

ČETNIŠKI VOJVODA JE SLOVENEK Z OBRONKOV POHORJA

DEMOKRACIJE ni več,
EVROPA je daleč,
SLOVENEK umira –
prišla je NOVA DOBA

NOVA DOBA

Cena 35 din

Slovenija, sreda, 2. oktobra 1991

št. 39 – leto XXV

Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA/Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD

REPUBLIKA SLOVENIJA

50

EKSKLUZIVNO: SAMOSTOJNOST NA BONE ŽE PRIHODNJI TEDEN

TRI DINARJE ZA BON

50

BITKA
ZA
ELAN

RS

Rupel, z besedo na plan!

BEGUNČKI PRIHAJAJO V SLOVENIJO

OTROCI VOJNE

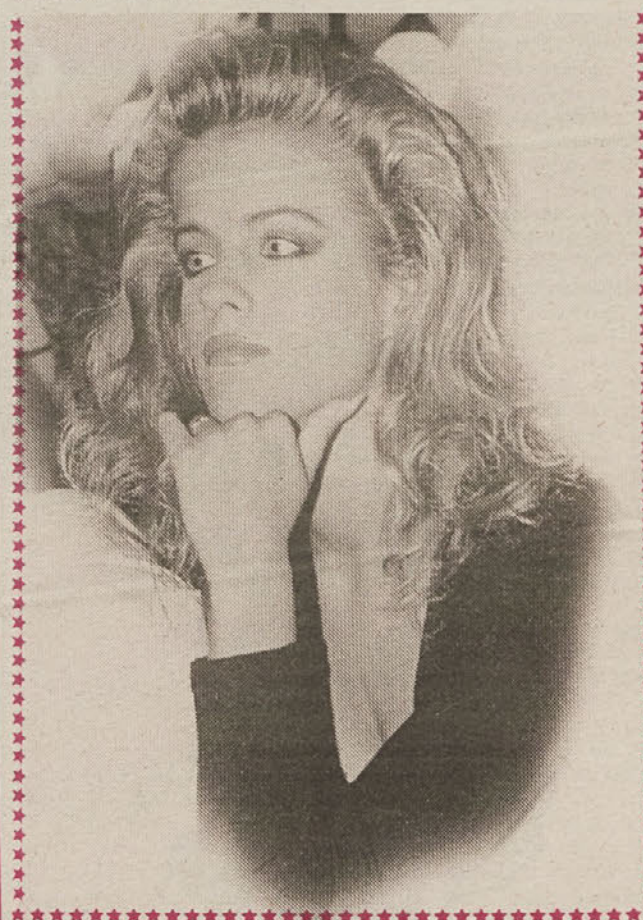

Tajni
agent
Prašič

Rusinje
iz
nočnih
klubov

NAJLEPŠA V SLOVENIJI JE TEJA

MISS ZA AMERIČANE

Trgovsko podjetje d.o.o.

SIAL

Dobojska 16 (Hudinja),
Celje
tel.: (063) 38-011
tel.-fax.: (063) 31-193

UGODNO:

VILIČARJI
INDOS

Delovni čas od 7.00
do 15.00
ob sobotah – zaprto

Se priporočamo!

BODO ODPUŠČALI ZDRAVNIKE?

SPLAV ZDRAVJA

JEBEŠ DRŽAVO, KATERE PASOŠ IMA SAMO MINISTER POLICIJE

HUDIČARIJE

Recept za vznemirjanje

Današnje vojne si brez televizije ne znamo več predstavljati. In tista udeležena v vojni, ki hoče imeti iniciativo, pač mora bolj obvladati informativne medije, še zlasti televizijo svojega nasprotnika. To se je pokazalo tako v zahviski vojni kot tudi v spopadu v Sloveniji. Pri tem pa je spet bistveno, da znajo mediji v vsaki taki vojni tudi primerno vznemiriti javnost, seveda svetovno.

Pri tem pa ne gre toliko za to, da svetovno javnost vznemirite tako na splošno, kar pomeni, da je vse premalo, če jim po televizijem ekranu prikazujete le razrušene zgradbe in mrtve ljudi, ampak je svetovni javnosti treba ponuditi več. Ne smemo pozabiti, da svetovna javnost, ki jo lahko personificiramo v enem televizijskem gledanju v domači halji in copatah, torej ta osebek vsak dan gleda najgrozljivejše kriminalke in grozljivke, pri čemer po ekranu brizga kri, možgani in še kaj. To pa pomeni, da je ta gledalec pravzaprav na tovrstno grozo postal že deloma imun in na tak način gleda tudi resnično vojno. Hočeš nočeš boje, pa naj bodo še tako resnični, sprejema kot nekakšno nanizanko, ki je bolj ali manj dobro zrežirana in od katere pričakuje vsak dan nekaj novega, še grozljivejšega. Zato le redka televizijska poročila z bojišč postanejo črvi, ki načno tega svetovnega televizijskega gledalca. Ena takšnih oddaj je bila nemška grozljivka s Hrvaškega, ker so pokazali razmesarjena trupla, odsekane roke, skratka pravo klavnico ljudi, ki so si jo privoščili srbski teroristi. Tokrat je nemško govoreče občinstvo zagnalo tak vik in krik in je bilo tako ogorčeno, da se je zdelo ne le priznanje Hrvaške in zraven še Slovenije tik pred vrati, ampak da bo zgrozjeni svet pritisnil na svoje politike, ki bodo potem nemudoma nastopili z vojaško silo proti srbskim klavcem. A ta grozljiva epizoda hrvaške vojne je šla hitro v pozabo, kajti ni imela tiste značilnosti televizijskih grozljivk: naslednje se bolj grozljivo nadaljevanje.

Vendar pa je ena od stvari, ki tega povprečnega televizijskega gledalca zagotovo vznemirja. To je možno, da ga bo vojna in vojne grozote razširila k njemu, da bo moral sleči svojo domačo haljo in copate, ali pa vsaj bežati izpred svojega ljubljene televizorja. In ta grozljiva stvar ne vznemirja le javnosti, pač pa tudi politike. In v tej luči moramo videti tudi nervozo ameriških smrtnikov, ki so poklicali na pogovore predsednika demotiranega jugoslovanskega predsedstva Stjepa Mesica na pogovore. Kongresniki in senatniki pa se pri Mesicu niso zanimali za kupe zverinsko umorjenih ljudi na Hrvaškem, ne za otroške solze, pa tudi za porušene cerkve in katedrale (pa če so še tako zgodovinske) ne. Predvsem jih je zanimalo, ali je res, da je jugoslovanska armada na bojiščih uporabila bojne strupe. Bojni strupi, kemijsko-bakteriološko in nuklearno orožje pa je tisti bav-bav, ki tako vznemirja svetovno javnost (in še politike), da v televizijskih poročilih iz kakšne lokalne vojne ne vidi le televizijske nadaljevanke. Zdi se, da se je svetovno javno mnenje tudi v primeru napada na Slovenijo odločno postavilo na našo stran tisti hip, ko se je na ljubljanskih tiskovnih konferencah začelo postavljati vprašanje, kako pred bombami in granatami zavarovana jedrska centrala v Krškem, oziroma kako bodo slovenske oblasti preprečile morebitni letalski napad na ta objekt, ki so ga sicer poblaznili črnogorski vojaki napovedovali že pred tem, pri čemer so se ti letalci širokoustili, da bodo kamikaze, oziroma kot se po jugoslovansko reče, da ne bodo obžalovali niti svojega življenja v tej akciji.

Ali so na Hrvaškem vojaki zvezne armade zares uporabili bojne strupe, ne moremo trditi. Mesic sicer zatrjuje, da lahko postrže z dokazi, ampak led je bil prebit: nenadoma so se Kučanove en teden stare besede o tem, da je hrvaška vojna tudi slovenska vojna raztegnile tja čez Atlantik in da grozote na Hrvaškem niso le lokalno puškarjenje, ampak so pretnja tudi drugim državam oziroma dediščina vsega sveta.

Toda najbolj hudičevo žalostno je to, da se svet spomni, da vse bolj postaja ena sama vas šele takrat, ko se ustrasi bojnih plinov oziroma biološkega napada, da o nuklearnem sploh ne govorimo.

Bogo Sajovic

Stipe Merić

MED NAMI

Te igre bo konec

Izvod, ki ga držite v roki, nosi oktobrski datum. Skoraj leto dni izhajanja našega tednika Nova doba je za nami. In obdržali smo se na površini, kljub temu, da smo ostali zvesti neodvisni usmeritvi in se nismo prodali ne levim ne desnim, ne rdečim ne črnim. Kako je to v Sloveniji, kjer so do sedaj skoraj vsi resnejši tedniki propadli, je težko povedati. Majhno in determinirano tržišče enostavno ne dopušča manevriranja in zelo hitro obrne hrbet, če začuti, da je opeharjeno. Zato je vsaka, še na videz tako drobna napaka, lahko usodna, še sploh, če bralci začutite, da preveč poudarjamo eno in zanemarjamo drugo stran.

Mislimo, da smo si v tem, za Slovenijo odločilnem letu, uspeli ohraniti obraz, čeprav smo na naš naslov prejeli najrazličnejša pisma z izrazi zadovoljstva in nezadovoljstva, grozilne klice po telefonu in izrekanja vzpodbud za nadaljnje delo do čisto formalnih povabil na sodne razprave zaradi naših tekstov, ki seveda vpletenim niso bili po volji. Postopki še tečejo, iz njihovih zaključkov pa se bomo vsi nekaj naučili – mogoče si bomo znali vsaj predstavljati, kje je mesto novinarja v večstrankarskem sistemu, potem, ko nam več ne sodijo v imenu države za verbalne ali mislenjske delikte, ampak vsak po svoje. Zanimivo je, da so tožeče stranke praviloma ljudje iz bivše vladajoče nomenklature, ki verjetno še niso odprli oči in se uščipnili, da bi opazili, da so se časi spremenili. Na mnogih področjih na žalost na slabše.

Vseljudska apatija, ki se je porodila iz notranje zmedenosti in nemoči karkoli spremeniti, ni bila že dolgo let tako ekstremna in brezupna. Ljudi ne predrami niti to, da jim država v imenu populističnega slovenskega nacionalizma, v bistvu pa za svoj obstoj, dobesedno pred očmi krađe težko prigrane fičnike, odteguje pravice do zdravstvenega varstva, nateguje s pokojninami, otežuje šolanje in jih zapušča brezposelne. Teh je že skoraj 80.000.

Standard, ki nenehno pada in zmanjšuje slovensko kupno moč, nas bo spustil na trdna tla med dežele vzhodne Evrope. Povprečna mesečna plača zaposlenih v gospodarstvu se namreč bliža meji 150 nemških mark, oziroma nekaj več kot desetim kilogramom kave. Kdaj se bo padanje ustavilo, je v takšnem kotlu nemogoče napovedati. Kako živi delavska družina, ni več jasno. Vemo le, da takšne razlike, kot je sedaj med uradnim in črnim

deviznim kurzom, še ni bilo v naši zgodovini. Razmerje se bliža količniku 1:3.

Zaskrbnjuje je, da vladi, razen sprememb simbolov in poskusa osamosvojitve, še nič ni šlo od rok. Dvajsetodstotno nižja proizvodnost je dovolj dober argument za alarm, saj se od slovenstva, kakorkoli močno je, ne da živeti. Sproti sproducirane evforije, ki so se začele z različnimi majskimi deklaracijami in nadaljevanje s plebiscitom ter deklarativno samostojnostjo Slovenije in zmagovito vojno, se enkrat morajo nehati. Samo kje je ta točka?

Mogoče po tem ponedeljku, 7. oktobra, ko se izteče Brionska deklaracija, ki nas je držala razpete v vicah. Morali smo biti deželci prijaznih in molčečih ljudi, da se komu ne zamerimo in bi naše tisočletne sanje odšle po vodi.

Ko se bomo zbudili iz sanj, bomo videli, da je vse skupaj bila mora pritiskov in odrekovanja v imenu višjih ciljev. Toda za takšne cilje smo slišali že prej, sedaj so le nastopila nova imena, nove floskule. Vse pa ima namen vladati. Naj gre za ideologijo ali vero ali karkoli drugega.

Ne opazimo, da nam te stvari pripovedujejo isti ljudje, ki so vsaj enkrat zaigrali naše zaupanje. Zakaj jim verjamemo, da ga ne bodo ponovno? Vladanje je droga vseh drog in kdor jo je okusil, je zasvojen z njo v toliki meri, da je zaradi nje pripravljen celo zamenjati barvo in izdati svoje prepričanje, če ga je sploh kaj bilo.

Kot za šalo se politiki preoblačijo iz ene stranke v drugo, vse z namenom, da čim bolj izpajo narod, ki jih je volil. Takšne situacije, kot je sedanja, jim gredo najbolj pod kožo. Večna ogroženost in strah, ki ga sejejo, pa jih edino obdrži na oblasti.

Zapora informacij je druga taktika. V normalnih razmerah bi se obrnila proti njim. Tako časopisi kot je Nova doba iščejo svoj prostor pod soncem v prečiščevanju medijskega prostora, v katerem teče huda konkurenčna bitka. Vsaka informacija je zato toliko bolj dragocena in jo je treba prekleto resno vzeti. Ignoranca bo iz dneva v dan zahtevala večji ceh. Da se ne bomo 8. oktobra zbudili ob letalskem alarmu.

Peter Tomaž Dobrila

SAMOSTOJNOST NA BONE ŽE PRIHODNJI TEDEN

Tri dinarje za bon

Prihodnji teden bodo v Sloveniji uvedeni že znani boni, ki smo jih v Novi dobi objavili že 12. junija letos. Naše napovedi se torej skoraj štiri mesece kasneje uresničujejo. Slovenski boni, ki bo začasno plačilno sredstvo v Sloveniji (dokler ne pripravimo lastnega denarja), bo po informacijah iz krogov blizu vladi vreden tri jugoslovanske dinarje. Obenem pa se ozemlju Jugoslavije v nekaj dneh obeta še devalvacija dinarja.

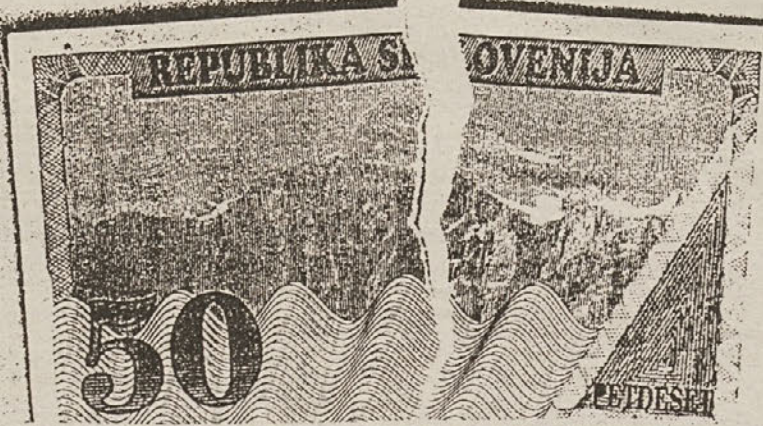
Spomnimo se, kako je boni kratni minister Marko Kranjec, nastajal. Njegovo tiskanje je za tisk pa so porabili okoli 300 v Celju spomladi naročil ta ton papirja. Velikost bonov je

150 x 73 milimetrov, natisnjeni pa so apoeni po 2, 5, 10, 20, 50, 500 in 1000 enot in v štirih oziroma petih barvah. Pričakovati je, da bo na voljo tudi »bonski kovanec«, ki bo vreden 1 apoen.

Kljub temu, nas obveščajo poučeni, da slovenski najvišji oblastniki v zadnjih tednih na-

povedujejo »odločne korake k dokončni samostojnosti Slovenije« pa je razlog uvedbe slovenskih bonov dosti bolj banalen. Ne gre namreč toliko za akt gospodarskega in monetarnega osamosvajanja (razen na simbolični ravni), kolikor za nujno, saj je preskrba Slovenije s sveže tiskanim denarjem iz Beograda praktično ustavljena.

Boni bodo torej uvedeni predvsem kot lajšanje težav z gotovino. V bankah jih bo mogoče menjati v dinarje ali z dinarji kupovati. Kakšna bo »navidezna in začasna« tečajnica bonov do konvertibilnih valut je nejasno. Ob napovedani devalvaciji dinarja, ki bo tako zavzel realnejšo vrednost do tujih valut, in istočasno s primanjkljaji v republiškem proračunu, izgubami v gospodarstvu ter padanjem splošnega standarda se je ob uvedbi bonov bati, da bo bon manj »konvertibilen« kot dinar.

RS

NOVA DOBA

Glavni urednik: Janez Sever
Odgovorni urednik: Brane Piano
Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Marjana Arnshek (kronika), Jana Štrlekar (reportaža), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Braco Zavrnik (mediji), LucaS (fotografija)
Tehnični urednik: Janez Herle
Trženje: Nives Seničar, Ines Paradižnik, Sarita Črnac, Matevž Cene (prodaja), Suzana Rober (tajnica).
Izdaja Prese d.o.o., direktor: Janez Sever, namestnik Brane Piano, pomočnica direktorja Valerija Glavač, tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, tel. (063) 27-606, 25-331, fax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 9 a, tel. (066) 21-533, fax (66) 51-702, p. p. 311. Cena 35 din, mesečna naročnina 120 din. Ziro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje. Izhaja ob sredah. Rokopisov ne vračamo.

Miroreks

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

Zidanska 27, Celje

To je trgovina z najcenejšim ženskim in moškim perilom, največjo izbiro body-ov, pižam, spalnih srajc, halj, svilenih nogavic in največjo izbiro uvoženih ženskih in moških kopalk

Pridite in se prepričajte!
HVALA ZA ZAUPANJE

MATERE BEŽIJO S HRVAŠKE

Otroci vojne

»V našo vas so prihajali četniki, zato smo se vse matere z otroki izselile. Doma so ostali samo naši možje gardisti. Jaz sem se odločila za Slovenijo, čeprav tudi tukaj ni povsem varno. Vendar tukaj lahko pride le do bombnih napadov in nič drugega, lahko se skrijemo pred njimi, doma pa ni kraja, kjer nas četniki ne bi našli.« pripoveduje petindvajsetletna mati s tremi predšolskimi otroki.

Vasica Posedarje na Zadarskem polotoku ima osrčje mesta obrnje proti Novigradskemu zalivu, kjer je na drugi strani leglo četniških gnezd v Obrovcu in višje v Kninu. Posedarje so naravna in najbližja utrdba pred Maslenskim mostom, ki je zaščiten z minami in barikadami. Pot proti Zadru je zaprta.

Takrat, ko se je pričelo bombardiranje Maslenskega mo-

družila svakinja iz Zagreba Rada Starman s svojo enoletno Bernardo.

Deklici kar naprej sprašuje ta, kdaj bo prišel očka, zakaj smo tukaj, zakaj ne gremo domov? Obljubila sem jima, da bo očka telefoniral takrat, ko bo doma varno.

Včeraj je prvič klical. Pravi, sa so v vasi samo gardisti. Čuvajo domove in skrbijo za živino. Maslenski most so zaprli

Kam z ubežniki

Kmalu bo uradno prijavljenih desetisoč beguncev. Slovenija tega tempa ne bo zdržala več dolgo. Kajti njihova oskrba, ob padcu življenjskega standarda v Sloveniji, je vsak dan težja.

Po dogovoru med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, sprejema in nudi pomoč Slovenija samo kriznim območjem, kamor sodijo občine Ogulin, Osijek, Otočac, Zadar, Vukovar, Vinkovci, Beli Manastir, Petrinje, Šibenik, Pakrac, Obrovac in Našice.

Rdeči križ Slovenije organizira sprejem in nudi pomoč beguncem v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Piranu in Novem mestu. Nastanijo jih v hotelih, domovih podjetij in domovih občanov, kjer jim nudijo nujno zdravniško pomoč in hrano.

Rdeči križ Slovenije že od avgusta dobiva pomoč Mednarodnega Rdečega križa. Čeprav begunci po mednarodnih normativih nimajo statusa beguncev, ker Slovenija ni mednarodno priznana, dobivajo enakovredno pomoč.

Tudi slovenska vlada je namenila dva milijona dinarjev pomoči beguncem, odprt pa je tudi poseben žiro račun.

Ko se bo število beguncev približalo enajsttisočim, jih bodo začeli preusmerjati v Istro ali v sosednje države.

Tukaj je lepo poskrbljeno za nas. Hrane je dovolj, le za Šimeta moram kdaj kupiti hrano primerno zanj. S seboj smo imeli bore malo oblačil, zato smo jih dobili tukaj, od Rdečega križa.

Morje je minirano

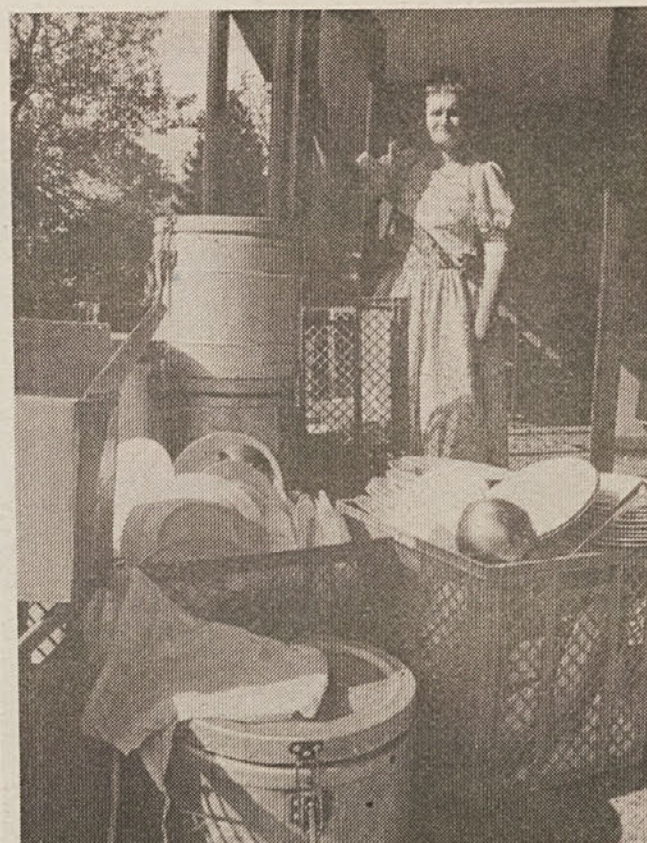
»Tisto jutro, ko smo bežali iz Zadra, so pred domačo hišo ubili našega sosedo Borisa Mikina. Štiridesetletni oče dveh otrok je bil ravno na poti domov, ko so ga dohiteli napadalci in ustrelili v glavo, skozi usta.« pripoveduje Marjana Begonja, ki je v zbirni center

v Ljubljani pripeljala s seboj tudi dve svoji hčeri, šestletno Lindo in šestnajstletno Branko.

»Dober teden dni je trajal napad na Zadar. Večino časa smo preživeli v zakloniščih. V mestu ni bilo ne vode ne elektrike. Radio je tudi v času, ko ni bilo bombnih napadov, obveščal ljudi, naj ne hodimo po ulicah, naj ne stojimo pri oknih ali na balkonih. Pri nas je namreč ostalo veliko ostrostrelcev v izpraznjenih vojaških stanovanjih, katerih pa v Zadru ni malo.

Veliko hiš je bilo zbombardiranih, še več so jih požgali. Tako je v Jazinah, enem od najlepših predelov Zadra, do tal požgano turistično naselje imenovano »Ljepotica«.

V letošnjem šolskem letu so bili otroci v šolah le štiri dni, pa

V Sloveniji bomo lahko prehranili le do enajst tisoč beguncev.

še takrat smo jih morali starši spremljati.

V Zadru nam je pričelo zmanjkovati hrane. Ribiči ne morejo na morje. Vojne oblasti so nam sporočile, da je morje minirano. Predvsem Pašmanski kanal in dostop do Kornatov. Vojške ladje stražijo vsa večja pristanišča.

Tisto nedeljo zjutraj nas je precej mater z otroki pobegnilo z avtobusom. Može so ostali doma,« pravi Marjana Begonja.

Šestletna Linda doda, da so njenega fanta, sosedo iz Zadra, že med počitnicami zadržali stari starši v Srbiji, kajti pravijo, da Hrvati ubijajo Srbe, čeprav je njegova mamica Hrvatica. Želi si, da bi čimprej srečala svojega »dečka«.

Pribežniki

Glede pribežnikov v Slovenijo je bilo sprva veliko nejasnih situacij. Nekateri so se nastanili pri znancih, drugi spet so poprosili za pomoč razne humani-

tarne organizacije, predvsem Rdeči križ. Le-ta je sprva sprejemal pod svoje okrilje vse, ki so ga zaprosili.

Ker Slovenija še ni priznana kot samostojna država, so bili potrebni posebni dogovori z mednarodno organizacijo Rdečega križa. Kajti po dosedanjih pogodbah bi morala pomoč za vse predele Jugoslavije najprej prihajati v Beograd in šele od tam bi se naj delila po ogroženih območjih. Tako kot se je to dogajalo recimo ob poplavah, potresih in podobnih nesrečah. Vendar je ženevski Rdeči križ neuradno priznal Slovenijo pred politiki in navezal stike z Rdečimi križi v republikah.

Do pred nekaj dnevi tudi pri nas ni bilo jasno, kdo je begunec in kdo ni. Kajti vsakemu pribežniku se ne more priznati status begunca. Tako je Rdeči križ Slovenije po določilih mednarodne pogodbe določil, da so begunci le otroci do štirinajst let, matere z otroki do deset let starosti, sirote do osemnajst let starosti, moški, starejši od petinšestdeset let ter ženske, starejše od šestdesetih let. Izjemoma se za begunce za krajši čas priznajo ljudje iz drugih starostnih skupin, vendar le na podlagi mnenja strokovnjakov. Prav tako so določili območja Hrvaške, ki se štejejo za krizna.

Le-tem skupinam ljudi se lahko nudi brezplačna namestitev, hrana, in nujne zdravniške storitve.

Kot nam je zagotovila Natašija Šturm, ki vodi regijski zbirni center v Ljubljani, mednarodna pomoč že prihaja. Te dni so dobili 2500 paketov hrane od ženevskega Rdečega križa.

V nekdanjem samskem domu na Šmartinski cesti v Ljubljani so uredili največji regijski zbirni center. Tukaj prebiva od stopetdeset do dvesto beguncev. Večinoma so to le matere z otroki. V kolikor pride z njimi še mož, mu nudijo prenočišče zgolj za prvo noč, nato pa se mora sam odločiti. Ali gre nazaj domov ali pa se preživi kot ve in zna.

Vsem beguncem so zagotovljeni trije topli obroki hrane dnevno, topla voda in postelja. Glede na večje število otrok pričenjajo uvajati tudi organizirano varstvo, tako ob pomoči Rdečega križa kot ob sodelovanju samih mater.

Vsak dan dnevno prihaja v dom tudi zdravnik, organizirana pa je tudi strokovna poizvedovalna služba, ki jo izvajajo aktivisti Rdečega križa.

Jana Štrlekar
Foto Lucas

Pred regijskim zbirnim centrom za begunce v Ljubljani.

stu, so vse matere iz Posedarja z otroki vred pobegnile po edini prosti poti čez morje na drugi strani polotoka v Novaljo na otok Pag.

Ljerka Klanac je ob prvem predahu bombnega napada skupaj z možem odpeljala svoje tri otroke, šestletno Jeleno, petletno Ano Marijo in leto in pol starega Šimeta. Na obali pred trajektom so se poslovili od moža.

»K sebi je stisnil in poljubil vsakega posebej. Najtežje se mu je bilo posloviti od malega Šimeta. Čuvaj jih, mi je naročil, jaz bom čuval dom.

Iz Paga smo se z avtobusom odpeljali v Novaljo. Tam smo bili le nekaj dni. Ker je Pag s kopnim povezan le s trajektom, so grozili, da bodo onemogočili vožnjo z njim. Odločila sem se, da odpotujem proti Sloveniji, čeprav še nikoli nisem bila tam.

Pri odhodu iz Zbirnega centra smo srečali štiriletno deklico, ki je sedela v naročju teritorialca, ki straži dohod. Igrala se je z njegovimi lasmi in mu hudomušno potiskala očala na konec nosu. Njena stara mati, ki je deklico sama pripeljala s Hrvaške, pravi, da je otrok kar naprej pri teritorialcih. Hoče, da se igrajo z njo in jo pestujejo.

Vožnja z avtobusom je bila dolga. Mali Šime je veliko jokalo, deklici sta me spraševali, kam gremo. Nisem jim znala prav odgovoriti. Na srečo so ju zanimali kraji, kjer smo potovali, kajti drugače smo poznali le svojo ožjo Dalmacijo.

Ljubljana je veliko mesto, vendar smo kljub temu našli znanko. Pri njej smo prespali prvo noč. Ker ima majhno stanovanje, smo se prijavi Rdečemu križu. Ti so nas nastanili v Regijskem zbirnem centru Moste-Polje. Tukaj se nam je tudi pri-

Ubežniki, ki ne prihajajo iz kriznih območij Hrvaške, po določilih Rdečega križa niso begunci. Za takšna nekrizna območja se pojmujejo Zagreb z okolico, Varaždin z okolico, Istra, Dalmacija južno od Splita, Zgornje Medžimurje in tudi Bosna.

Šime Klanac je v maminem naročju pribežal iz Dalmacije v Slovenijo.

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PISMA

Preoblikovanje družbene lastnine

Dejstvo je, da zadnji osnutek Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (v nadaljnjem besedilu: Zakon o preoblikovanju družbene lastnine), kakor tudi njegov predhodnik ni naletel na sprejemljiv odmev. Problem spremembe lastništva je v tem, da noben od ponujenih osnutkov zakonov ni bil ne pravno in ne dejansko utemeljen.

Pravno neutemeljenost vidijo Neodvisni sindikati Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NSS) v dejstvu, da osnutki za predlagane rešitve preoblikovanja lastnine nimajo podlage v odločitvi vseh prebivalcev Slovenije (ne temeljijo na referendumsko sprejeti odločitvi slednjih). O tem kaj več v nadaljevanju.

Osnutki pa tudi niso utemeljeni z dejanskostjo oz. z zgodovinskim nastankom družbene lastnine oz. njenim ustvarjanjem in včlanjenjem glede na subjekte, ki so z njo gospodarili – upravljali, razpolagali in jo uporabljali.

V Sloveniji je lastnina po vojni in v petdesetih letih bila državna. Po tem obdobju pa je postajala družbena, kar glede na lastninsko koncepcijo družbene lastnine pomeni, da je last vseh delavcev, ki z njo gospodarijo. Vse do danes so jo ti delavci ustvarjali in povečevali. To jim daje pravico do odločanja o njeni usodi in do povrnitve denarnih sredstev njene vrednosti.

Po mnenju NSS je k spremembi družbene lastnine potrebno pristopiti tako, da se upoštevajo naslednje kategorije:

1. neopravičeno odvzeta lastnina bivših lastnikov – tu je potrebno najti pot, ki bo upoštevala že splošno sprejeta načela odškodninskega prava pri nas;

2. ločitev lastnine na družbeno in državno:

a) pod državno lastnino je šteti lastnino na področju negospodarstva oz. lastnino, s katero je upravljala s svojimi ali s paradržavnimi organi država vse do prvih svobodnih skupščinskih volitev;

b) pod družbeno lastnino je šteti lastnino na področju gospodarstva, s katero so upravljali delavci.

Pod drugo točko navedena ločitev lastnine privede tudi do logičnega zaključka različnosti njunega preoblikovanja. Za preoblikovanje pod točko 2b) navedene lastnine je za NSS sprejemljiva le odplačna oblika odkupa države od posameznih gospodarskih subjektov. Kupnino bi država v takem primeru morala ali v obliki denarnih sredstev ali obveznic prenesti v namenske sklade, katerih lastniki in upravljalci bi bili zaposleni in upokojeni državljani republike Slovenije. Skladi bi bili razvojni in solidarnostni, njih komitente pa zdravstvo, šolstvo in ekologija Slovenije, gospodarstvo in rezervni sklad (ki bi služil za pokrivanje škod višje sile). Gospodarjenje navedenih skladov bi se prepustilo vladi republike Slovenije. Nadzor nad vlado, kar se tiče zgoraj zapisane aktivnosti pa bi izvajala skupščina republike Slovenije skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije in sindikati.

Družbena lastnina lahko spremeni lastnika le po pravni poti, torej s privolitvijo delavcev, ki so lastniki sredstev, s katerimi delajo in gospodarijo. Pravni temelj za začetek spreminjanja in oblike lastnine je zato le, kot že zapisano, referendum, na katerem bi se zaposleni izrekli o svojih lastninskih upravičenjih. Razpis referenduma o tem pa predpostavlja jasen odgovor na vprašanje, ali bodo nosilci lastninskih upravičenj na družbeni lastnini dobili povrnjeno vrednost te lastnine in na kakšen način. Odgovor na to vprašanje NSS ponujajo v obliki, kot je zapisano. NSS so mnenja,

da le po izvedenem referendumu lahko skupščina republike Slovenije razglasi (v kolikor se dogovorjena večina upravičencev odloči ZA), če je to potrebno, začasno državno skrbništvo nad družbeno lastnino, da ne bi prišlo do nezakonitega preoblikovanja lastnine oz. njene prodaje pod ceno.

Predvolilni programi strank in posedovanje oblasti še ne daje legitimne pravice odvzeti delavcem tistega, kar je njihovo in kar so ustvarjali več desetletij. Utemeljeno se postavlja vprašanje o pravilnosti sedanjega preoblikovanja družbene lastnine ob neizpolnitvi zapisanih dejstev.

Tudi v zadnjem času prakticirano poddržavljanje družbene lastnine (neodplačno – brez plačila kupnine) je iz že navedenih razlogov nesprejemljivo. NSS menijo, da je to fazo lastninjenja šteti le kot fazo trenutnega skrbništva države nad družbeno lastnino, ki ima za cilj sanirati neurejena razmerja v poddržavljenih subjektih, ki pa ji bo sledila faza prodaje (oz. faza že zapisanega načina lastninjenja), ko bo zaradi urejenih notranjih razmer takega subjekta kapital spet večje vrednosti.

NSS menijo, da je pri tem procesu skrbništva države nad družbeno lastnino nujno sodelovanje tudi Gospodarske zbornice Slovenije in slovenskih sindikatov. Naloga vseh zapisanih subjektov je najti in postaviti tudi uspešne menagerje, ki bodo v fazi skrbništva lahko uresničili zapisane cilje sanacije. Zakonodajo je zato potrebno prilagoditi tej potrebi. Le uspešni menagerji so porok navedenega saniranja. Postavlja naj jih v navedenih primerih država (skupščina) na predlog republiške ali občinske vlade ob soglasju Gospodarske zbornice Slovenije ter sindikati, osnovni kriterij izbire med kandidati pa naj bo že dokazana uspešnost in strokovnost.

Vsekakor je potrebno pohiteti z zakonodajo navedenega področja, vendar je potrebno upoštevati zapisane zahteve NSS tako, da se bo vedelo, kam sploh gremo in kaj sploh hočemo. Preveč časa je že pošlo, da bi lahko znova izgubljali prepotrebni čas in energijo. NSS so že junija leta 1990 predlagali programsko in zakonito pot preoblikovanja, toda pravega odgovora ni vse do danes. V kolikor bi se takrat pristopilo po že predlagani poti k reševanju navedenega problema, bi bil ta po mnenju NSS lahko že rešen. Vlada kot predlagatelj navedenega koncepta je svoj pristop dolžna ustrezno predstaviti javnosti, spoštovati njeno mnenje, mnenje strokovnjakov, zlasti pa zahteve upravljalcev družbene lastnine, ki jih v tem dopisu predstavljajo NSS.

Pri sprejemanju zakona tudi ne bo moč zaobiti dejstva, da gre za projekt nacionalnega pomena, ki terja konsenz vseh političnih organizacij, osnova le-tega pa bo podana z že zapisano izvedbo referenduma.

Rastko Plohl,
predsednik NSS, Ptuj

Sporna ministrica

IS SO Celje je na seji 11. septembra 1991 potrdil pobudo svojega predsednika, da izmed sedmih kandidatov predlaga za novega ministra za okolje SO Celje, neprofesionalnega, Katarino Jošt.

Izvršni svet z ostalimi kandidati ni bil seznanjen, niti niso prebrali njihovih imen.

Zelimo vas spomniti, da je naše društvo že v prejšnjem režimu protestiralo proti Joštovi in nismo želeli, da bi naš predstavnik sodeloval v bivši komisiji SO Celje za varstvo okolja in v svetu celjskega SZDL, za varstvo okolja, saj je bila v obeh organih Joštova. Značilnost njenega pristopa do okolja vsa ta leta je bila, da je najpomembnejše le, da to-

varne delajo, da imajo ljudje za poslitev. Njene nastope so občani lahko jasno spoznali na javnih tribunah, zlasti v Trnovljah. Ne bi radi pogrevali dejstva, da je ga. Joštova več let delala v Cinkarni, v vodnem gospodarstvu pa je imela odločilno besedo prav na področju varovanja okolja. Znan je njen delež v Emo, saj je bila ona tista, ki je podpirala nepravilne rešitve za frite (fluor), najbrž zgolj zategadelj, ker je bil njen soprog direktor Frit.

Treba pa je reči, da je v Emo trenutno največji problem onesnaževanje voda. Gospa Joštova je osebno odgovorna za neuspešno CN v Školji vasi, ki je Celje veljalo veliko denarja, funkcionirala pa ne. Ona je bila namreč tista, ki je s pilotno napravo, ki naj bi bila uspešna, utrla izgradnjo sporne čistilne naprave.

Upamo, da bo naš protest za legel in bodo poslanci med celjskimi strokovnjaki našli takšnega, ki bo lahko uspešno opravljal ministrske posle za okolje. Upamo tudi, da bo mandatar spremeni svoj predlog, saj dejansko ne more biti pametna poteza, da se poteguje za kandidatko, ki je ne podpira naše društvo, ki je znano po tem, da je nadstrankarsko.

JANEZ ČRNEJ
Predsednik Društva
za varstvo okolja

Vzvratno ogledalo

Vsi pomembnejši časopisi vzdržujejo rubrike z naslovom kot je gornji ali pa po pomenu podoben (n. pr. konkavni odsev). Taka rubrika omogoča, poleg določenega »sanitarnega« standarda tudi nekakšno »vzgojo« novinarjev, da se pri pisanju poskušajo čim bolj nasloniti na analitičen način razmišljanja, ne pa na izpuhtevanja čustvenih nabojev. Predlagam, da jo uvedete tudi Vi. Za pokušino lahko objavite sestavek, ki ste ga odtisnili 27. 2. letos in to pod naslovom Janša jezdi po Sloveniji in ki glasi takole:

Simpatije so vzajemne. Količnik je slovenska napredna javnost vlagala prizadevanja predlani v oprostitve in kasneje osvoboditev Janeza Janše pred ljubljanskim vojaškim sodiščem, toliko jih Janša – sicer znan kot bolj lagoden delavec – zdaj kot slovenski obrambni minister vplaga v usposobitev in opremljanje slovenske vojske. Ta stvar naj bi Slovence letos stala vsaj dve in pol milijardi dinarjev. Z Janezom Janšo v sedlu kljuseta, ki naj bi stražilo slovenske meje in interese se v deželo spet vračajo ideje o oboroženem narodu, zgodovinski nujnosti močne vojske, ki nas bo ščitila pred zunanjim sovražnikom in o konceptu splošnega ljudskega odpora. Sicer je pa Janez Janša diplomiral iz obramboslovja še na solah starega sistema. Če smo najprej sistem do obisti spoznali od znotraj, smo zdaj prepričani, da mu je bila zadeva po starem vsaj malo tudi všeč. Zakaj bi se sicer mladenič, ki je še nedolgo tega posebej nove slovenske nacionalne zavesti, tako netaktno norčeval iz podpisovanja Listine za Slovenijo brez vojske!

Kako zelo mimo je mahnil tisti, ki je članek takrat napisal, ve danes vsak otrok – razen morda Mileta Šetina in Školjca, ki bosta za to potrebovala še kakšnih dvesto do tristo let. Naši sosedje na hrvaškem tovrstne »modrosti« žal plačujejo tudi s stotinami mrtvih, tisoči ranjenih in materialnimi škodami, ki gredo v desetine milijard dolarjev.

Novinarji seveda niso jasnovidci in tudi vsega ne morejo vedeti vnaprej. Kar pa je napisano v gornjem članku, kaže tako pomanjkanje razumevanja problema – če seveda ni šlo za čisto zlonamernost – da bi tudi 27. 2. letos, pisec moral od urednika dobiti prijazen namig, naj se raje loti kakšnega intelektualno manj zahtevnega dela. Vsaj dve tretjini parametrov iz kompleksa obrambe Slovenije, ki jih poznamo danes, je tudi 27. 2. 1991 bilo znano preprostim državljanom – med katere spadam tudi sam.

Veliki svetovni časopisi, kot je

Herald Tribune, FAZ, NZZ itd. gojijo »športno panogo« imenovano Vzratno ogledalo. Zelo me zanima, če boste z objavo tega prispevka pokazali, da ste na poti kvalitetnega vzpona, ali pa boste ta papir vrgli raje kar v koš in...

IVO JAKOP
Celje

Cenjeni gospod Jakop,
ali sodite med preproste državljane ali ne, še naprej presoajte sami. V oceni glede vaše osebe se vendarle pridružujem vaši sodbi, saj ob zvestem spremljanju Nove dobe, ki ji očitata, da se je pred sedmimi meseci motila, zaradi drevja ne vidite gozda. Ste kdaj poslali kakšno »Vzratno ogledlo« ministru Janši, ki je bil še pred tremi leti eden glavnih akterjev mirovnega gibanja v Sloveniji, dan pred letošnjo vojno v Sloveniji pa je časopisom izjavil, da ni nikakršne možnosti, da bi armada napadla Slovenijo? Ali pa tudi vi menite, da nespodobnost posameznih slovenskih ministrstev Slovincem naredi manj škode kot javna kritika? Sicer pa so po mnenju Janše napad na Slovenijo vzpodbujali tudi nekateri slovenski novinarji. Moje skromno mnenje je, da se je od naše »napake« v februarju slovenska politika tako usrano nosila in vodila tako vodeno politiko, da je do agresije enostavno moralo priti. Naj vam največ pove prav dejstvo, da smo se mi »zmotili« pred sedmimi meseci, obrambni minister pa dan pred vojno.

Urednik

Dragi prijatelji piloti!

Tihi jesenski večer. Redki trenutki, ko lahko obsedim s knjigo. Sobo izpolnijo tihi zvoki glasbe. Dobri stari Elvis Presley, Sinatra, Paul Anka. Spomini odhitijo nazaj, nazaj več kot 20 let. In

potem Šerbedžija s svojo »Nedaj se Ines, Nedaj se GENERACIJO MOJA!«

Nenadoma glas napovedovalca: Letala jago armade so bombardirala Zadar!

Obstanem okamenela, ne morem verjeti... saj ta letala pilotirajo piloti »moje generacije!«

Dragi prijatelji, dragi večni »plavci« 17., 18., 19., 20. »klase«, kaj je z vami? Ali ste pozabili na mladost, ali se zavedate, da streljate na »naše lepa leta!« Spominjam se: ravno tako lep jesenski dan je bil, ko smo ob zvokih Elvise plesali v Domu armade v našem Zadru. Dobri stari Donat. Tam smo najrajši sedeli in sanjarili o lepem jutri. Naša Kalalarga – joj, kako smo tekali po njej in se veselili. Borik – čudovite plaže in toplo morje. Saj res, ali ste pozabili na tiste prekrasne zahode sonca na vaši in moji rivi Zadra? Zemunik – s plesom v Novo leto, tisto davno 65., 66. in nima zaobljuba: vedno bomo ostali prijatelji, saj se ta mladost NE MORE in NE SME pozabiti!

In sedaj, kje ste moji »plavci«? Saj vi napadate naš Zadar, naše spomine, našo mladost! To sonce Zadra vas je naučilo leteti, te ulice so vam dajale moč, brez tega bi ostali ubogi. Ej, kaj vam je GENERACIJO MOJA! Ste pozabili na obljube, na našo lepo mladost! Kako si bomo še lahko pogledali v oči? Takrat je bilo vseeno ali si Srb, Hrvat ali Slovenec, vseeno ali si Djordje, Slavko, Fjaka ali Miha. BILI SMO ENO, BILI SMO GENERACIJA DAVNIH ŠESTDESETIH LET!

Telefon me vrne v sedanost. Po obrazu mi tiho drsijo solze, kajti vem – s temi letali, s temi bombami nad Zadrom umira ena cela generacija, umira lepa mladost, umira...

Prijatelji, piloti, »plavci«! Zbudite se iz teh grdih sanj, postanite zopet ljudje! P. S.: Ne verjamem, da bo moje pismo kaj pomagalo. Morala sem ga napisati kot dolg neki generaciji, ki umira z vsako novo bom-

bo nad Zadrom, Šibenikom, Siskom... Upam, da bo vsaj mali kamenček v mozaiku želja za streznitev. Mogoče ga bo kateri pilot le prebral in ne bo odvrnil svojega smrtonosnega tovora! EVA, naslov v uredništvu

Pravico iščemo!

Mar se bližajo časi hlapca Jerneja, da delavec bo brez zaslužene pravice?

Mar smo si res to zaslužili, kar smo si zgradili, da nam bo odvzeto na silo?

Koliko znoja, koliko žuljev, koliko truda smo zapustili v tovarnah!

Nismo več ljudje, samo številke smo, s katerimi se še oblast lahko igra.

Če nismo več ljudje, še manj cenjeni delavci, se bo število siromakov silovito povečalo, takrat bo prepozno, vlada, za vas!

(odlomek)
JANEZ STERKUS, Gorenje

NOVA ŠTEVILKA ŽE V PRODAJI

S. O. S. IZ POSTELJE

Na vprašanja bralcev odgovarja seksolog amater, g. Anton Koritnik

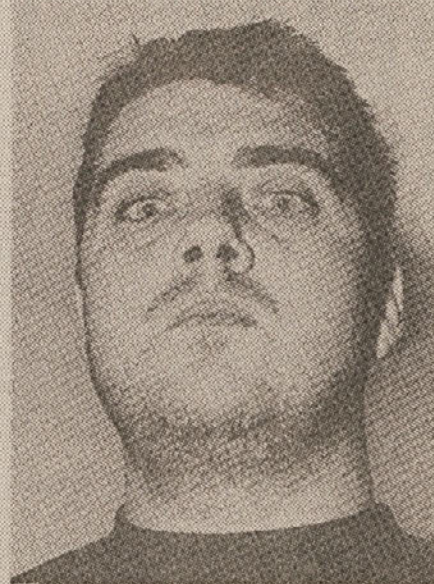
G. Koritnik, ne vem, če mi boste sploh lahko kaj pomagali, toda kljub temu bom poskusila. Imam namreč problem. Moj mož je po rojstvu najinega otroka nekako izgubil veselje do spolnosti. To se mi zdi zelo čudno, saj sva oba še relativno mlada, jaz se nisem prav nič zredila, še več, veliko prijateljic in prijateljev pravi, da imam zdaj lepšo postavo, kot sem jo imela prej. Najprej sem pomislila, da si je našel drugo, vendar zmeraj manj verjamem v to možnost, saj vse dneve preždi doma in nikamor ne hodi. Ko sva se pogovarjala o tem, je dejal, da ni nič narobe, da mu preprosto ni več do teh reči. Smešno se mi zdi, da bi se moralo najino spolno življenje končati pri tridesetih. Kaj o vsem skupaj menite vi?

KRISTINA

Draga gospa Kristina, vaš primer sploh ni tako nenavaden in redek, kot si veliko ljudi misli. Ob njem sem se spomnil na debato, ki so jo nedavno ob vrčku piva imeli moji prijatelji. Glavna tema razgovora je bilo vprašanje, kako vsaditi spolno slo v računalnike. Problem je teoretično popolnoma rešljiv, le nekaj modifikacij bi bilo potrebno poprej opraviti.

Najprej bi morali sistemu umetne inteligence implantirati rutino, ki bi skrbela za samoobnavljanje in reprodukcijo. Rutina bi v celotnem sistemu morala imeti najvišjo prioriteto, ali po domače rečeno, ustvarjanje novih malih računalnikov bi bila osnovna naloga sistema. Od tu pa do spolne sle je le še korak. Računalniku bi v neki nižji subrutini »podtaknili« algoritem binarnega zadovoljstva, ki bi se aktiviral vsakokrat, ko bi bila rutina avtoreprodukcije uspešno opravljena. Jasno, na najnižjem nivoju bi bilo zadovoljstvo izraženo z različnimi matematičnimi operacijami med ničlami in enkami, toda če smo dosledni, moramo priznati, da je tudi pri ljudeh popolnoma enako. Čustvo, ki ga imenujemo ljubezen, je namreč na bazičnih nivojih le izmenjava kemičnih substanc in električnih impulzov med celicami, nevroni itd.

Dejali boste, da zdaj že res nakladam, toda ta drobna digresija je bila nujno potrebna, za umevanje vašega družinskega problema. Če namreč zdaj vašega moža primerjamo s sistemom umetne inteligence, ki se lahko sam razmnožuje, ugotovimo, da je njegova rutina za reprodukcijo programirana samo na enega potomca. Ker se je ta rodil, zdaj vaš mož ne čuti več potrebe po seksu, saj je njegovo tužemsko poslanstvo izpolnjeno. Bojim se, da za vaju ni druge rešitve, kot da se mu zlažete, da ta otrok sploh ni njegov, ampak poštarjev. Tako mu bo njegova rutina za reprodukcijo ves čas ukazovala, naj se razmnožuje in vaš zakon bo zopet zaživel v idilični harmoniji. Pazite le, da ne boste spet zanosili, ker boste potem morali spet lagati.

ČE TO CELJE JE IN HOČE

Prezračimo Tomšičev trg

Začnimo s poklicno etiko: če bi bil borec za človekove pravice ali član Rdečega križa, bi protestiral proti nasilju nad človekom, če bi bil član društva proti mučenju živali, bi protestiral proti nasilju nad njimi, ker pa se ukvarjam z umetnostjo, protestiram nad nasiljem nad umetnino. Umetnina, ki jo branim, je celjski Tomšičev trg s kužnim znamenjem, prvovrstno slovensko baročno kiparsko izročilo.

Trg je dnevna soba mesta, je njegovo središče, je trodimenzionalno telo in oblikovani prostor, trg so spontane in načrtovane poti in smeri, trg je preglednost in prostornost, trg je občutek celote in mistike pogleda. To je le nekaj elementov trga, o katerih pišeta Kervin Lynch in Camillo Sitte. Če njuna izhodišča prenesem v svojem razmišljanje o celjskem kužnem znamenju, ne morem mimo trga in obratno, kip potrebuje trg in trg potrebuje kip.

Konstrukcija iz železnih cevi v minimalni razdalji od kipa ga prekriva, zastira pogled, nasilno vdira v njegov prostor. Prostor kipa ni namreč samo fizični prostor, ki ga kip zavzema, ampak prostor pogleda, ki ga objame iz vseh strani.

Namen te konstrukcije ni, kot sem sprva naivno upal, zaščita pred bombnimi ali podobnimi napadi (sic!), marveč kulisa za prireditveni oder, ki postaja vedno manjši in manjši in grši. Da se razumemo, sem velik zagovornik prireditev na prostem, zelo rad posedam na trgih, ulicah. Kaj je lepšega,

kot piti kavo na Markovem trgu, opazovati mimoidoče in prešteti golobe? In če ostanem pri beneških trgih in ulicah, so tam postavitev mizic in stolov različnih lokalov v organski spontani povezavi z mikroprostorom, niso moteče ne za komercialneža, ne za funkcionalista in ne za esteta. Prav zadnje in predzadnje pa lahko očitam sedanji podobi Tomšičevega trga. Če pomislim na elegantne stebričke in tankočutno na novo oblikovani prostor pred hotelom Evropa in kinom Union, če se spomnim na celjske peš – cone, ki so že tako vraščene v mestno tkivo, da se jih niti ne zavedamo več, in še bi lahko našteval, potem so mi še bolj nerazumljiva robustna betonska cvetlična korita, odstotna vseh oblikovalskih naporov, ki se pomalem a vztrajno pomikajo in pomikajo v središče Tomšičevega trga. Nasilno sekajo če že ne drugo, spontane poti (oglejte si jih v prvem snegu!), motijo pogled longitudinalne osi, počutje in zakonitosti značilnosti majhnega trikotnega srednjeevropskega trga.

Srednjeevropski trg – srednjeevropsko mesto (če to Celje je in hoče?) očitno potrebuje nekakšnega »mestnega esteta«. Človeka z okusom, znanjem, občutkom za mero in ne samo z lokalno politično (minljivo) slavo.

Mesto delajo ljudje – intelektualci tega mesta se mi zato in zoper take in podobne primitivizme v protestu pridružujejo.

Franc Purg, akademski slikar

BODO PRIČELI V ZDRAVSTVU
ODPUŠČATI DELAVCE?

Splav zdravja

Slovenski vladi je očitno uspelo preložiti za 10. oktober napovedani štrajk zdravstvenih delavcev. S 600 milijoni interventnih dinarjev bodo bolnice plačale najnujnejše izgube, oziroma račune svojim dobaviteljem, kot je bilo slišati. Na očitke, da se po prispevni stopnji namensko za zdravstvo zbere več denarja kot znašajo vse izgube v celotnem slovenskem zdravstvu, še ni nihče odgovoril. In kot smo navajeni, tudi ni pričakovati, da bi o tem kdo kaj rekel.

Namesto tega pa dr. Tone Košir, namestnik republiške ministrice za zdravstvo ganjeno zatrjuje, kako je slovenska javnost podprla napore njegovega ministrstva, da se je vlada končno omeščala in nekje napraskala najnujnejši denar. Košir sicer prizna, da se za zdravstvo zbere v proračunu dovolj denarja, ni pa še odgovoril na vprašanja, kaj dela njegovo ministrstvo, da mu tega denarja ne uspe tudi dobiti. Namesto tega maha s 3000 presežnimi delavci, kolikor jih je menda v zdravstvu. Kako so prišli do tega izračuna, ni čisto jasno, prav tako pa ni povsem jasno, kdo so ti ljudje. Ali so to zdravniki, medicinske sestre ali administrativni, tako imenovani nezdravstveni del osebja. Ali pa je vsakih nekaj – da ne bodo odpuščali le snažilk, se bo vmes znašel še kakšen doktor. In kaj konkretnega je omenjeno ministrstvo v več kot enem letu naredilo, da bi se zdravstvo rešilo vedno istih groženj s stavko? Napovedali so sicer ukinitve nekaterih slovenskih bolnišnic, vendar so krajinam vsakokrat zagnali vik in krik in zadeva je utihnila. Ljubljanski Onkološki inštitut so sicer zreducirali za en oddelek, vendar ni čisto jasno, kaj bo zdravstvo s tem pridobilo. Posebno če vemo, da je v Sloveniji letno okrog 5000 novih rakovih bolnikov, glede na materialne in psihološke razmere pa poznavalci napovedujejo porast te bolezni. Potem, ko je bil s tihim blagoslovom ministrstva za zdravstvo končno izvoljen direktor Kliničnega centra, je ta za začetek zamenjal direktorja Ginekološke klinike, ki velja za enega največjih strokovnjakov s tega področja. In nato so zmanjšali število postelj na tej kliniki. Pa je vsem jasno, da se število rizičnih nosečnic, ki velik del nosečnosti preležijo v bolnišnicah povečuje, da se povečuje število žensk z ginekološkimi težavami. Morda bodo pridobili prostor potem, ko bo obveljala prepoved splava in omenjene grešnice ne bodo več zasedale prepotrebni postelji na Ginekološki kliniki.

Zdravstvo bo s finančno injekcijo sicer plačalo najnujnejše račune, jeza in gnev zdravstvenih delavcev pa ostajata. Veljalo bi se vprašati, ali jih misli ministrstvo ukrotiti tako, da jim bo pred nosom mahal s tistimi 3000, kolikor jih je menda odveč. Opozorila nekaterih treznih ljudi, da se nam bo varčevanje v zdravstvu kot bumerang vrnila na celotnem slovenskem narodu, ki postaja vse bolj apatičen, od apatije do bolezni pa ni dolga pot, očitno nikogar ne vznemirjajo. Ministrstvo za zdravstvo toži, da jim iz proračuna denarja ne dajo, zdravniki pravijo, da bodo delali toliko, kolikor jih bodo plačali, bolniki pa seveda nihče nič ne vpraša. Kot je bilo slišati v dneh, ko še ni bilo jasno, ali zdravstveni štrajk bo ali ne, so menda nekaterim bolnicam grozili celo z odklopom elektrike zaradi neporavnanih računov. Če je bilo to res, bi nekatere odgovorne gospode le veljalo vprašati, zakaj niso odklopili elektrike še nobeni slovenski železarni ali pa Kidričevemu, ko pa vemo, da so njihovi neporavnani dolgovi astronomski.

JEBEŠ DRŽAVO, KATERE POTNI LIST IMA SAMO POLICIJSKI
MINISTER BAVČAR

Janša leze v sedlo

Janezu Janši, obrambnemu ministru Slovenije, ni uspel puč v vodstvu Demosa, ko je predlagal bistvene spremembe v vladi, policijskega ministra in kolega Igorja Bavčarja pa za novega mandatarja. Krščanski in kmetje so takrat strnili vrste in Janševu prebivanje po sredini zaustavili. Zato se je Janša odločil za skrajno varianto – zaviti v desno kar znotraj lastne stranke, Slovenske demokratične zveze, vreči iz sedla sedanjega vodjo Dimitrija Rupla ter ostale pripadnike liberalne struje ter pridobiti podporo obeh najmočnejših Demosovih strank. Janši se mudi, kajti minister za zakonodajo Lojze Janko je že napovedal, da bi lahko v Sloveniji novo ustavo sprejeli v treh mesecih. Nova ustava pa naj bi v civiliziranem svetu pomenila tudi nove volitve.

Ob presenetljivem Janševem zasuku v desno obstajajo tudi ocene, da s tem skuša le ohraniti stranko, ki je v zadnjem letu notranje razrvana zaradi mnogih nesoglasij. Vendar je treba ta mnenja jemati z rezervno, saj po preprosti logiki stranke ne ohraniš tako, da jo iz sredine suniš v desno. Tako le ustanoviš novo stranko. Tudi mnenj, da Janša s svojo strankarsko dejavnostjo skuša le pridobiti naklonjenost krščanskih, kmetov in večjega dela socialdemokratov, da bi lahko v dobrobit Slovenije še naprej poveljeval republiški vojski, ne gre jemati preveč resno. Janša, najsibo to upravičeno ali ne, ima po vojni v Sloveniji v slovenski javnosti dovolj kredita, da bi ga iz sedla obrambnega ministrstva težko vrgle kakšne javne kritike iz nasprotnih taborov ali od tistih, ki jim kdaj morda ne bi bil povšeči.

V katerem grmu torej tiči zajec? Povsem mogoče se zdi, da so Janševе ambicije mnogo večje. Ne le, da povsem očitno želi z naslednjimi volitvami zlestiti še više v državni hierarhiji in obenem s seboj povleči nekaj starih sodelavcev. Predlog nove programske usmeritve stranke naj bi »bolj poudarjal zavzemanje za krepitev in uveljavitev naroda kot celote, pri čemer posameznik v Sloveniji ni le državljan, temveč pripadnik naroda.« Takšen povzetek pošastno spominja na premno-

ge radikalno-nacionalne programe nekaterih strank iz Srbije, da o primerjavi s sedanjimi ali zgodovinsko usodnimi strankami v Evropi niti ne govorimo. In nenazadnje nam dejstvo, da vsaj zaenkrat »Janševa« pobuda žanje odobravanje večine članstva Slovenske demokratične zveze govori tudi, da se Sloveniji pred prihodom v civilno sodobno družbo obeta še dolg in temen predor skozi vse nesvoboščine in represije nacionalne države. Zato ni nikakršno naključje, da je eden podpisnikov Janševеga strankarskega puča tudi Peter Volasko, sicer vodja Mlade iniciative pri SDZ, o katerem smo že pisali, da vodi priprave na ustanovitev nekakšne vzporedne vojske, takojimenoovane Slovenske garde.

Koliko so zadeve resne, opo-

Janez Janša: mikrofona je moj, džus je moj, Slovenija je moja

zarja tudi nastop Igorja Omerze, sicer Janševеga in Bavčarjevеga kompanjona iz starih časov, ki sta ga omenjena tudi pripeljala za direktorja slovenske Službe družbenega knjigovodstva. Medtem ko je Bavčar tudi tokrat stopil Janši ob stran, je Omerza za predlog

nove programske usmeritve demokratične stranke dejal, da je »populističen in intelektualno na najnižji možni ravni«. Takšne ravni doslej od Janše pa tudi Bavčarja nismo bili vajeni. Sprememba lahko pomeni le eno. Da igrata na sigurno.

Brane Piano

Za hrbtom: fantje, zresnite se, ni še čas

SLOVENSKI EKOLOŠKI PROJEKT JE NASTAJAL V LJUBLJANI

Slovenija je Ljubljana

Slovenija, ki nedvomno rabi ekološki projekt, ga pravzaprav že ima. Ta naj bi razrešil najzahtevnejše ekološke probleme in ustvaril trden okvir za prihodnji, ekološko sprejemljiv razvoj. Nosilec projekta je slovensko ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora. Kot kaže pa so v vladi problem poenostavili in opredelili brez ustreznih meril. Pri tem se sklicujejo na sodelovanje misije Svetovne banke marca letos. Zakaj projekt ni zajel vseh problemov in te potem razdelil na faze, ni znano.

Projekt zajema najmanj področje varstva zraka. Predvsem naj bi dobili celovit pregled onesnaževalcev zraka, na tej osnovi pa prednostne naloge. Kot prva naloga s tega področja je Ljubljanska toplotna, hkrati pa tudi toplotna šiška. Zatem je omenjena Termoelektrarna Šoštanj. Zanimivo je, da naj bi za Ljubljano porabili kar dvakrat več dolarjev kot za Šoštanj. Trbovlje naj bi dobile petkrat manj kot Ljub-

ljana, enako kot druge termoelektrarne, ki niso niti našete. Posebno poglavje obravnava razdelitev plina, kjer govorijo o tem, da bi plinska omrežja vzpostavili tam, kjer je zrak najbolj onesnažen. Podrobnih načrtov ni. Dopolnili naj bi mrežo za spremljanje kakovosti zraka in nakup nove laboratorijske opreme. Govorijo celo o novi ustanovi na tem področju, čeprav zdaj dobro dela Hidrometeorološki zavod. Zagotovo pa se je moč strinjati tudi z nalogo, ki bo prinesla na to področje ustreznejšo zakonodajo.

Pri varstvu voda je na prvem mestu ljubljanska čistilna naprava, pa takšna naprava – s kanalizacijo vred – za Maribor, kanalizacija za zaščito vodnjakov, ki oskrbujejo Ljubljano s pitno vodo, pa študija možnosti in načrt gospodarjenja z odpadki za Ljubljano in okolico, izboljšava odlagališča komunalnih odpadkov na ljubljanskem barju. Zunaj Ljubljane je še regionalno odlagališče

v Mariboru, čistilna naprava pri tovarni celuloze in papirja v Vidmu-Krškem. Dosledni svoji usmeritvi so vključili obnovo in razširitev ljubljanskega vodovoda, skupna pa je naložba v opremo za spremljanje kakovosti voda. Posebna zanimivost je poglavje »ohranjanje zgodovinskih znamenitosti«, kamor so vključili zgolj obnovo Ljubljanskega gradu. Pod »ostalo« so zajeli rešitev problema v Ljubljani in Mariboru, graditev garažne hiše v Ljubljani za 23 milijonov dolarjev in za 1.500 parkirnih mest. Mesto Ljubljana naj bi dobilo tudi računalniški informacijski sistem s podatki o okolju.

Vrednost projektov je okoli 650 milijonov dolarjev. Pri tem naj bi Svetovna banka prispevala 40 odstotkov, zasebniki 10, vlada prav tako 10, slovenski ekološki sklad 20 odstotkov, finančna vrzel pa je tako 20 odstotkov. Po časovnem planu naj bi danes že delali ustrezne študije, z izvedbo pa naj bi začeli oktobra 1993.

Ni težko ugotoviti, da bi s 1. fazo projekta v bistvu rešili vse ljubljanske probleme, celjskega pa – denimo – niti enega. Niti namiga ni, kaj bi delali v drugi fazi. Zanimivo je, da na primer v Celju sploh ne vedo, da so pripravljali takšen projekt, čeprav avtorji trdijo, da so sodelovali z lokalnimi oblastmi. Celje je sicer doslej predlagalo le plinifikacijo, zlasti za naselje Lisce, in projekt odstranjevanja nitrata iz medloške pitne vode s čistilno napravo, ki pa sploh ni več aktualen, saj problem rešujejo drugače – medloško vodo bo dobila industrija, boljše iz Frankolovega in Štranc na prebivalci.

Kakorkoli že, projekt ne bi smel dobiti zelene luči, dokler ne bo sestavljen dejansko za vso Slovenijo in bo po ustreznih merilih dana prednost res najnujnejšim rešitvam. Garaža in gradovi pa v takšnih projektih nimajo kaj iskati, zlasti garaže ne, ki so lahko povsem samostojni, na dobičku temelječi projekti.

DOLGOVI SO POPLAČANI, GORA MESA POJEDENA

Spomeniki za popravljane krivic

Pa smo le dočakali, da so popravili še drugo veliko zgodovinsko krivico v Mariboru in Sloveniji. Najprej so rehabilitirali generala **Rudolfa Maistra**, čigar kipa sta slednjic na svojih mestih. Sedaj so enako napravili s škofom **Antonom Martinom Slomškom**, ki so mu postavili na njegovem trgu, pred stolnico v Mariboru, kip, kjer odliči v bron strog, s svecim križem in knjigo upira svoj pogled v levo, proti škofiji.

Z njim je postal trg popoln. Tako se verjetno zdi vsem hrepenečim dušam, ki so ganjeno zrlje v svojega prosvetitelja in poslušale nagovore gostom ter molile z božjimi odposlanci na zemlji. Slišali smo, da je bilo

kljub precejšnji množici na slovesnosti prisotnih pol manj ljudi, kot bi jih sicer bilo, saj naj bi nekatere župnije odpovedovale skupinski obisk zaradi tega, ker je prav slovenski predsednik **Milan Kučan**, ki je kot bivši komunist imel cerkev še pred časom v nosu, prerezal trakec s slovensko trobojnico in tako odkril spomenik. Kako so na to gledali škofi s Slomškovim naslednikom **Francem Krambergerjem** in ljubljanskim metropolitom dr. **Alojzijem Šuštarjem** na čelu, nismo uspeli izvedeti. Povedali so le, da je propadli socialistični sistem, ki je pri nas ravnal z vero kakor svinja z mehom, doletela zaslužena božja kazen. Svoj nastop pa je moral odpovedati papeški

nuncij, ki zaradi vojne ni mogel priti iz Beograda.

No ja, tudi brez njega je povabljenim gostom uspelo popraviti kakšnih 200 kilogramov mesa, medtem ko smo se navadni smrtniki zadovoljili z nekaj čevapčiči po 100 din. Zasebniki pač nimajo preveč posluha za vero in jim grejo po glavi povsem posvetne reči. Zavedajo se, da je v vsesplošni družbeni krizi najbolj nujno preživeti in šele nato bo čas za cerkev. Verniki pa v sakralnih prostorih ob zvokih orgel in svojih molitvah tako ne prisluhnejo kruljenju po želodcih ter jih v zanosu malo briga, da je avtor spomenika **Marjan Drev** za avtorstvo pospravil 30.000 mark, kolikor je stala

tudi sama postavitev s ceremonijo.

Očitno je opij za ljudstvo pravi recept, ki ga za svoj obstoje morajo v lepe besede ovitega zvito uporabljati vse vladajoče nomenklature, ne glede na barvo. Splošen beg pred realnostjo in zamegljevanje dejanskega stanja tako za svojo nadvlado izkoriščajo vsi. A kljub vsemu mi je bolj pri srcu tista ljudska »vsak je svoje sreče kovač«, kakor priseganje na to, da »nam bo pomagal vsemogočni bog. Slomšek je na to moral čakati več kot sto let. Njemu je dolg poplačan. Kdaj končno pa bomo prišli na vrsto še mi?

Peter Tomaž Dobrila

USODA SLOVENSKE VOJNE INDUSTRIJE

Odslej za Janšo

V zadnjih dneh sta se v dnevnem časopisu pojavili dve protokolarni novički; slovenski obrambni minister **Janez Janša** je najpej obiskal ravenško železarno, nato pa še Iskro Telematiko, tema pogovorov za zaprtimi vrati pa je bila kajpak vojna industrija.

Slovenska vojna industrija sicer v sklopu jugoslovanske ni imela velikega deleža, vendar so v Sloveniji za to industrijo proizvajali vitalne dele, ki jih zaostali Balkan seveda ne more spraviti skupaj. Iskra je delala zahtevne optične naprave, na Ravnah pa najbolj vitalne dele tanka; kupolo s cevjo, gosenice in še nekatere druge dele. Na programu vojne industrije je bilo v Sloveniji zaposlenih okoli 8000 delavcev, doslej pa je vsa proizvodnja in znaten izvoz potekal preko Beograda, kjer je nad tem bedela jugoslovansko-srbska soldateska na čelu s **Kadijevičem**.

Že ob vojni agresiji na Slovenijo je bilo jasno, da bo tega filma kaj kmalu konec. Na Ravnah in drugod po Sloveniji so takoj prekinili namensko proizvodnjo, kmalu po vojni pa je sledilo presenečenje, saj je ministrstvo za industrijo z okrožnico pozvalo podjetja, da lahko normalno delajo za potrebe vojne industrije, vendar samo za tisti del, ki gre v izvoz.

Na Ravnah (tu iztržijo z namensko, oziroma vojno industrijo skorajda 20 odstotkov realizacije, oziroma okoli dva milijona dolarjev mesečno) so tako spet pognali stroje in v Slavovski Brod, kjer tank dokončno sestavijo, pričeli pošiljati dele. Gre pa za tanke za Kuvajt, ki so posebej prirejeni za puščajsko vojskovanje in so po zagotovilih vojaških strokovnjakov za naše razmere skorajda neuporabni.

Seveda pa vojna na Hrvaškem nedvomno kaže, da je tudi s šopkom, imenovanim jugoslovanska vojna industrija, za vselej konec in na Ravne ter druge bastione slovenske vojne industrije so namesto generalov JA pričeli prihajati slovenski vojaki. Janša se je ob ogledu ravenške namenske proizvodnje začudil, ko je videl, kaj so sposobni tod narediti. In ker je železarna že državno podjetje, bodo na Ravnah delali, kar jim bo država ukazala. Tako bodo Ravne pri nastajajočem konzorciju slovenske vojne industrije gotovo igrale na prvo violino.

DINARJI, BONI, MARKE

Kaj pa plače?

Visoko postavljene tarife v kolektivnih pogodbah so že vse leto v nasprotju z obema zakonoma o osebnih dohodkih, ki omejujeta njihovo rast.

Poleg tega se je v preteklem mesecu pojavilo navodilo **SDK** o omejitvah za podjetja, ki odlagajo plačilo dajatev. Po tem navodilu se osebni dohodki ne smejo povečati niti za rast življenjskih stroškov, niti za del mase osebnih dohodkov iz zmanjšanja števila zaposlenih.

Logika zadnjih omejitev je naslednja: Plače si lahko izračunate po zakonu, toda dokler ne poravnate dolgov do družbe, tako izračunane plače ne bodo dobile »žegna« **SDK**, ki je potreben za izplačilo.

Konfrontiranje gospodarskih in negospodarskih dejavnosti

Neplačevanje dajatev nekaterih gospodarskih podjetij se v javnosti vedno bolj prikazuje kot ogrožanje plač negospodarstva. Takšna stališča so lahko tudi razlog za ekstremna dejanja v praksi, ko je argument proti upokojujivi invalida nesposobnega za delo, mnenje zdravnika v komisiji, da družba nima denarja in naj ga še naprej plačuje podjetje.

Osebnih dohodkov v zdravstvu so danes res že na ravni gospodarstva, čeprav so bili konec leta 1990 za 42% višji.

Državna služba se ne zdi več takšna bomiteta kot je kazalo prej. Po drugi strani pa sedaj plače svojim državnim uslužbencem odreja država, ki da nekaterim več, drugim pa manj. Kdor ne kaže pripravljenosti za racionaliziranje, je lahko kaznovan tudi na ta način.

V resnici pa lahko država sedaj, ko ves denar pobere v eno vrečo, del tega denarja porabi za druge namene (avione, orožje?).

Nemoč sindikatov

Že v pogajanjih o kolektivnih pogodbah, so poznavalci, ki vedo kako globoko v krizo smo zabredli, ocenjevali nerealnost njihovega tarifnega dela. Trma sindikatov je na koncu zmagala, da pa je zmaga pivova govori pravilo, da previsoko postavljene cilje zmanjšajo motivacijo za njihovo doseganje.

Zaostrovanje na tem področju pa tudi lahko pripelje do popolnega sesutja velikega dela gospodarstva, ki ob nizkih osebnih dohodkih še nekako preživi oz. še ima možnosti za to.

Po drugi strani pa bi se moralo za prisilno odrekanje pri plačah ponuditi kaj drugega. Nekateri panožni kolektivne pogodbe imajo vgrajeno klavzulo o evidentiranju razlik do predpisanih tarif, ki se lahko namensko porabijo pri lastni njeni podjetij. Zal pa so vladni predlogi v zvezi z lastni njeni prežrti to možnost konsenza.

Krivda je tudi na strani sindikatov, saj so le v redkih podjetjih dosegli, da se razlike sploh evidentirajo.

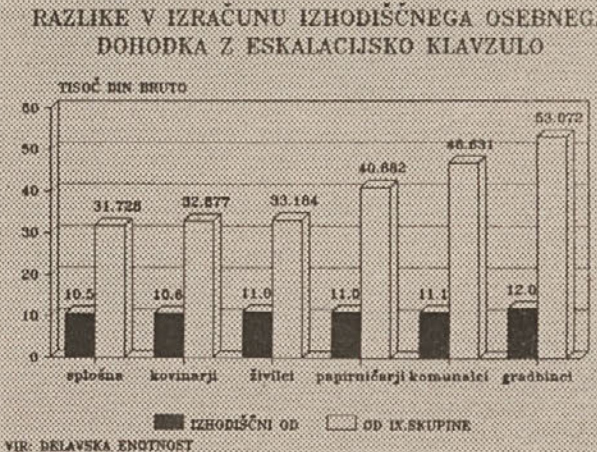
O nerodnosti sindikatov pričajo tudi izračunavanja izhodišnih osebnih dohodkov. Te izračunava vsak panožni sindikat posebej, v septembru pa se od izračuna, ki ga pripravlja Gospodarska zbornica, že za vse panoge razlikujejo. Tako je pri gradbincih za september višji kar za 13%, komunalci pa so nazadnje objavili za julij za 5% višjega z argumentom: izračuni kažejo, da bi moral biti tu nekje.

Tak pristop, od uporabe nenatančnih podatkov do računskih napak, znižuje resnost pogajalske pozicije.

RAZMERJA TARIFNIH SKUPIN DO IZHODIŠNEGA OSEBNEGA DOHODKA PO PANOŽNIH POGODBAH

RAZLIKE V IZRAČUNU IZHODIŠNEGA OSEBNEGA DOHODKA Z ESKALACIJSKO KLAUZULO

RUPEL, Z BESEDO NA PLAN!

Istra je vroča

V eni od zadnjih števil Nše dobe smo objavili intervju s prof. dr. Stanetom Južničem, ki se je največ dotikal vse pogostejših in vse jasnejših znamenj, da v Italiji koncentrično širijo in preigravajo ideje ter namere o vnovični priključitvi Istre k Italiji. Kot je znano o tem najbolj odkrito razmišljajo v skrajno desničarskem *Movimentu sociale*, dokaj artikulirano pa tudi v konservativnem krilu vladno-koaliicijske liberalne stranke. Dr. Južnič je v omenjenem intervjuju dovolj zgovorno zatrdil, da o takšnih namerah Italije, nemara — za sedaj le še v bolj ali manj prikriti obliki — celo v vladnih krogih, razmišlja tudi zunanji minister de Michelis.

V zvezi s tem je v zadnjem času vzbudilo nemalo pozornosti pisanje tržaškega dnevnika *Trieste* oggi, ki najprej povzema trditve sarajevskega tabloida *As češ* da so Italija, Hrvaška in Slovenija podpisale tajni protokol o avtonomizaciji Istre, vendar tako, da bi jo juridično in v praksi nadzirala italijanska država. *Trieste* oggi je šel v isti številki še dlje. Objavil je namreč nekakšen zapis o bodoči avtonomni Istri in tudi že osnutek njenega statuta.

Zunanji ministrstvu Slovenije in Hrvaške sta se takoj odzvali in zanikali kakršnokoli tajno dogovarjanje z Italijo o bodočem statusu Istre. Zdi pa se, da bi ti dve ministrstvu spričo vse očitnejšega pogrevanja istrskega vprašanja in spričo vse številnejših spekulacij v zvezi z morebitnimi oživiljenimi težnjami Italije do svojih nekdanjih ozemelj (tudi beneških, še preden je v prejšnjem stoletju prišlo do združitve Italije) vedejo do javnosti premalo informativno, da o kakšnih določenih stališčih do tega vprašanja sploh ne govorimo. Domnevamo lahko, da imata zunanja ministra *Rupel* in *Šeparović* dovolj zgovornih informacij o tem, kaj se v sami Italiji, pa na potezi Rim—Beograd in Rim—istrski avtonomisti (če ne iredentisti), v resnici dogaja. Če je res tako, potem sta dolžna v primerini obliki ta politični »background«, ki pomeni ustvarjanje humusa, iz katerega naj bi v najugodnejšem trenutku nemara prišlo do spreminjanja meja med Italijo in nekdanjo Jugoslavijo v prid prve, tudi razsvetliti in do njega zavzeti jasno stališče. Če to še nista storila iz bojazni, da bi nedvoumnost utegnili škoditi naklonjenosti Rima (ki je tako in tako vse bolj zavita v meglo) do priznanja Slovenije in Hrvaške, tega ne javnost ne moderna diplomatska praksa, ki vse manj slonita na metodah »tajnosti« in »kuloarnosti«, ne moreta vzeti v zakup.

Adriano Ferrari

BITKA ZA ELAN

Rdeče-črna španovija

Čudno je, da naša najbolj razpita izvozna znamka še ni propadla. Ob tem, kar se je z njo dogajalo in kar se nadaljuje, je skoraj nemogoče, da ima stečajna ekipa na čelu z upraviteljem Igorjem Trillerjem voljo nadaljevati svojo agonijo in reševati vozle giganta, ki jih je dobila na glavo. Da ji je uspelo s takšno popotnico še kovati dobiček, pa meji že skoraj na čudež.

Pisali smo o pohotah krščanskih demokratov, ki so napenjali svoje mreže. Brali smo o stari garnituri, na čelu z Urošem Aljančičem, bivšim direktorjem ELAN-a in Pavlom Kodrom, najbolj preganjanim finančnikom. Na eni strani torej krščanska oblast in na drugi bivša, komunistična. Očitno

sta si obe garnituri v strahu za lasten obstoj podali roke. Bojazen pred lastnim zlomom ju je prisilila v nenačelno, neformalno, a čvrsto koalicio. Tako so se prvi umaknili in odstopili ves manevrski prostor drugi, ki si na vse pretege poskušajo podjarmiti ELAN, s čimer bi izginila vsa preteklost. Novi lastnik begunjske tovarne bi s seboj pokopal vse svinjarije.

Že dvakrat je bil ELAN na licitaciji. Prvič ga ni uspelo prodati, ker je imel sicer realno ceno, a bodočim kupcem še ni bilo jasno, kaj kupujejo. Maček v zaključku za ta denar sigurno ni privlačna rešitev, saj niti slovenska vlada ni vedela, kaj in kje prodaja. Druga licitacija, za polovično ceno, je minila brez stečajnega upravitelja in zato ne bi bila veljavna. Obeta se še tretja licitacija, ki naj bi bila 21. oktobra.

Na sestanku upnikov so se dogovorili, da bo tretja cena 11 milijonov sekujev (605 milijonov dinarjev), o čemer pa še mora odločiti kranjsko sodišče, ki je pristojno. Kaj se bo iz teh igrice izcimilo, bomo videli.

Vemo le, da je bil na zadnji licitaciji ob upnikih, organiziranih v podjetju Komel, glavni interesent finančnik iz Kanala Bruno Dugar, ki je 17. julija ustanovil delniško družbo Interholding v pisarni bivšega ELAN-ovega direktorja Uroša Aljančiča na Titovi 184, torej v prostorih Smelt-a. Ko smo na Dugarjevo firmo željni novih informacij poklicali, smo izvedeli, da nihče za njo ne ve. Mar je 150.000 dinarjev, ki jih je Bruno Dugar vložil kot ustanovitveni kapital, izpuhtelo v zrak, oziroma bilo le na papirju? Verjetno ne.

Ampak nenavadno je, kako se enigmatični Dugar obnaša. S svojim spremljevalcem, bivšim stečajnim upraviteljem Petrom Lampičem, hodi na kranjsko sodišče kakor mačka okoli vrele kaše. Potem, ko mu banka ni hotela dati garancije in ni mogel sodelovati na licitaciji za nakup begunjske tovarne, je že naslednji dan ponujal 46 milijonov mark (licitacijska cena je bila 56 milijonov) v dinarski protivrednosti po tečaju 13 dinarjev. Garancijo naj bi mu dala italijanska firma Acros. In to spet napravi nov vozle na vrvi za obešanje.

Ta napol državna italijanska firma se namreč ukvarja z raznimi velikimi gradbenimi deli v Italiji, od graditve cest naprej. Zanimivo je, da gre za izrazito italijansko krščansko-demokratsko podjetje, kar po-

stavi dodatne vprašaje na celotno situacijo. Zakaj bi bili italijanski krščanski demokrati zainteresirani, da Dugar kupi ELAN? Zakaj mu dajejo bančno garancijo in raje sami ne postanejo lastniki?

Mogoče bi situacija izgledala nedolžno, če ne bi vedeli, da ELAN-u strežejo po življenju prav krščanski demokrati, katerih odposlanec naj bi bil Dugarjev svetovalec Peter Lampič. Da se slovenski minister Maks Bastl, iz preteklosti bolj znan kot učinkovit partijski Terminator, sedaj pa goreč kristjan, lastnoročno zanima za ponos slovenske industrije, ni nič novega. In končno, niti humanitarna Karitas in cerkev nimata čistih rok.

Tukaj je torej mednacionalna vez, ki ne temelji na nobeni romantiki. Verjetno se krščanski demokrati skušajo od zunaj, preko tujega kapitala, rešiti svojega masla. Njihov Maks Bastl ima med drugim tudi privatno firmo v Avstriji, preko katere se lahko daleč od fotografskih objektov poveže z italijanskim kapitalom in na stranska vrata vkoraka

v ELAN. Tako bo vse pozabljeno in razumeli bomo, zakaj je najbolj sporni minister še vedno v Peterletovi vladi. Opozicija (sedanja SDP, bivša ZKS) pa mora molčati, saj ji prav tako gre za glavo, ki je ne more rešiti niti bojkotiranje v skupščini.

S tem smo priče nekakšni slovenski rdeče-črni koaliciji, ker drugače ne moremo razumeti udobnega in odlično plačanega stolčka, ki ga greje bivši direktor Uroš Aljančič na World Trade Centru in zadrževanja kazenskega postopka proti osumljenim v aferi, med katerimi je na vrhu Pavle Koder.

In vendar lahko nekaj prekriza računa tej španoviji – trg. Po slepi ulici pred drugo licitacijo so se nenadoma začeli pojavljati novi kupci: Lovro Zemva iz Radovljice, firma iz Sarajeva, konzorcij bank iz Nemčije in Švice in še druga korporacija iz tujine. Kdo bo potegnil, bomo videli. Novega Grubeliča sigurno ne potrebujemo. Samo da resnica pride na dan.

Peter Tomaž Dobrila

Igor Triller: mu bodo zabili asa?

NA RAVNAH NA KOROŠKEM OBČINSKA AFERA

Vojna na vojnem odseku

Ravenska občina ima znova afero. Ta proletarska koroška občina je povsem ubožana, saj je železarna, njen gigant in nekoč paradni konj, povsem na kolenih. Zato so afere kar primerna hrana za anemične proletarce. Seveda pa so afere slajše za prežvekovanje, če kot glavni igralec nastopa kakšen občanar. Stanko Vučko je sekretar sekretariata za ljudsko obrambo in previharil je takšne burje, kot je sprememba oblasti in vojna, kaže pa, da ga utegne odnesti navadna kamp prikolica.

Na Ravnah je pred dobrim letom dni oblast prevzel Demos, nakar je počistil vse pristojnike upravnih organov. Tudi Vučko je nekaj mesecev »visel«. Med drugim ga je bremenilo dejstvo, da je vrla JLA tudi iz te občine odpeljala orožje in je v občini ostalo le nekaj deset pištol. Vmes je na tem sekretariatu bilo veliko hude krvi. Vučka je rušil zakonski par Ozimic, ki je družno zaposlen v tem organu. »Na nož« sta si bila tudi z Zdravkom Moličnikom, ki je kot načelnik civilne zaštite dobil od Peterleta zlato plaketo CZ ob lanskoletnih poplavih, iz občine pa je kljub temu letel. Moličnik je danes na cesti in hodi »štemplat«, kljub temu, da sta z Jel-

kom Kacinom bila kar dobra znanca in je Kacin v enem od helikopterskih pristankov na Ravnah tudi skušal posredovati (takrat še kot desna roka J. J.). Moličnik pravi, da bi imel o svojem nekdanjem šefu veliko povedati. Skratka – Vučko je bil edina »kontinuiteta« v ravenski občini in ob njegovem imenovanju so mnogi modrovali, da ga je rešila sorodstvena vez z Joškom Kertom, ministrom za okolje in urejanje prostora v novi občinski vladi (živilenjski družici Vučka in Kerta sta sestri). Ker je mag. Matič Tasič, predsednik občinske vlade, dobra duša in ker je donekdavnega preveč poslušal Kerta, je Vučka vzel v službo, ta pa je začel bolj po svoje in rodila se

je afera.

Odsek za ljudsko obrambo je imel počitniško prikolico, ki je bila sicer v lasti republiškega sekretariata, ta pa običajno po sedmih letih prikolice proda. Stanko Vučko ni počakal na kakršnokoli licitacijo in si je prikolico odpeljal na svoje, v Mursko Soboto. Menda je prikolica dobro ohranjena in ima za sabo le eno pravo sezono, tako da bi počitnikovanje lahko bilo kar prijetno. Vučko je sicer prikolico kmalu potem, ko se je zanetila iskra, pripeljal nazaj na Koroško, vendar je bilo že prepozno.

Vučko si sedaj že išče novo zaposlitev. Kot priučeni obramboslovec na Gimnaziji danes nima več posla, kot kemik pa bo šel na svoje. Tudi tokrat mu bo pomagal Joško Kert, saj sta že najela eno od Gradisovih proizvodnih dvoran (Gradis je v stečaju), kjer se bosta ukvarjala s kemijsko tehnologijo. Prva oktobrska občinska skupščina bo za gospoda Vučka zadnja skupščina.

UPRAVA ZA JEDRSKO NEVARNOST

Krška ruleta

Vsakih nekaj let imajo v krški občinski skupščini razpravo o našem jedrskem prvencu. Zadnja je spet trajala domala pet ur. Ko bi morali odborniki sprejeti vsega dva sklepa pa sta tako zbor krajevnih skupnosti kot zbor združenega dela ostala nesklepčna.

Vprašanje, ali nadaljevati prekinjeno javno razpravo o širitvi začasnega skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov znotraj ograje nuklearke, je bilo na zunaj povod tega izrednega zasedanja. Očitno pa še tisti odborniki, ki so tam bili in vztrajali na seji tudi brez odmore iz vse manj banalnega razloga, ta pa se imenuje renta. Ostaja sklad krških stavbnih zemljišč, s katerim so v preteklosti zgradili prav sredi Krškega marsikaj potrebnega in tudi nepotrebnega, krajani Starega gradu v neposredni sosesčini pa še vedno tarnajo o istem: uničeni cesti, in za bližnji energetski objekt že kar tragikomičnih, lesenih električnih drogovi iz leta 1939 (!). Prav ta sklad pričakuje letos 3,5 milijona dolarjev, čemur je Hrvaška kot solastnik nasprotovala že lani, ko je bil račun nižji in postavila vsega dva milijona dolarjev. Krčani pa bi radi kar 11 milijonov. Krške računovodje proračuna znajo posel, zato se tudi borijo, da se znesek, ki ga pač dobijo (zlepa ali zgrda: če ne gre drugače tudi blokiranje žiro račun nuklearke), ne vračunava v proračun. Če bi

se, bi namreč krška občina tisti hip skočila na lestvici slovenskih občin domala z dna na 4. mesto, s tem pa bi bila ob ostale ugodnosti. Ob tem niti župan inž. Vojko Omerzu nič ne zardeva in je tudi na tej seji pritegoval tistim, kako varna da je ta nuklearka. Če je, čemu potem sprenevedanje okrog nadomestil?

Vladna stališča je zagovarjal tako in drugače kar obširen krog: podpredsednik vlade dr. Leo Šešerko, minister za varstvo okolja inž. Miha Jazbinšek in predstavnica ministrstva za energitiko in uprave za jedrsko (ne)varnost. Nekteri niso skrivali razočaranja, ker ministri niso enostavno odvezali mošenj. Minister za okolje ima pravkar v proceduri zakon o varstvu okolja. V skupščini Republike Slovenije deluje parlamentarna skupina, ki raziskuje marsikaj okrog nuklearke. V vladni proceduri je tudi zakonsko besedilo o vseslovenskem referendumu za zaprtje nuklearke leta 1995. Prav predsednik te komisije in sopodprednik tega zakona je poslanec, doma v sosednji brežiški občini, a ga na sejo niso niti

povabili. Jedrsko elektrarno smo v Krškem dobili pred desetletjem tudi po zaslugi nekaterih tukajšnjih veljakov, ki so žarečih lic obljubljali med in mleko. Sedaj se ta atomski mlin vrti, Posavci in ne le Krčani pa z gnusom poslušajo, kako, veliki porabniki in hkrati izgubaši elektrike sploh ne plačujejo, svoja jabolka pa morajo prodajati pod drugim imenom, če nočejo, da jim jih Nemci zavrnejo. Sedaj vsaj vprašanje jedrskih smeti skušamo razreševati demokratično. Že odborniki in vladni ministri so izgledali zbegani, na javni razpravi pa naj bi svoje rekile tudi gospodinje. Ni zaman prav Krešimir Fink iz taiste nuklearne elektrarne čakal z besedo domala prav do konca te maratonske razprave in kratkomalo ugotovil, da oni delajo in bodo delali. Po njegovih besedah tam že gradijo skladišče, tudi večjo streho za zamenjavo parogeneratorjev. Pa je ena prvih študij za gradnjo trajnega skladišča nekje v Sloveniji prav območje jedrske elektrarne izločila, zavoljo potresne nevarnosti, celo za nizko-radioaktivne smeti. Vse skupaj je torej še vedno podobno ruski ruleti: igranju z nabito pištolo, dokler pač bobenček ne naleti na naboj.

ODKRITJE: ČETNIŠKI VOJVODA JE S PAŠKEGA KOZJAKA

Vojislav Šešelj je Slovenec

Vojislav Šešelj, zloglasni četniški vojvoda, vodja srbske radikalne stranke, ki danes stanuje v Sremu, v Batajnici, v ulici Posavskih odreda 36, za seboj pa ima že kar nekaj prijav zaradi nasilništva, je po rodu Slovenec. Slovenska javnost ga pozna kot samozavestnega gobeždača, ki si je pred časom privoščil tudi napoved, da bo kot guverner Slovenije že naredil red pod Alpami. Kdo so njegovi slovenski predniki?

Za Srba, za kakršnega se Vojislav Šešelj ima, mu že na prvi pogled manjka nekaj atributov. Šešelj je svetlih las, bolj srednjeevropskega kot srbskega obraza, priimek pa rahlo diši po kakšnih francoskih prednikih. Prav slednje nas je vodilo, da smo pobrskali po slovenskih župnijskih knjigah.

Je leta 1900 odselil na Zebelarjevo domačijo (po domače), na današnji Klanec 11 blizu Dobrne. Tam se je poročil z Marijo, ki je bila leto dni mlajša. Leta 1901 se jima je rodila hči Frančiška, leta 1904 pa sin Jožef, ki je kasneje postal vrtnarski pomočnik. Leta 1927 sta bila na isti kmetiji rojena še Janez in

Marija Sešl, potem pa so Sešli kmetijo prodali in se odpravili s trebuhom za kruhom po svetu.

Žal se nihče od današnjih Šešlov in kar je podobnih priimkov v Sloveniji ne spominja, kam so Sešli z Zebelarjevega odšli, vsi, ki še žive v Sloveniji pa zatrjujejo, da nimajo v Srbiji nobenih sorodnikov. Tako je mogoče s precejšnjo verjetnostjo sklepati, da je Vojislav Šešelj vnuk vrtnarskega pomočnika Jožefa Sešla. Prav za Jožefa je namreč tudi eden od naših sogovornikov iz Velenja vedel povedati, da se je menda kot vrtnarski pomočnik udinjal v Zagrebu. Jožef Sešl je imel

več otrok, eden sinov pa se je kasneje odselil v Srbijo. Vojislav Šešelj naj bi bil sin le-tega.

Zato se ne čudite, če se bo krvoločni Vojislav Šešelj poleg četniškega vojvode kmalu oklical tudi za napol Slovenca in vojvodo Slovenije. Morda se bo preimenoval v Vojka Sešla. Vam zveni to nekam znano? Da, da... Vprašajte se, zakaj Vojislava njegovi nasprotniki zbadajo v vzdevek »Vojka«. Ali morda v njegovem rojstnem listu piše »Vojko«? Je Šešelj krščen v rimokatoliški ali pravoslavni veri?

Jana Štrlekar
Brane Piano

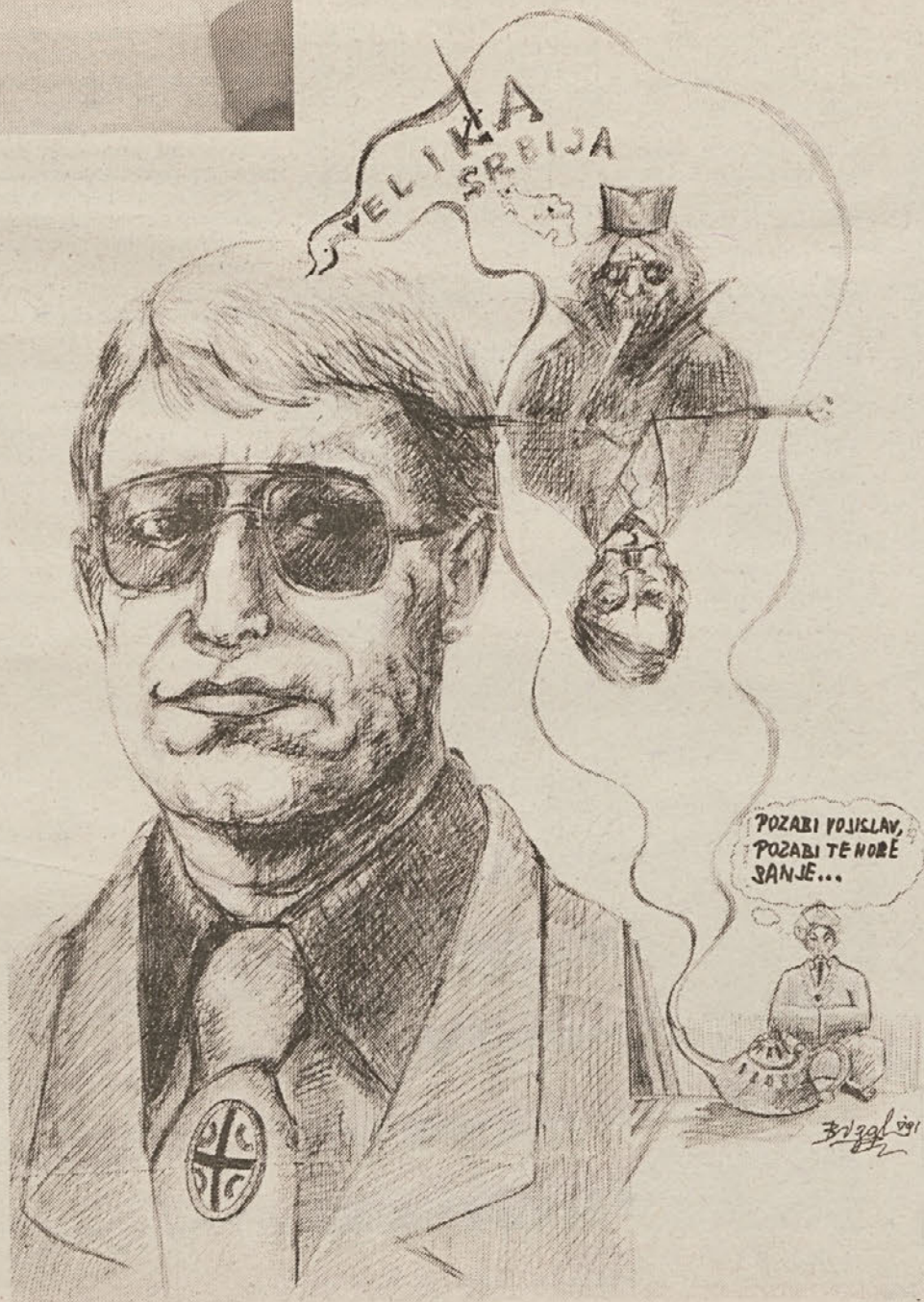
Vojislav Šešelj: slovenski janičar. Mu je v resnici ime Vojko?

Prvo presenetljivo odkritje, na katerega smo naleteli je bilo, da vsi priimki kot so Sešl, Šešel, Sešl, Šešelj, celo Sesel in Sesl, izhajajo iz istega kraja, s Paškega Kozjaka nasproti južnim obronkom slovenskega Pohorja. Tudi večina Slovencev s podobnimi priimki, ki danes žive širom po Sloveniji, večinoma pa v Celju, Ljubljani, Velenju in Mislinji, se spominja, da so njihovi predniki prav iz omenjenega kraja. Menda, so rekli naši sogovorniki, izvira priimek od francoskega vojaka, ki je v času Napoleonove vladavine na našem ozemlju tukaj tudi ostal in se oženil.

To potrjujejo tudi v gotici napisane župnijske matične knjige iz začetka prejšnjega stoletja, ki tudi prvič na našem ozemlju omenjajo priimek Sešl. Rodbina Sešl se je razvijala na Paškem Kozjaku, ki danes spada pod faro Zgornji Dolič. Ko je Sešlom domačija postajala pretesna, so se začeli odseljevati ali pa so se poženi na druge kmetije. V tem stoletju jih je največ odšlo v bližnjo Mislinjo, od tam pa najprej večinoma v Velenje ter drugam po Sloveniji. Obenem so Sešli, zdaj nekateri že tudi Šešliji ali Šešelji, odhajali tudi proti Hrvaški, Avstriji, v Avstriji pa se je našel celo nezakonski sin enega izmed njih. Enega redkih izvirnih priimkov, torej Sešl, danes nosi neka gospa z Dobrne, ki je bila poročena z enim izmed njih.

Najverjetneje pa korenine četnika Vojislava Šešlja izvirajo pri Janezu Sešlu. Ta je bil rojen leta 1871 na Paškem Kozjaku v naselju Kozjek, v hiši, ki nosi številko 58. Janez Sešl se

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

Simona Vovk
Cesta na Ostrožno 113, 63000 Celje. Telefon & fax: 06/334.222

Bliža se NOVO LETO. To je čas, ko lahko vašim poslovnim partnerjem in prijateljem izkažete pozornost.

Mi vam v ta namen lahko ponudimo naslednje artikle, seveda z vašo reklamo:

- * žepne koledarje
- * namizne koledarje v obliki bloka
- * stoječe namizne koledarje
- * stenske koledarje
- * novoletne voščilnice
- * vžigalnike
- * kemične svinčnike

Če je vaša domišljija še bogatejša, smo vam z našimi uslugami na voljo!

TE DNI NA SLOVENSKO-HRVAŠKI MEJI

Meja, ki je ni

Medtem ko so zlasti nekateri hrvaški časopisi poročali o nekakšnem poostrenem nadzoru na primorskih mejnih točkah s Slovenijo, kar je naša stran zavrnila (razen dveh radarskih kontrol hitrosti vozil), smo se v sredo, 25. septembra, zapeljali proti Hrvaški, preko meje pri Obrežju v brežiški občini v smeri proti Zagrebu. Promet je potekal nemoteno v obe smeri in dva policija sta ga le opazovala. Nista ustavljali niti vozil z zagrebško registracijo, ki imajo še vedno prelepljene luči, za katerimi (prelepljeni so tudi smerokazi), ni prijetno voziti.

Obrežje

Manj živahno kot v bližnjem bifeju – Na mejni točki med Slovenijo in Hrvaško pri vasi Obrežje policaji mirno opazujejo promet. Bodo vsaj do prihodnjega poletja dobili klima napravo za sicer kar vroč kontejner?

Hrvatska

Razpelo in sveči – Da smo zapeljali pred motelom pri Bregani na hrvaško stran opozarja tabla »Republika Hrvatska«, ki jo je nekdo okrasil z dvema svečama in razpelom. Kakšnih deset metrov čez potoček je na drugi strani tabla »Republika Slovenija«, kar kaže, da razmejevalci niso bili najbolj natančni.

Tanki

Tanki na slepem tiru – Druga posavska mejna točka je na železniški postaji v Dobovi. Tam je bil minuli teden že tri tedne na slepem tiru dolg vlak s tanki umikajoče se jugovojške iz Slovenije. Vojaki, ki vlak stražijo, so si za sončenje prinesli iz spremljajočega potniškega vagona naslonjala oblazinjenih sedežev. Ob pogledu na fotoaparate grozeče mahajo s strojnicami.

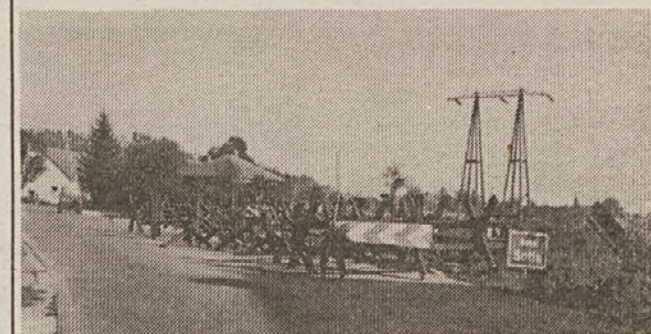
Leskovec

»Nismo se še navadili,« pravi Ivan Leskovec iz krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem, ko govori o novi meji. Sicer pa pravi, da so jim španske jezdece na naši strani ukradli...

Rigonca

Še en prehod? Krajani pričakujejo, da bodo mejno točko uredili tudi pri Rigoncah. Na mostu pri Sotli na hrvaški strani je kar cel niz španskih jezdecev, kar kaže, da tudi lokalne ceste niso kar tako. Gardisti pa so v bifeju.

Alfred Železnik

SLOVENSKI AKADEMIK IZ OSIJEŠKIH ZAKLONIŠČ

Oči v želodcu

Dr. Jože Pogačnik, redni profesor slovenske književnosti in primerjalne književnosti jugovzhodne Evrope ter dekan Pedagoške fakultete univerze v Osijeku, je te dni doživel takorekoč zvezdne trenutke v svoji poklici karieri. Minuli petek so ga promovirali za zunanjega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, le dan poprej pa predstavili njegovo najnovejšo knjigo. V njej je prof. Pogačnik, ki ga imajo za najboljšega poznavalca starejše slovenske književnosti, obdelal kulturni pomen dela škofa Slomška (glej kratko oceno na kulturni strani!). Na tem mestu bo naš gost spregovoril o svoji človeški stiski, ki jo zadnje čase preživlja kot prebivalec razdejane slavonske metropole.

Kako ste se sploh prebili iz obkoljenega Osijeka in prek zavojevalne Hrvaške do Slovenije?

»O podrobnostih iz razumljivih razlogov sedaj še ne bi go-

pogovarjati na nekem vrtu, kot to počneva sedaj midva.«

Pomeni, da večino časa prebijate v zaklonišču?

»Da. Stanujem v bloku in vsaj zaklonišče imamo takšno,

Šest dni je bilo tašnih, da iz njega dobesedno ni bilo mogoče pomoliti glavo.«

Kako se odvija življenje pod zemljo? Kaj počenjajo ljudje v zaklonišču?

»Najrazličnejše reči. To je zame prava nova, izkustvena šola psihologije. Opazujem sebe in druge. Spoznal sem, da je nekaj treba nujno početi, ko zunaj poka. Najslabše je nič počenjati in prisluškovati detonacijam od zunaj. To te spravlja v brezup, lahko tudi psihično zlomi. Ženo sem evakuiral, ker se po trenutkih zatišja preprosto ni mogla več vrniti v zaklonišče. Živci ali kaj takega. No, ko se z nečim ubadaš, misliš odmakneš od realnosti v mestu. Ljudje se zamotijo na najrazličnejše načine. Nekateri bi se kar naprej basali s hrano, drugi se pogovarjajo, berejo, veliko je kartanja.«

Pa vi?

»Največ pišem in berem. Zadnje sem bral Capudra. Do kartanja mi ni, zato pa sem preigral veliko človek ne jezi se.«

Ste se vseeno jezili?

»Bolj zato, ker sem izgubljal kot zavoljo tistega, kar se dogaja zunaj. Moram reči, da vzdusje v zaklonišču kljub vsem stiskam, ki pestijo Osiječane, sploh ni zamorjeno. Ljudje celo razvijajo nekatere oblike ustvarjalnosti, ki jih prej niso poznali. Pišejo pesmi, rišejo, pojejo in podobno. V tem vidim moč neuničljivega življenja. V trenutkih zatišja se ljudje malodane strastno lotevajo zamenjave razbitih šip, odstranjevanja ruševin, pleskanja, skratka, urejanja domov. Tudi v tem vidim neuklonljivo voljo do življenja. Zato sem prepričan, da se Hrvaška ne bo predala in da bo tudi zelo hitro obnovljena, ko bo te kataklizme konec.«

Pa služba? Je delo na univerzi zamrznjeno?

»Ne, delovna obveznost je ohranjena, pač v skladu s trenutnimi razmerami. Praktično ni fakultete, ki ne bi bila prizadeta, nekatere so skoraj porušene. Zlasti hudo je tam, kjer so načeti kabineti in laboratoriji. Ker sem dekan, imam še posebno odgovornost. Nasledil sem kolega, ki je po narodnosti Srb. Ta je že pred kakšnimi tremi meseci nenadoma izginil. Izvedeli smo, da je sedaj predsednik četniškega naglega sodišča v po strašnem pokolu znanem Dalju.«

Imate kaj več informacij, kaj se je v Dalju pravzaprav dogajalo?

»Imam. V njem je, preden se je začelo, živelo 2600 ljudi, pretežno Hrvatov. Sedaj jih je le še kakšnih stopdeset in vsi so zaznamovani s posebnim traktom, ki so jim ga zavezali okrog roke. Po informacijah, ki jih imamo, z veliko verjetnostjo sklepamo, da so četniki in vojska v Dalju poklali kar okrog 1500 ljudi. Že ubitim nosečnicam so parali trebuh, ljudi so natikali na kole, jim rezali vratove. Vem za tamkajšnje mesarsko družino, katere člane so vse po vrsti obesili na kavlje, namenjene zaklani živini. V želodcu nekega mrliča so našli oči, pa ne njegove, ki jih je moral pogoltniti. Da ne naštevam dalje.«

Omenjate peto kolono, pa vašega predhodnika, ki se je priključil četništvu. Je teh pojavov bilo na univerzi več?

»Kakšnih štirideset odstotkov mojih kolegov je srbske narodnosti ali pa se imajo za Jugoslovane. Večina jih je ostala, vendar menim, da tako ne bo dolgo. Pa ne zaradi maščevanja. Pod lupo so namreč vzeli njihovo strokovno uspo-

Osijek, te dni: obnavljanje zaloge streliva v štabu Zbora narodne garde

sobljenost oziroma reference biti visokošolski učitelj. Izkazalo se je, da so mnogi prišli do položajev s prevaro, s falsifikati ali po kakšnih drugih neakademskih zvezah. Seveda so med njimi tudi visoko usposobljeni ljudje in ti bodo ostali, če bodo tako želeli...

...in če se niso kompromitirali kot peta kolona? Sploh bi bilo zanimivo slišati, kaj menite o bodočem sobivanju Hrvatov in Srbov?

»O tem veliko razmišljam in žal moram povedati, da bodo verjetno hudi problemi. Dolgo časa mi je uspelo ohranjati koristen odnos do Srbov oziroma srbstva. Zadnje čase pa se moram zelo racionalno krotiti, da v meni ne prevladajo negativna čustva do njih. Počenjajo namreč takšne grozote, da človek preprosto ne more ostati neopredeljen. Prihodnja simbioza bo seveda osrednji problem. Vzhodna Slavonija bo namreč tudi po vojni ostala etnično me-

šan prostor, čeprav mislim, da se bo število Srbov v njem zmanjšalo. Mnogi bodo morali oditi, ker zanje preprosto ne bo več obstanka v okolju, v katerem so se človeško kompromitirali. Mnogi se iz Srbije ne bodo vrnili na svoje domove. Predvsem mora doživeti srbski molk, mislim zlasti na intelektualce, zlom. Ta molk je bil zavoljo strahu, zavoljo napetosti, ki ji je botrovala tudi drža nove hrvaške oblasti, zame razumljiv. Sedaj ga ne morem več tolerirati. Mislim, da so si tisti Srbi, ki sedaj molčijo ali pa bodo to še počeli, na nek način okrvavili roke, čeprav v življenju še niso imeli v rokah orožja. Spričo tega, kaj počenja ta agresivna banda pod srbsko zastavo, se je preprosto treba opredeliti. Kdor je nevtralen ali molči, je tudi krivec.«

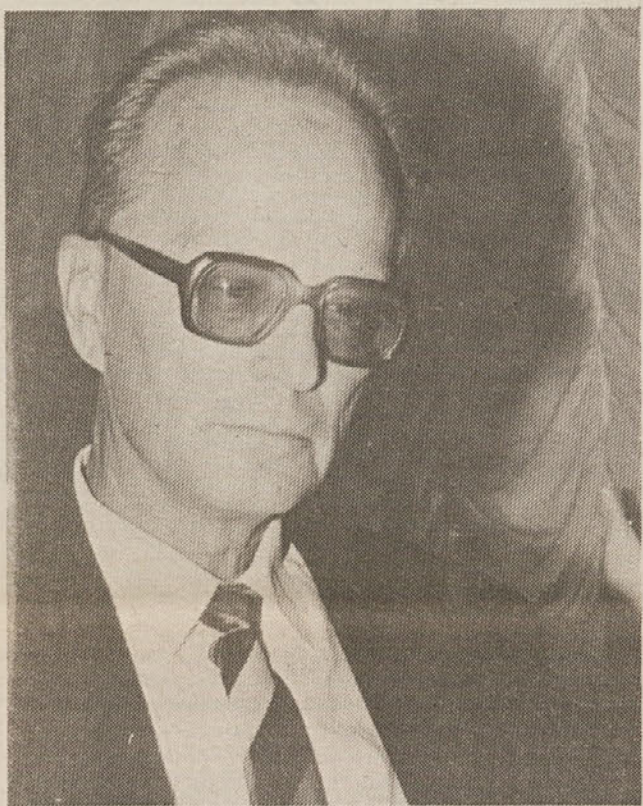
Kaj menite o obtožbah na račun poveljnika osiješke obrambe Glavaša, zlasti še, ko naj bi uzurpiral oblast v osiješkem dnevniku Glas Slavonije?

»Mislim, da njegovi kritiki pretiravajo. O Glavašu nimam slabega mnenja. Kolikor vem, je bil v redakciji samo dvakrat in še to le za nekaj minut. Ta čistka v Glasu Slavonije je morda bila glede na razmere celo koristna. V njej je prevladovalo uredniško oziroma novinarsko jedro iz starih boljše-vističnih časov. Samo po sebi to morda še ne bi bil problem, dejstvo pa je, da so se vedli dokaj petokolonsko ali pa vsaj defetistično.«

Česa se pred povratkom v Osijek najbolj bojite?

»Letal. Pred njimi človek res ni varen, nima se kam umakniti. Prepričan sem sicer, da piloti zavestno ne uničujejo civilnih objektov, vendar so tako slabo izurjeni, da njihovi projektili padajo tudi po petsto metrov vstran od takimienovanih strateških ciljev; učinek je uničujoč tako za stanovanjske hiše kot za kulturne spomenike, pa seveda ljudi. Zlasti še, ko po bombnih napadih mitralirajo. Nasploh so razdejanja na najrazličnejših objektih več kot grozljiva. Med umikom iz Osijeka so tanki dobesedno uničili cele ulice in to samo zaradi obestnega besa. Glede na to bestialno rušenje je število človeških žrtev pravzaprav še majhno. Rušiti, uničevati, to je glavni moto četniških in jugoarmijskih hord.«

Braco Zavrnik
Foto: Didi Lebar,
Lucas

Dr. Jože Pogačnik, slovenski dekan v Osijeku

voril, saj se bom na podoben način moral tudi vrniti. Je pa to potovanje bilo takšno, da bi lahko iz njega izluščil vsaj napeto novelo, če ne že kaj več. Na kratko: potoval sem, tehnično gledano, v zamaskirani obliki.«

In zakaj se potemtakem še vračate domov?

»Čeprav je bil Osijek zadnje tedne dobesedno pekel, mi dolžnost velevala povratek. Kljub vojni bomo začeli s študijskim letom, poleg tega sem dekan. Bilo bi nepošteno, ko bi kolege in študente kar tako zapustil. Res pa je, da sta se žena in hčerka že zatekli v Ljubljano.«

Osijek naših dni primerjate s peklom. Kako ga doživljate sami?

»Že tri mesece hodimo spat oblečeni. Če smo naključno v stanovanju, se je treba kar naprej izogibati oknom, da te ne zadene ostrostrelčeva krogla. V kratkih zatišjih vozniki na osijeških ulicah skoraj podivjajo, da bi prišli do kilograma kruha in litra mleka. Kdor se ne vozi, se previdno plazi tik ob zidovih, že znova zavoljo ostrostrelcev, četnikov, petokolonašev. O kakšnih normalnih kosilih ali večerjah sploh več ne razmišljam. V Mariboru, kamor sem prišel na promocijo knjige, sem po dolgem času doživel prave blažene trenutke. Zame je to pomenilo, da sem lahko spal v postlani postelji in brez strahu, da bo zdaj zdaj švignilo nad glavo letalo ali od nekod priletela kakšna mina. Skoraj pozabil sem že, da se je mogoče v miru

Osijek: ostanek hrvaške roke po bitki

MEDIJSKA VOJNA

Slovence izbrisati

V obrambi Čosića

Akademik Ljubomir Tadić je na tribuni Demokratske stranke v Prokuplju odgovarjal na vprašanja prisotnih o vse bolj pogostih napadih na Dobrico Čosića. Te napade akademik Tadić smatra za sramotne, ker se za njimi skrivajo »majhne duše, ki želijo zrušiti hrast«.

Akademik Tadić je še dodal:

»Jaz sem skupaj s Čosićem pod okni komunističnega režima delil dobro in zlo, tako da dobro vem, za kakšnega človeka gre. Danes se razlikujeta v nekaterih političnih vprašanjih, vendar pa to ni razlog, da ne bo obsojal te dobro premišljene in zrežirane kampanje proti njemu.«

Ilustrovana Politika, Beograd

Da gre za dobro premišljene, zahrbtnje in zrežirane napade na Dobrico Čosića, dokazuje tudi dejstvo, da ga njegov prijatelj Tadić imenuje »hrast«, hrast pa je dobro poznani simbol Nemcev, ki hočejo skupaj s Slovenci, Hrvati, Vatikanom pa še s tem in onim uničiti Srbijo že stoletja.

Kidrič bo izbrisan

Največji črnogorski kolektiv nikšiške železarne, bo te dni najverjetneje spremenil svoje ime. Kakor se je izvedelo, bo namesto dosedanjega imena »Boris Kidrič«, ta gigant v bodoče nosil ime »Železarne Nikšić«.

S spremembo imena bodo uslišane številne prošnje delavcev te železarne, ki jih pošiljajo na vodstvo že več kot leto dni. Mnogo delavcev je bilo proti temu imenu že takrat, ko so ga pred leti železarni dali.

Večernje novosti, Beograd

S spremembo imena se bo ta črnogorski gigant končno otrešal slovenskega izkoriščanja in vpliva ter se tako razvil v dobičkonosno podjetje.

Zmaga slovenskega ramba

Kako izgleda, ko se izstopi iz nečesa, kar nas je vse skupaj pritiskalo toliko let? Razen tega, da se vsi strinjajo, da se nikoli

niso bolje počutili in se obnašajo, kakor da so resnično pomagali nekakšno kolikor-toliko sposobno vojsko, ki jim je, kakor pravijo ciniki, to velikodušno pustila, je odcepljena in osvobodjena Slovenija ponujala peneči, slavljenski »Independent« v izlozbi vsake Sade zelenjave in nemške marke na tržnici polni vsega, razen sočnih, rdečih lubenic.

Verjela bi, da so končno uspeli narediti nekakšno državo, če mi nekateri ne bi potožili, da se ji, iz samo njemu znanih razlogov, izogiba tudi šef italijanske diplomacije in Buda nove Evrope Gianni de Michelis, čeprav so prav zaradi njega preuredili največjo ljubljansko diskoteko in jo opremili z najnovejšimi videospoti.

Mislili so, da jim bo tako v miru, kakor tudi v vojni, pomagala video tehnika. Slovenija je menda edina država na svetu, ki je v vojne operacije odšla oborožena z video kamerami, kar se je pokazalo kot čisto zadostno, če ne celo najboljšo orožje v službi njene obrambe in osamosvojitve.

Duška Jovanić, Duga, Beograd

Seveda pa je tudi vojska pomagala s tem, da je dajala materiale, ki so jih slovenske video kamere lahko snemale in posredovale Evropi in svetu.

Lideri zaradi sladkega življenja

Na primer Čemšit Đurić, bivši direktor »Feronikla« v Celovcu, je postal veliki biznismen. Nekdanji pokrajinski funkcionar, sedaj zamenjani predsednik skupščine občine Djakovica, Musa Duraku, služi velik denar kot trgovski potnik. Njegov bivši kolega, predsednik izvršnega sveta občine Djakovica, Azis Ljulje, sedaj preprodaja sadje in zelenjavo, medtem ko bo bivši direktor pošte v tem kraju Ismet Orumi kmalu postal lastnik nekega lokala. Kačusa Jashari se ukvarja s trgovino, prav tako pa se s trgovino ukvarja tudi Sadrjo Godanci, bivši sekretar Sekretariata za notranje zadeve v Prištini.

Zejnel Zejnelli, Ilustrovana Politika, Beograd

Kako si drznejo po odstaviti z delovnih mest ukvarjati se s čim drugim in služiti denar, namesto da bi samokritično pocrkali od lakote za bližnjim vogalom.

SRBIJA V MEGLICI

Repriza volilne farse

Od našega beograjskega dopisnika

Minula dva tedna je bil vaš beograjski dopisnik v popolni komunikacijski blokadi. Vse telefonske, telefaks in teleks zveze med Beogradom in Slovenijo so bile prekinjene. Ker se pisec teh vrstic ni mogel javiti svoji redakciji, je v pretekli številki Nove dobe izostal reden kolumnen »Srbija v meglaci«. V upanju, da takšnih prekinitev ne bo več, nadaljujemo tam, kjer smo končali v predpretekli številki.

V Srbiji bodo lokalne volitve 10. novembra. Tega dne se bo ponovila, ni dvoma, lanska volilna farsa, ko so bile 9. in 23. decembra volitve v srbski parlament. Tako se bodo državljani Srbije v manj kot letu dni soočili s še dvema komaj verjetnima prevarama in volilnima krajam. Preblečeni komunisti Slobodana Miloševića so naredili vse, da bodo na ta dan velike prevare dosegli še eno veličastno zmago na lokalnih volitvah, kakor so jo dosegli že lani na parlamentarnih, seveda s pomočjo manipulacij in volilnih trikov. Vse je že torej zrežirano, tako da bo prej konec sveta, kakor da bi Miloševići komunisti prepustili oblast nekemu drugemu. Pa gremo po vrsti.

Napovedane lokalne volitve v Srbiji je razpisal predsednik srbske skupščine Aleksandar Bakočević, človek, ki ima skupaj s srbskim varovancem Milanom Babićem iz Knina najbrž največ funkcij na svetu. Bakočević je tukaj v Beogradu vse živo – od predsednika parlamenta, preko predsednika mestnega odbora vladajoče Socialistične partije, do predsednika Jugoslovanskega olimpijskega komiteja. Ni izključeno, da nima kakšne funkcije tudi v Društvu za zaščito živali. A vrnimo se k volitvam.

Lokalne volitve v Srbiji so najprej načrtovali meseca marca letos. Vendar jih socialisti niso razpisali pravočasno, ampak so jih najprej preložili na junij. Volitev pa takrat kakor tudi septembra ni bilo. Miloševići komunisti so jih končno razpisali za mesec november. Izmišljanje vladajoče stranke razpisu volitev vsekakor ni bilo naključno, saj je bilo v tem času potrebno sprejeti zakone in pripraviti druge volilne predpise, ki naj omogočijo, da bo Socialistična stranka dobila tudi lokalne volitve, še preden bodo te izpeljane. Domislili so se, kako naj zanesljivo pridejo do glavnega dobitka.

Prvič, v parlamentu so sprejeli zakon, ki najbolj ustreza Socialistični stranki, saj ima ta v njem ogromno večino. Prav tako kakor lanskega decembra so brezglavo in krčevito ohranili takomenovani večinski volilni sistem, čeprav so opozicijske stranke predlagale proporcionalni sistem, ki je v trenutnem razmerju moči pravičnejši in objektivnejši. Miloševići dovčerajšnji komunisti so seveda opozicijski predlog z aroganco in cinizmom zatrli že v kali. Seveda so vodo speljali na svoj milin, saj večinski volilni sistem ustreza velikim strankam in pokopava majhne. Najzgovornejši primer njegove nepravilnosti so prav decembrske volitve v Srbiji, ko je dobila Miloševićeva Socialistična stranka v dveh volilnih krogih samo 45 odstotkov glasov, v parlamentu pa osvojila zastrašujočih 78 odstotkov poslanskih mest (194 od skupaj 250, kolikor jih šteje srbska skupščina). Volilni trik, s katerim so si z nekaj več kot petino glasov zagotovili nekaj manj kot štiri petine sedežev v parlamentu, je vsekakor eden od osrednjih »biserjev« srbskih socialistov.

Prek javnih medijev je oblast sprožila nezaslišano kampanjo. Svojo šapo je položila predvsem na radio in televizijo. Z odločitvijo srbske vlade so v Radioteleviziji Beograd po hitrem postopku zamenjani vsi vodilni ljudje, ki so jih imenovali po krvavih demonstracijah opozicije marca letos v Beogradu. Na položaje teh nekoliko svobodomiselnih ljudi so znova postavili »preverjene komunistične sile«, pripravljene, da se bodo borile do zadnje kaplje krvi za boljše vidično – komunistično stvar. Ta novouvedena novinarska hunta, sestavljena iz samih bivših komunističnih funkcionarjev, je dobila eno samo nalogo: volitve je treba dobiti za vsako ceno.

Tretjič, z grabežem celotnega imetja bivše Zveze komunistov in Socialistične zveze je Socialistična stranka Srbije pustila ostale opozicijske stranke brez elementarnih dohodkov za dejavnost in obstoj. Na ta način bosta bogastvo in razkošje na eni in splošno pomanjkanje denarja na drugi strani imela ogromen vpliv na predvolilno kampanjo, ki se bo začela te dni. Že sedaj je jasno, da bo to boj neenakih in neenakopravnih.

Slobodan Milošević: križ na glavi

ŠE ZMEROM SE VRTI

Priština: Združenje neodvisnih albanskih učiteljev in delavcev prištinske univerze je zahtevalo naj Srbija prekliče začasne ukrepe in v izobraževalne ustanove vrne na delo vse odpuščene učitelje in profesorje.

Ljubljana: Ministrstvo za kulturo je izrazilo svoje ogorčenje, zaradi barbarskih napadov jugoslovanske zvezne vojske na kulturne spomenike in objekte v R Hrvaški in podporo junaškemu boju hrvaškega naroda.

Ljubljana: V vili Podrožnik je bila slavnostna podelitev priznanja Ambasador republike Slovenije v znanosti. Nagrada znaša 10.000 DEM.

Zagreb: Na Hrvaškem je položaj po sklenitvi premirja miren, boji potekajo le na področju Vukovarja in Vinkovcev.

Zagreb: Vojna na Hrvaškem je do sedaj naredila škode za nekaj več kot 10,4 milijarde dolarjev, če se ne bo takoj končala bo ta znesek dosegel 15 milijard dolarjev, kar je več kot enoletni nacionalni dohodek. Pričakujejo pa, da se bodo vse posledice pokazale šele ob prekinitvi spopadov.

Beograd: Hrvaško je treba najprej popolnoma premagati in se šele potem z njo pogajati. Jugoslovanska armada pa bi morala dobiti v celoti srbsko poveljstvo, je dejal voditelj Srbske narodne obnove Mirko Jović.

Ljubljana: Na zahtevo skupščine je predsednik vlade Lojze Peterle poročal o pomoči Slovenije Hrvaški. Ta pomoč obsega pripravo zbirnih begunskih centrov, begunci so oproščeni participacije v zdravstvu, sprejeti so bili tudi ukrepi za vsestransko zdravstveno pomoč otrokom in ženskam, saj je med njimi tudi veliko nosečnic.

Zagreb: Na Hrvaškem se nadaljujejo spopadi. Zjutraj so napadli Pakrac in Novsko, Sisak in Petrinjo preletavajo letala. Jasenovac so obstreljevali s topovskimi granatami, Osijek pa ponovno bombardirali.

Vinkovci: V zračnem napadu naj bi letala spustila na mesto večje število bomb, med njimi tudi kemične in biološke. Policija in strokovnjaki še vedno odkrivajo za kakšno vrsto orožja v resnici gre.

Ljubljana: Društvo slovenskih pisateljev in društev hrvaških pisateljev sta sprejela poslanico vsem pisateljem sveta, v kateri ostro obsojata Srbijo in armado za zločine na Hrvaškem.

Novi Sad: Liga socialistov Vojvodine je sporočila, da bo nadaljevala z mirovnimi demonstracijami. Vojvodinski socialisti zahtevajo ustavitev mobilizacije, izpustitev iz vojske vseh tistih, ki so na ogroženih območjih, jasno opredelitev ciljev vojne, in opredelitev jugoslovanske armade do srbskega in hrvaškega režima.

Skopje: Vodja VMRO-DPMNE in podpredsednik Makedonije Ljubče Georgijevski je izjavil, da največja nevarnost za Makedonijo in makedonski narod prihaja iz Srbije, ki je v razpadu, zato pa je tudi najbolj nevarna.

Priština: Referendum na Kosovu poteka ob policijski represiji in aretacijah članov volilnih komisij in članov nekaterih političnih strank. Srbska policija je odvzela volilna gradiva v naselju Vranjevac pri Prištini, v Titovi Mitrovici, Prizrenu, Đakovici in v nekaterih drugih volilnih enotah.

Dubrovnik: Z grško ladjo La palma, ki je na krožnem potovanju po Jadranu je v Dubrovnik prispelo 550 tujih gostov iz dvajsetih držav.

Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za statistiko je objavil gibanje cen v letošnjem septembru. Cene na drobno so se v primerjavi s prejšnjim mesecem povečale za 17 odstotkov, v primerjavi s septembrom lani pa za 137,6 odstotkov.

Zagreb: Od konca junija do danes je vojna na Hrvaškem zahtevala 9 življenj med tujimi in domačimi novinarji, napadov nanje pa je bilo več kot 40. Vseh žrtev med novinarji je 11.

Ljubljana: Na gradu Mokrice sta se sestali vladni delegaciji republik Slovenije in Hrvaške. Dogovorili so se o usklajevanju stališč.

Maribor: Na povabilo Toneta Rousa, predsednika izvršnega sveta občine Maribor, so se sestali ugledni javni delavci, z namenom spregovoriti o problematiki štajerske regije.

Beograd: Zvezni sekretariat za promet je sporočil, da je s sredstvi, ki jih ima na razpolago odprl zgornji zračni prostor na območju Zagreba.

Maribor: V Mariboru je bila slovesnost ob odkritju spomenika Antonu Martinu Slomšku. Slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva republike Slovenije Milan Kučan. Poleg njega so govorili tudi dr. Peter Vencelj, republiški minister za šolstvo in mariborski škof Franc Kramberger.

Ljubljana: Mednarodni Rdeči križ ni umaknil svojih misij iz Jugoslavije, gre le za začasno ustavitev dejavnosti na kriznih območjih, da bi se misije bolje organizirale in poostrele varnostne ukrepe pri svojem delu. To so sporočili s sedeža mednarodnega Rdečega križa v Ženevi.

Ljubljana: V Ljubljano je prispela madžarska parlamentarna delegacija, v kateri so štiri člani.

Sarajevo: Zaradi aretacije predsednika islamske skupnosti Jugoslavije Reis-ul-uleme Jakuba Selimskega je vrhovni sabor islamske skupnosti v Jugoslaviji poslal poziv Slobodanu Miloševiću v katerem zahtevajo preiskavo o dogodku in javno opravičilo srbskega predsednika.

Zagreb: Gibanje mater za mir »Oklop ljubezni« je podprl sarajevski forum za zaščito otrok, Oklop ljubezni in državljskih pravic »Vsi za vse« in jih obvestil, da se zaradi prometne blokade Hrvaške ne morejo udeležiti sarajevskega zborovanja. Predstavnice »Okopa ljubezni« je sprejel tudi hrvaški predsednik Franjo Tudman in podprl njihove zahteve v boju za življenje njihovih sinov.

Ljubljana: Podpredsednik slovenske vlade dr. Andrej Ocvirk je napovedal, da bo imela Slovenija že oktobra svoj lasten denar.

ROKOMETNI KLUB CELJE
PIVOVARNA LAŠKO

*****

RES JE ...

— da nam tiščanje glave v pesek nič več ne pomaga. Ko mirno sedimo in čakamo na 7. oktober, je Slobodan Milošević v Srbiji ukazal splošno mobilizacijo in ponovno dokazal, da so zvezni organi in ustava zanj samo moraste sanje, ki jih je norčavo pripovedoval naivnim Evropejcem. Če nam je že vseeno za druge, moramo vsaj sami sebi dokazati, da nismo noji, če ne želimo 8. oktobra doživeti ponovitve 27. junija.

— da nihče ni prerok v svoji domovini. Dr. Dimitrij Rupel je po izjavah na številnih tiskovnih konferencah vse uspešnejši na mednarodnem parketu, doma pa se mu sesuva prvaštvo v lastni stranki.

— da so v deželi presežnikov, znani kot ZDA, sredi puščave s pomenljivim imenom Oraclo, zgradili ogromen steklenjak, kjer naj bi dve leti živeli in se tudi svobodno ljubili po štirje pripadniki obeh spolov brez vplivov zunanjega sveta. Ta pip show si je bojda mogoče tudi po ameriškano ogledati za vstopnino 9,5 dolarja. Po drugi strani še vedno odsvetujemo potovanje v Jugoslavijo, kolikor je pač še je, da denimo v Vukovaru ne bi zastojni videli, kako je mogoče po toliko bombardiranjih iz vsega mogočega orožja preživeti v kletih.

— da nam bog ne bo pomagal. Na žalost moramo to storiti sami, pa čeprav bomo molili, da se bo slišalo do samega Vatikana in papeža.

— da tudi v slovenski Skupščini traja vojna. Očitno so se poslanci pozicije in opozicije navadili na sistem, ki je dokaz, da imajo vsi politiki vsaj nekaj skupnega. Ko se bojujejo med seboj, za Slovenijo, za narod in proti Jugoslaviji, se jim je zahotelo, da niti ob vprašanju Hrvške, ki bi naj bila naša zaveznica, niso ostali skupaj. Razhajanje poslancev že meji na užaljeno nevesto in ženina, ki sta se prevarala na poročno noč. Žalostno je le, da mora ob tem nekdo umirati.

— da slovenska vlada obljublja po izteku moratorija slovenski denar. Kaj bo to, ali boni ali karkoli drugega, ne vemo, upajmo pa, da ne bo izgedal kot 200 dinarskih bankovcev, ki smo ga ponovno uvedli za zakonito plačilno sredstvo, čeprav smo ga že vzeli iz obtoka in ni veljaven nikjer drugje v Jugoslaviji.

Tako Slovenci spet kažemo naš napredni duh.

— da so pred tednom dni pri nas zatemnjevali mejne prehode. Vzletelo naj bi več deset helikopterjev, naloženih s specialci in se namnilo na jugoslovanske meje. Če smo že pozabili, se Slovenija še smatra kot ena izmed njih.

Ugankarski kotliček

by Ruster

Dva Albanca si zaupno šepetata. O čem pravzaprav govorita? Premečite vse črke njunih besed in rešitev vpišite na črtice:

DOBRE STVARI SO VEDNO TRI, SLOVENK JE MALO VEČ

Miss za Američane

V blišću Kristalne dvorane v Rogaški Slatini so v petek opolnoči razglasili najlepšo Slovenko in njeni dve spremljevalki. Pel je Vice Vukov, pesala sta Emil Milan Pintar in Helena Blagne, Bogdan Barović in Miša Molk pa sta povezovala program. Ampak šele potem, ko so organizatorji Miši obljubili, da ji za prmejduš kmalu izplačajo tudi lanski honorar. Kot vedno zaželen gost ni manjkal niti Jelko Kacin, ki je vedno tam, kjer lepa beseda pravo mesto najde. Tokrat ga nihče ni zalotil pri dejanju. Miss Slovenije je postala Teja Skarza — Telci, rojena 17. 8. 1973 v Ljubljani, visoka 175 centimetrov, dijakinja upravno administrativne šole, ki se rada ukvarja s plesom in manekinstvom.

stvom. Prva spremljevalka je postala Maruša Rebernik, rojena 7. 1. 1972 iz Rakeka, visoka 175 centimetrov in študentka kemije.

Druga spremljevalka bo leto dni Irena Jama, rojena 24. 7. 1972 iz Ljubljane, visoka 174 centimetrov, zaposlena v grafičnem ateljeju Jama v Ljubljani, ki se sicer ukvarja tudi z manekinstvom.

V garderobi

V garderobi za odrom je bilo seveda sila vroče. Malo kandidatkam, še bolj vsem, ki so želeli pomoliti vanjo vsaj

fotoaparati, če že ne česa drugega. V dresih z napisi Boss so se nekatere lepoticke kar malo razkravile, druge pa so se potile. Malo tukaj, še bolj tam. Zlobnim objektivom ni uspelo ujeti skoraj nič celulita.

Solze sreče

Teja kar ni mogla verjeti svojim ušesom. Ko ji je lanska miss Slovenije Vesna Musič izročila kronico in ji čestitala, so se ji ulile solze. Prva spremljevalka, Maruša Rebernik, ji je prijazno otrla solzo. Lahko bi jo tudi sebi, saj ji je laskav naslov usel za las, pa se je zadržala.

Foto Lucas, Severin

HUMORESKA
Odprto pismo

Kot veste, je zdaj obdobje odprtih pism, zato dovolite, da ga napišem tudi jaz. Vem, da so odprta pisma dejansko nelojalna konkurenca poštam in imajo to slabo stran, da niso diskretna, torej jih lahko prebrajo tudi nepoklicani, ampak če se že tisti, ki so jim namenjena, požvižgajo nanje, dajejo morda misliti vsaj nepoklicanim.

Moje odprto pismo je popolnoma odprto. Mislim, da je to sploh temeljna lastnost vsakega odprtega pisma, kar pomeni, da pismo, ki ni popolnoma odprto, ne more biti niti malo odprto. Torej moramo v takih pismih odprto izraziti vse, kar nam pride na pamet ali na dušo. Na primer, nekdo odprto napiše Adžiču, da pravzaprav ve, zakaj bi general tako rad prodiral do Krapine. Zato, ker bi rad videl krapinskega človeka, svojega prednika in bi lahko primerjal, v kakšnem razmerju je enaka količina pameti do borilnih veščin, oziroma ali ni krapinski človek že v tistih prazgodovinskih časih ogrožal srskega človeka?!

Nekdo drug bi v odprtem pismu svetoval Kadijeviću, naj večkrat na dan odloži svojo ledeno brezizrazno masko, bo namreč zelo presenečen, ker bo pod njo zagledal Miloševića, morda celo Hitlerja ali kar oba skupaj.

Spet tretji bi se oglasil Tudmanu in ga vprašal, če se mu ne zdi, da se gre bolj bana (v banskih dvorih) kot generala (na fronti).

Odprto pismo lahko pričakuje De Michelis. In sicer: Spoštovani De Michelis! Zelo ste me razočarali. Bil sem namreč prepričan, da se pod vašo dolgolaso pričesko skriva tudi dolga pamet, ampak oprostite, ta je zelo kratka, kar nekako prekratka za zunanje ministra — če namreč zatrujete, da na Hrvaškem ni vojne. To je tako, kot če bi kot znani ljubitelj discov trdili, da v discih ni glasbe. Ali je res ni? Dajte, premislite in priznajte, da je! In tako dalje.

Naslovnikov za odprta pisma je neizmerno veliko, zato ne bi bilo slabo, če bi razmislili in na Slovenskem čimprej kot šestdeseto stranko ustanovili stranko piscev odprtih pism (SPOP). Ta bi oblikovala vzorec odprtega pisma in pravilnik, po katerem je naslovnik na vsako pismo dolžen tudi odgovoriti — magari v zaprtem pismu. Stranka bi se zavzemala za uveljavljanje odprtih pism v vseh sredstvih obveščanja, tudi na televiziji, kjer pa bi ta, ki bi jih bral, moral imeti malo odprto bluzo ali srajco.

NI RES ...

— da slovenski tožilci nimajo dela. Imajo ga preko glave, a kaj, ko so največji lopovi prav na oblasti. Izučeni še v prejšnjem sistemu pa vejo, da, kdor visoko leta, nizko pade.

— da bi bil admiral Brovet navkljub junijskemu pohodu tankov na Slovenijo vspelo dobrodošel v Beogradu. Sam srbski strankarski prvak gospod Mirko Jović mu podobno kot Kadijeviću, Markoviću in še komu že kliče, kako da je zanj prišel čas za aretacijo.

— da se veliki trije — Veljko Kadijević, Franjo Tudman in Slobodan Milošević ne marajo. Prej nasprotno, radi se imajo tako močno, da ne morejo eden brez drugega.

— da slovenske banke krađejo svojim deviznim varčevalcem. Temu se samo reče denar za skupno blagostanje, če pa si že položijo nov marmor, pa njihova stvar.

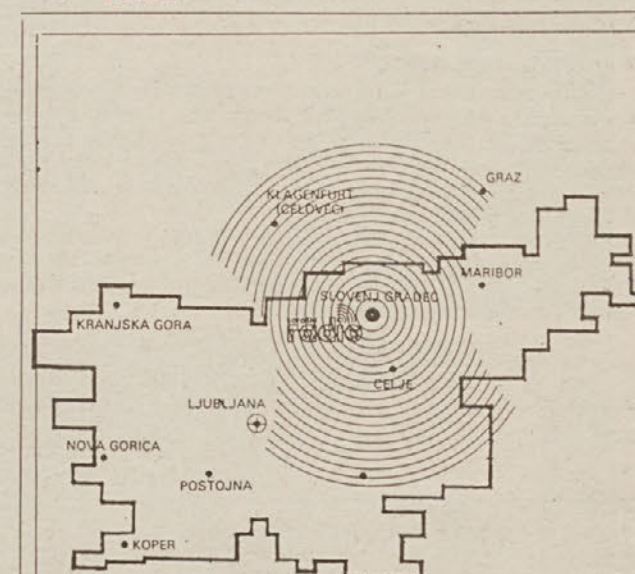
— da se RTV agonija nadaljuje. TV Studio Ljubljana in Maribor še zmeraj nimata določene urednika in že pol leta v bistvu delujeta v brezvladju. Kakšnih večjih sprememb kljub vsemu ni opaziti, zato se raje vprašajmo, če RTV sploh potrebuje Janeza Jerovška. Mogoče pa še vedno prebavlja hrano z Ujčičevih pojedin.

— da so komunisti in kristjani najhujši sovražniki. Čeprav so predstavniki dveh diametralnih ideologij, so pokazali, da zmorejo tudi korak preko primitivnih čustev. V tekmovalju, kdo bo prej in boljše zakril svinjarije, ki so se in se še dogajajo v ELANU-u, si bratsko podajajo štafeto. Izgleda, da je voda, ki teče v grolisti združujoči faktor, ki manjka v slovenski Skupščini.

— da smo Slovenci pridni, delovni in miroljubni. Po zadnji vojni smo namreč z vsemi slovenskimi protezami zagrizli v meso in se odločili postati junaki. Če bomo že neumni, bolani in lačni, pa bomo imeli vsaj puške, ki nas bodo branile pred sovragi, ki nam bodo hoteli težko priborjene dobrine vzeti.

— da Jugoslavija več ne obstaja. Pa še kako obstaja, saj jo vsi čutimo tako močno, da niti ne moremo mirno spati.

— da Slovenija še ni mednarodno priznana. S pristnim slovenskim pasošem namreč že dovoljujejo pohode v Avstrijo, kjer lahko v miru nakupujemo. Avstrija bo drugače propadla. Mogoče so nas ravno zaradi te nakupovalne mrzlice takoj priznale pribaltičke države, ki računajo na to (ko so videle avstrijski razcvet), da bodo postale nakupovalni centri za Slovence.

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

PRED PRIČETKOM TRGATVE Vino iz žuljev

»Na tem mestu so včasih stali razbojniki, sprejemali turiste in jih ropali. Danes ni kaj dosti drugače. Ko se spustite s šeststometrskih Vahte vasi vas bodo pričakali Metličani in Črnomeljčani. Ti so si že od nekdaj v laseh. Družijo jih pa skupni sovražnik, to so Štajerci...

Tako nekako so v šaljivi dobrodošlici sprejeli člani metliške folklorne skupine skoraj stotnijski vinogradniki iz Kozjega. Morda bi jim dobro razpoloženi Kozjani znali odgovoriti s kakšno pikro v vedrem tonu, če jim Belokranjci ne bi ponudili prosjače, orehov, lešnikov in žganja. Tako pa so raje raztegnili meh in zavijali Belokranjko. Naj se vidi po čigavih taktih plešejo Belokranjke, če pridejo Štajerci.

Petek in še trinajsti po vrsti

Ker je bil tokratni izlet zadružnikov kmetijske zadruge Šmarje, enote Kozje namenjen vinogradnikom, je bil glavni postanek predviden v metliški vinski kleti. Tam so imeli Kozjani kaj videti in slišati. Razlagi so prisluhnili s tako vnemo, da bi še kapljico slišali, če bi kanila iz soda.

Skoraj deset tisoč litrski hrastovi sodi v metliški kleti so v marsikaterem vinogradniku zbudili veličasten občutek. Malo se jim je stožilo, da česa takega nimajo na svojem območju, pa kaj bi, saj so tudi doma kleti dovolj velike.

Ob izhodu iz vinske kleti jih je čakala paša za oči in telo. Na sodih jim je bilo v pokušino ponujeno Metliška črnina, Belokranjski rose, Belokranjec, Rizling in Kolednik.

Vreme je nekako zdržalo ves dan in tako so se vinogradniki zadovoljni odpravili na večerjo k Trem lučkam nad Krškimi. Prijeten ambient, obilica hrane, glasba in vino so naredili svoje. Vrh nad Krškimi je bil samo njihov.

V pričakovanju trgatve

V februarju skopni sneg najprej v vinogradih. Vinogradnik komaj dočaka dan, ko lahko prvič obreže trto. Nato pa pozeba, toča, prošnja za dež in sonce, vse to vinogradnika ob žuljavih rokah in znojju spremlja tja v pozno jesen. Plačilo je lepa trta polna sladkega grozdja. In vsaka trta drugače dehti, kot kasneje dehtijo različna vina v kozarcu.

Žuljave roke, najvedrejši nasmeh in pokončna drža spremljajo Marjana Tovornika, enega od starejših in večjih vinogradnikov iz Lesičnega. Na svojem 22 arov velikem vinogradu pridelava takšno vino, da ga lahko s ponosom ponudi.

Eden izmed tistih, ki se lahko pohvalijo z lastno vinsko znamko, imenovano Zdolčan, je Jože Pirš.

In kot pravi Franc Valenčak: Kdor je v zemlji delal, tega se zemlja drži. Ljudje so po srcu dobri in skromni, ne sprašujejo veliko, le delajo in delajo.

Jana Štrlekar
Foto Severin

NAŠI ALBANCI SO ZA Kosovo republika

V Sloveniji živeči Albanci so se v nedeljo 29. septembra na referendumu, ki je bil v šestih slovenskih mestih, Ljubljani, Kranju, Mariboru, Celju, Novi Gorici in Krškem, odločali o bodočem statusu pokrajine Kosovo. Pobudnik referenduma je bila kosovska skupščina v ilegali, v Sloveniji pa poteka v organizaciji Demokratične zveze Kosova. Volilni upravičenci so odgovarjali na vprašanje o suverenosti in neodvisnosti republike Kosovo, z možnostjo priključitve Albaniji v primeru razpada Jugoslavije.

KARAVANA MIRU PRIŠLA IN ODŠLA

Cerkve miru v krogu

Tudi Ljubljanci so sprejeli evropsko karavano miru. Približno 600 udeležencev je pripotovalo iz Trsta, pot pa so nadaljevali proti Zagrebu in v Pecs na Madžarsko, potem so zopet prestopili jugoslovansko mejo in obiskali Subotico, Novi Sad ter Beograd. Svoj pohod je karavana končala v Sarajevu, kjer jo je pozdravilo najvišje vodstvo BiH. V Sarajevu je bil koncert sakralne glasbe in skupna molitev, zatem pa so udeleženci karavane skupaj s Sarajevčani sklenili živo verigo in povezali katoliška, pravoslavna, islamska in židovska svetišča v središču mesta.

Skupaj močnejši

● Minuli petek je bila v Ljubljani skupna konferenca političnih strank Socialdemokratske unije Slovenije in Nove socialdemokracije. Vodstvo obeh strank med drugim ugotavlja, da sedanje vodstvo države Slovenije ni doraslo zaupanemu poslanstvu in ni sposobno Slovenije rešiti pred gospodarskim razsulo. Ime nove stranke je odslej Socialdemokratska unija Slovenije. Stranka je prevzela statut prejšnje SDU, zaradi majhnih razlik bosta obveljala tudi oba strankarska programa, na kongresu pa bi naj oblikovali enotno besedilo. Predsednik je Rastko Močnik, za podpredsednika pa so izvolili Milana Balažica, ki je bil doslej predsednik Nove socialdemokracije.

IZBRAN MISTER SLOVENIJE 91

Naoljene mišice

Pred približno 300 gledalci je v portoroškem Avditoriju koprski KAG California priredil letošnje prvenstvo Slovenije v body buildingu, ki se ga je udeležilo 51 tekmovalcev iz raznih krajev republike. Največ jih je bilo iz Maribora in Celja.

V kategoriji tekmovalcev do 21. let je zmagal Dejan Madžarovič, član kluba gostitelja, v lahki kategoriji je bil prvi Robert Sešel iz Celja, zlato odličje v srednji kategoriji je pripadlo Francu Potisu iz Maribora, v poltežki kategoriji je zmagal Matko Vrhovnik iz kluba Celea Celje.

Za mistra Slovenije so tekmovali zmagovalci po kategorijah. Zmagal je 19-letni Dejan Madžarovič iz Kopra. Njegov brat Duško je bil lanskoletni mister Slovenije.

Nova miss Slovenije v body buildingu je postala Ilonka Zaručica iz Nove Gorice.

Zoran Vlajić

ČASOPISNA IN RADIJSKA HIŠA NT IN RC JE LETO DNI PO KATASTROFI PRENOVLJENA
IN ŠE BOLJE OPREMLJENA

Celo poplava se pogasi

NT&RC

Temna prikazen je splezala po žlebu, odsunila priprto okno in za hip obstala v temni pisarni. Potem je z nekaj hitrimi gibi stlačila v torbo reporterki kasetofon, prenosni radio in iz žepa izvlekla vžigalnik. Na tleh je zagorel kupček papirja, malo zatem še v sosednjem prostoru, med policami gramofonskih plošč. Približno tako je lani, v noči s 15. na 16. oktober, pogorel Radio Celje.

Dva tedna kasneje so nad Slovenijo, posebej na savinjs-

skodolinski konec, pridrvele vode. Uničevale so hiše, odnašale živino, valile avtomobile.

Radio Celje je že deloval v zasilenem studiu. Postal je marsikod edina vez z ljudmi v stiski.

Dve katastrofi sta se lani spravili nad naše poklicne kolege. Do letošnje jeseni so obe premagali. Prejšnji teden so ob navzočnosti bivših sodelavcev, poslovnih partnerjev ter lokalnih in republiških veljakov predali namenu ne samo nove in

posodobljene studije, temveč kar vso obnovljeno zgradbo celjske novinarske hiše Novi tednik Radio Celje. Z odloče-

nostjo in vero v lastne moči se zgodijo tudi takšne neverjetne stvari. Celo kakšna poplava se kdaj pogasi.

NT&RC

ITALIJANSKA TURNEJA SOVJETSKIH PLESALK JE BILA VELIKA PREVARA

Namesto v Scalo v nočne klube

Italijanske »umetniške« agencije so angažirale profesionalne plesalke iz Sovjetske zveze, ki niso niti slutile, da bodo v Italiji prevarane. Namesto gostovanja v slavnih gledališčih kot igralk, so v nočnih klubih postale prostitutke. Organizatorji so z njimi ravnali kot s sužnjami: nevarna potovanja, peklenske turneje, stradanje, nastanitev v drugorazrednih stanovanjih, brez denarja in pogodbe, so postali njihov vsakdan. Vendar je goljufija bila odkrita in organizatorji tega umazanega dela so končali v zaporu.

Nastasje, Ljudmile, Svetlane... je namesto da bi bila lepa pustolovščina, postalo prava mora.

Deklice, izkušene profesionalne plesalke, ki so bile usposobljene v najboljših moskovskih gledališčih, oziroma so se specializirale za vrhunske

Plesalka v družbi z organizatorjem spektaklov Giancarlom Testijem

Lepe plesalke iz Sovjetske zveze, kot veliko njihovih rojakov, so zdavnaj dojele, da je komunizem brez bodočnosti in da več nikomur ne more dati veliko upanja v boljšo prihodnost. Niso mogle dočakati zgodovinske odločitve Vrhovnega Sovjeta. Iz Moskve, Leningrada in drugih sovjetskih mest so bežale v Italijo še pred neuspešnim pučem proti Gorbačovu. Še

preden so nastali krčeviti dnevi velikega demokratičnega preobrata so upale, da si bodo zase ustvarile jasnejše življenje in da bi se, vsaj na kratko, prepustile uživanju »kapitalistične« blaginje.

Žal se je njihov beg na Zahod spremenil v žalostno in dramatično potovanje. Turistično potovanje Ljube, Irine,

folklorne ples, so se dogovorile z neko italijansko agencijo za organiziranje spektaklov. Ta jim je svetovala turnejo po najboljših gledališčih Italije. Vendar, ko so prišle v Italijo, so se prepričale, da je stvarnost precej drugačna od tega, kar so jim obljubili.

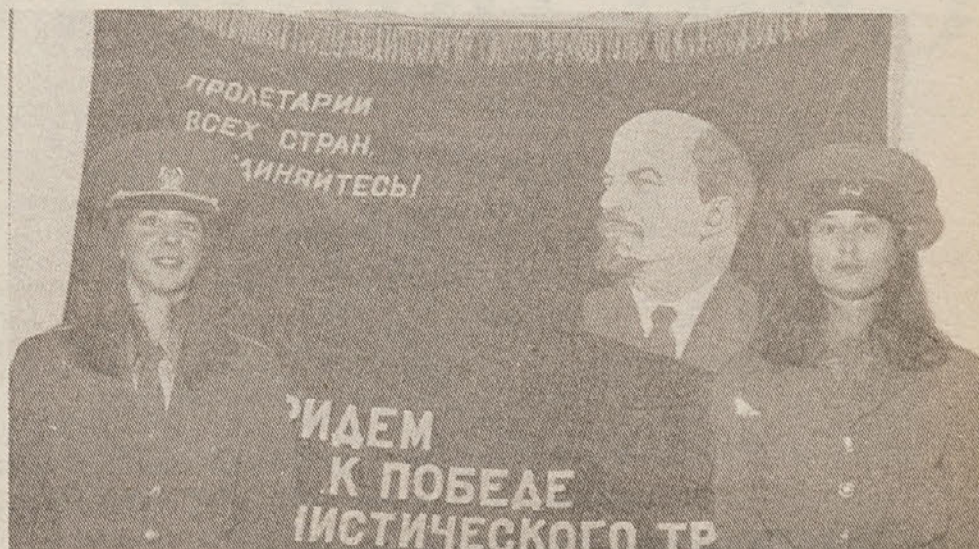
Namesto nastanitve v luksuznem hotelu v središču mesta, ob barvnem televizorju in s frigo-barom v sobi, so jih odpeljali v majhno stanovanje v predmestje Firenc, kjer so bile zaprte ves dan. Oder, na katerem bi se predstavile, niso bila vzorna italijanska gledališča, temveč enostavne diskoteke, oziroma nočni klubi. Razen tega, niso bile predstavljene kot profesionalne plesalke, ampak kot igralk, ki so na uslugo klientom željnimi zabave.

O njihovi italijanski turneji pripoveduje 42-letni Carlo B. – prevajalec ruskega jezika, ki je slučajno stanoval v njihovi bližini.

»Z njimi so ravnali kot s sužnjami. Bile so nastanjene v majhnem dvosobnem stanovanju, kjer so morale same skrbeti za hrano, kuhati in čistiti.«

»Telefonirali vam bomo, ko bomo pričakovali večerno prireditve«, so dejali organizatorji. Plesalke so pričakovale nastope v slavnih gledališčih.

V najboljšem primeru je šlo za neko veliko diskoteko, oziroma nočni klub. Tako so enkrat iz Firenc peljali dekleta prav do Regie Calabria. Odpotovale so s starim kombijem okoli poldne. Potovanje brez hrane in pijače je trajalo skoro dvanajst ur. Iz vozila so jih odpeljali naravnost v diskoteko, brez da so imele prej čas se preobleči ali umiti. Po končani točki so jih takoj vkrcali v kombi – zadnji cilj so bile Firence. Sledilo je dolgo nočno potovanje brez hrane in vode. Vrnile so se pre-

Svetlana in Nastasja med spektaklom pred zastavo z Leninovim likom

utrujene in razočarane, kajti vedele so, da bodo že naslednji dan napotene na novo »prireditve«.

Same, brez denarja, z strahom vrnitve

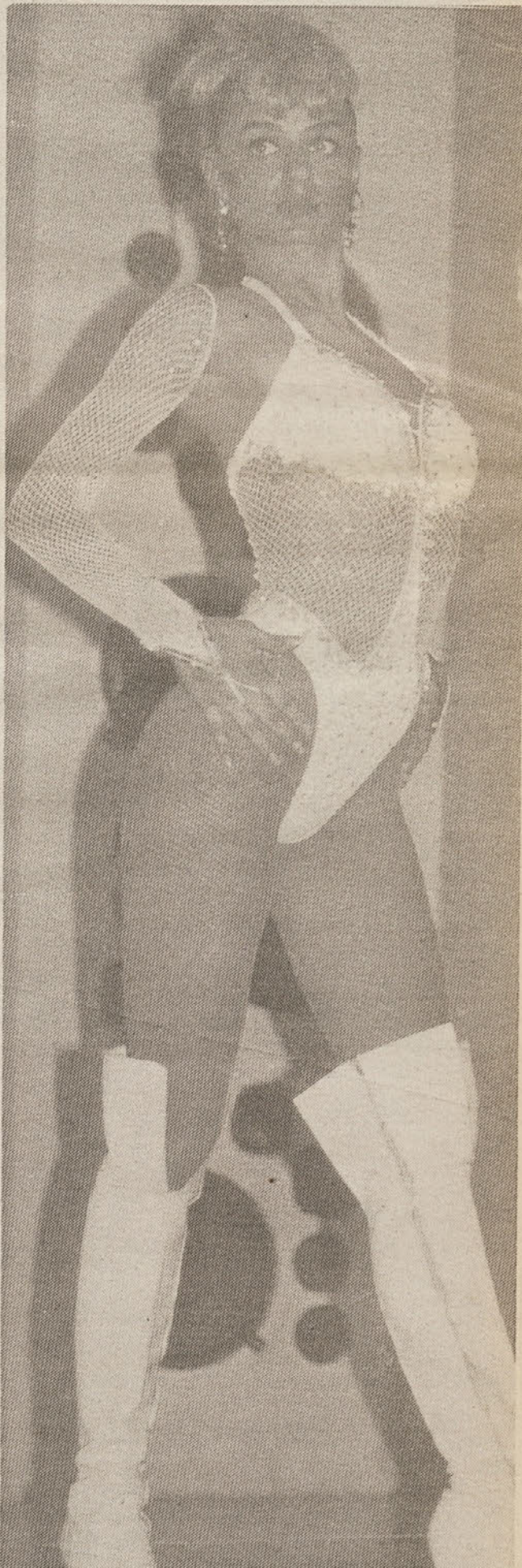
Uboge plesalke so preživele tri dni v kombiju – brez hrane in pravega počitka. Ker so bile brez denarja, se niso mogle rešiti. Same, izgubljene v neznani državi, brez poznavanja italijanskega jezika, brez denarja in z bojaznijo, da so lahko v trenutku vrnjene v Rusijo, oziroma kaos, ki so ga zapustile – so imele le malo izbire.

Končno je ena izmed njih javno razložila kaj se jim dogaja. To je omogočilo policiji v Firenc, da odkrije prozorno igro s plesalkami in poišče organizatorje te umazane turneje. Tako so se našli v zaporu Claudio Sborleti, lastnik agencije »Musica E« v Bellariji in Florentinec Tiziano Fanfani, voditelj »New Red Line Music«, agencije za spektakle, ki je v preteklosti organizirala nastop številnih stasitih plesalk v zabavišču Colpo grosso. Čez to agencijo je bilo pripeljanih veliko deklet različnih nacionalnosti. Tudi v tem poslu je bilo precej nejasnega in dvomljivega.

»New Red Line Music« ni edina florentinska agencija, ki se je ukvarjala z organizacijo dvomljivih turnej. Pred več kot enim letom je organizacija »G. T. Shou« zaključila z delovanjem iz istih razlogov. Takrat je šlo za temnopolte lepote iz Brazilije. Tudi te so bile plesalke, ki so jih pripeljali v Italijo z obljubami, da se bodo udeležile vzornih prireditev, medtem pa so bile prisiljene, da delajo družbo klientom v drugorazrednih nočnih klubih. Tudi Brazilke so vstopale v Italijo s turističnim potnim listom, prihajale so delati na »črno« živele so v polsuženstvu v predmestju Firenc.

Takrat sta v zaporu končala dva Florentinca – Giancarlo Testi in Rosario Lombardo in Južnoameričan Edson Roque Da Costa, ki je bil njihov posrednik in prevajalec. Vsi trije so bili obtoženi zapeljivanja deklet za prostitucijo in izkoriščanje.

Za siromašne deklice, kakor tiste iz Brazilije, kot tudi te iz Sovjetske zveze, je izkustvo grenko. Bežale so iz revščine velikih mest svojih držav in so iskale le svobodo in denar. Verjele so, da bodo v Italiji našle Ameriko, vendar so od vsega tega dobile le trpljenje, ponižanje in razočaranje.

Lepa plesalka Ljuba, ki je pričakovala nastop v elitnih gledališčih.

VDOR V RAČUNALNIŠKI SISTEM PENTAGONA

Amerika se boji mulca

Dery Schriben je presenetil izraelsko obrambno ministrstvo. S svojim računalnikom je vdrl v računalnik izraelskega obrambnega ministrstva ter celo v računalniški sistem Pentagona.

Osemnajstletni Dery je zaljubljen v računalnike, in je eden tistih hakerjev, ki so sposobni s hišnim računalnikom vdrl v sistem prodreti v najbolj čuvane računalniške sisteme na svetu. To pa so vojaški sistemi.

Mladi Jeruzalemljan je gotovo eden najboljših na tem področju. V času zalivske vojne je s svojim računalnikom vdrl v sistem izraelskega vojaškega računalnika in celo dejal, da je zelo slabo zavarovan in vanj sploh ni bilo težko vstopiti. Nekaj več težav je imel v računalniškem sistemu Pentagona, vendar pa je tudi tam z nekaj več truda uspel. V Pentagonovem računalniškem sistemu si je ogledal nekaj najzanimivejših tajnih dosjejev, med njimi tudi tajne podatke o raketi Patriot. Vse to je počel ravno v času zalivske vojne.

Ko so odkrili kaj počne, so mu odredili hišni pripor in začeli s preiskavo. Na svoje veliko olajšanje so izraelski preiskovalci ugotovili, da mladenič tega ni počel iz koristljubnih ali celo vohunskih namenov, pač pa zgolj iz lastnega veselja.

Dery je ravno tako brez težav prodiral tudi v računalnike bank širom po svetu. Odkril je sistem, kako je mogoče ropati banke s pomočjo kreditnih kartic. Sam se sicer s tem ni okoriščal, vendar pa je svojo metodo razkril hakerjem v ZDA in Kanadi. Dva izmed njegovih prijateljev sta si z njegovo pomočjo prisvojila ogromne vsote denarja. Ravno razkrinkanje teh dveh je pripeljalo do odkritja izraelskega genija.

Sedaj proučujejo, kaj je mladi računalniški genij odkril v vojaških računalnikih, predvsem v izraelskem.

MEDNARODNA ATLETIKA JE ZAKLJUČILA SEZONO

Rekordi za 21. stoletje

Kraljica športov je s finalnim Grand prix mitingom v Barceloni končala sezono na odprtem. Še ena sijajna sezona s številnimi rekordi, katere bi lahko prenesli v naslednje stoletje, in svetovnim prvenstvom v Tokiju kot vrhuncem sezone, mnogim pa tudi vrhunec karijere.

Bubka, Powell, Lewis, Ratti, ameriška štafeta 4×100 metrov

Sergej Bubka je v tem letu dokazal nepremagljivost, s katero vlada že vrsto let. S palico je letos osemkrat rušil svetovne rekorde, od tega štirikrat v dvorani, zmagal je v skupnem seštevku Grand prix sezone, kar mu je prineslo 35.000 dolarjev ter osvojil naslov svetovnega prvaka v Tokiju. Kakšna

je Beamon pred triindvajsetimi leti skakal na nadmorski višini preko 2000 metrov.

O Carlu Lewisu je bilo že dosti povedano. Desetletje njegove dominacije je kronal z zmago na svetovnem prvenstvu v teku na 100 metrov, kjer je postavil, čeprav ni v sprinterskih letih, nov svetovni rekord

čakujemo nove rekorde.

Finec Seppo Ratti je zalučal kopje, ki je pristalo na 96 metrov in 96 centimetrih in v skrb spravil vodilne ljudi v IAAF (Mednarodna atletska federacija), saj kopja spet letijo v nevarne daljave in ogrožajo tekmovalce na drugi strani stadiona. Kot je znano, so pred nekaj leti spremenili ravnotežje na špičasti napravi, ker je ta letela krepko prek stotih metrov.

Letošnja sezona je imela tudi dobre rezultate v ženski konkurenci. Jamajčanka Marlene Ottey in dolgonoga lepota iz Nemčije Katrin Krabbe sta bili nepremagljivi na 100 in 200 metrov, medsebojna obračuna na obeh stezah pa je dobila Nemka. Obe sta se po rezultatih približali fenomenalni Američanki Florance Griffith Joyner, ki je po mnenju nekaterih strokovnjakov v času doseganja svetovnih rekordov tekla dopingirana, vendar se je pravčasno umaknila iz atletike. Potrebno je omeniti tudi zmagovalko letošnjega Grand prix v ženski konkurenci Nemko Heike Henkel, ki je prav tako kot Sergej Bubka dobila 35.000 dolarjev nagrade. Z višino 2,04 m je postavila najboljši letošnji rezultat in najavila napad na svetovni rekord Bolgarke Štefke Kostadinove, ki znaša 2,09. Lahko bi še naštevali dobre rezultate v drugih disciplinah.

Afrika osvaja

Svet pomni tisto, kar so letos naredili Afričani. Dominacija na srednjih progah (800 m, 1.500, 3.000 ovire, 5.000 in 10.000) predvsem Kenijcev, je pokazala da »črni kontinent« igra vedno večjo vlogo v svetovni atletiki. Tu seveda ne

smemo pozabiti Maročanov, Alžircev, Etiopcev pa tudi Nigerijcev in Namibijcev. Kiptanui, Ondieki, Chelimo, Kirochi, Butayeb, Morceli, Matete, Skah in Hassiba Boulmerka so imena, o katerih bomo še veliko slišali.

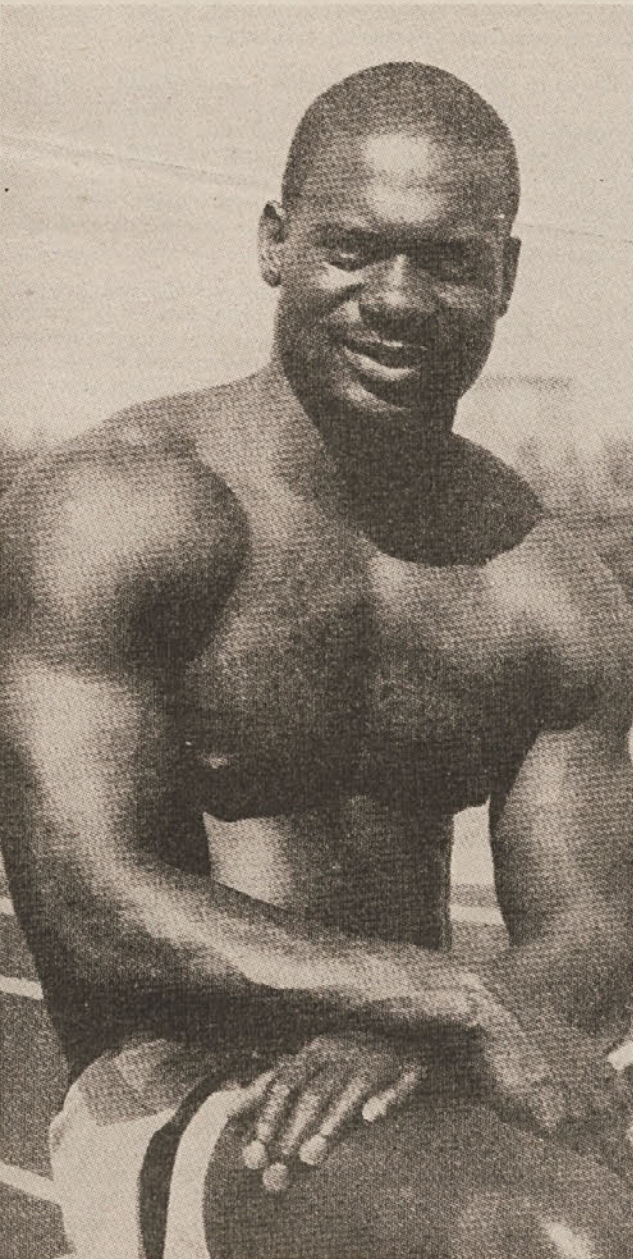
Pri nas je tema

Jugo atletika je leta in leta v krizi. Vrhunskih rezultatov ni, le tu in tam nekdo zablesti, kot lani Dragutin Topić v skoku v višino (2,37 – mladinski svetovni rekord), Snežana Pajkić je evropska prvakinja na 1.500 metrov in še kdo. Edina disciplina v kateri lahko vedno računamo na uspeh je moška štafeta 4×400 metrov. Pravzaprav lahko rečemo, da je to beograjska štafeta, ker so atleti iz beograjskih klubov C. zvezde, ki je lani bila evropski klubski prvak v moški konkurenci in Partizana že leta nepremagljivi na jugoslovanskih tekmovanjih, v kvalifikacijah v Tokiju pa so s časom 2 minuti, 59 sekund in 95 stotink dosegli osmi rezultat vseh časov na svetu. V finalu pa so za 22 stotink zgrešili bronasto kolajno. Tako so Jovković, Đurović, Mačev in Branković edini izpolnili pričakovanja.

Kje je slovenska atletika?

V še večji temi. Razen Boruta Bilača, ki je lani osvojil evropski bron, je vse ostalo zelo, zelo povprečno. Prvenstvo Slovenije, ki je bilo prejšnji vikend v Mariboru je to potrdilo. Atletika, kot eden od bazičnih športov, bi v Sloveniji morala imeti prioriteten položaj. To bi morali vedeti tisti tam gori.

Milan Lazarević

Ben Johnson: veliki povratek, manjši uspeh

je superiornost, govorijo tekmovalca, kjer ostali tekmeči že »odpadejo« pri višini 5,80 ali 5,90, ko so Bubka šele ogreva. Njegovih rekordov, 6,10 m na odprtem in 6,12 m v dvorani, še dolgo ne bo nihče ogrozil, razen on sam.

Mike Powell je zrušil legendo Boba Beamona, ki je s skokom 8 metrov in 90 cm vladal polnih 23 let. Powell je v tisti nori tekmi z Lewisom (8,87) uspel s skokom 8,95 približati človekove zmožnosti na samo pet centimetrov od magične daljave devetih metrov. Ta rezultat je toliko bolj vreden, ker

v času 9 sekund 86 stotink. Malo je manjkalo pa bi osvojil zlato tudi v skoku v daljavo, kar mu je, po mnenju mnogih, tudi pripadalo, saj so celo desetletje njegovi skoki merili preko osmih metrov in pol in samo on bi lahko »zrušil« Bimona, vendar pojavil se je Powell. Z Lewisovo pomočjo je ameriška štafeta 4×100 metrov izboljšala prvo rekord Francozov (38,78) v Zürichu za 11 stotink, nato še lastni v Tokiju, ko so štoparico ustavili na fantastičnih 37 sekundah in 50 stotinkah. Cason, Burrell, Mitchell in Lewis imajo še dosti rezerve, zato lahko pri-

ŠPORT NA TRNOVI POTI

Komu bo uspelo

Predvidevanja, da slovenskih športnikov ne bo več na »jugoslovanskih« prizoriščih, prav te dni dobivajo potrditev. Strokovne zveze v Sloveniji so se kar po pravilu odločile za »zamrznitev« odnosov z »jugoslovanskimi« in predstavljajo svoja, naša državna slovenska prvenstva. Slovenski klubi se bodo prvič merili za slovenske državne naslove, pa ne samo klubi, tudi posamezniki. Nekateri se na tekmovalne sisteme šele pripravljajo, prepričan pa sem, da ne bo nič drugače kot je pri t. i. skupinskih športih.

Vsi seveda pričakujemo širše mednarodno priznanje, še posebej pa so nestrpni športniki. Vsem je jasno, da brez mednarodnega priznanja Slovenije ni članstva v mednarodnih športnih organizacijah (so že nekatere izjeme) in s tem tudi pravica nastopa v atraktivnih, poslovno in športno zanimivih tekmovanjih. Za klube so v prvi vrsti zanimivi evropski pokali, za zveze pa nastopi slovenske reprezentance na EP, SP in Olimpijadah.

Kakšna bo pravzaprav usoda nekaterih športov? Težko je napovedovati, vendar nekaj skupnih točk obstaja. Zanesljivo gre in bo šlo še nekaj časa za objektivni padec kakovosti, s časom bodo morali odpravljati vse organizacijske pomanjkljivosti, panogam primerno pripraviti ustrezne tekmovalne sisteme in še marsikaj. Od panoge do panoge pa so posebnosti.

Nogomet: prvi je začel razmišljati in tudi v praksi realiziral nov tekmovalni sistem. Zanesljivo je preveč udeležencev 1. lige (21 klubov) in to je zaenkrat največja skrb. Veseli smo vse bolj številnih gledalcev, vse več je sponzorjev. Očitno so se vsaj na začetku prvenstva že otresli »jugo« navad s sodniki in spoznali, da se na disciplinsko komisijo da vplivati le z argumenti.

Košarka: najbrž je to šport, ki si bo moral s trdim strokovnim delom priboriti gledalce. Na žalost je za nekaj stopinj naprej Smelt Olimpija, ki bo sicer igrala v 1. slovenski ligi, vendar objektivno ljubljanski klub ne sodi v to raven tekmovanja. Smelt Olimpija le upa, da se bo obnesla YUBA (seveda v dveh skupinah), sicer bodo morali uteho iskati v mednarodnih prijateljskih tekmah in v pokalu Radivoja Koraca. Ljubljanci so v najtežjem položaju in prepričan sem, da bo sezona 91/92 prelomnica v zgodovini kluba in ljubljanske vrhunske košarke nasploh. »Tekma, ki jo lahko dobimo s 30, 40 točkami razlike, najbrž ne zanima nikogar,« je večkrat ponovil Rado Lorbek, sekretar Smelt Olimpije. V resnici pa je ponazoril stanje v tem športu. Tudi prizadevanja KZ Slovenije z atraktivnim tekmovalnim sistemom (dve skupini dvokrožno in končnica) najbrž ne morejo rešiti poklicnega pogona Smelta Olimpije.

Morda je nekoliko drugače v ženski konkurenci, pa vendar Ježica, (tudi nekdanji »jugoslovanski vrhu«), ne bi smela imeti hujše konkurence. Za najbolj kakovostna košarkarska kolektiva je rešitev le nastop v uradni mednarodni konkurenci.

Rokomet: z »zamrznjenimi« odnosi z RZ Jugoslavije se loteva 1. moške in ženske lige. Vlogo favoritov lahko upravičeno pripišemo celjski Pivovarni Laško in ljubljanski Olimpiji (obe »zvezna« ligaša). Njuno kakovostno odstopanje pa le ni tako kot pri košarkarjih Smelta Olimpije. Nekateri celo trdijo, da je slovensko državno prvenstvo kot nalašč za kakovostnejše nastope in da sta nesojena »zvezna prvoligaša« praktično v boljšem položaju. Ob mednarodnem priznanju in seveda zmagi v slovenskem prvenstvu imata možnost nastopati v mednarodnih pokalih. Med »jugo« klubi te možnosti realno nimata, ali je ne bi imela. Res so se Celjani najsodobneje organizirali vendar v klubu samem bodo morali rešiti stimulacijo in za njih najbrž, vse, razen prvega mesta, ne bo uspeh. Podobno velja za Olimpijo, ki bo nastopila brez Maje Durišinove (ČSFR) in tudi brez sponzorja Belinke.

Odbojka: v tem športu bodo najlažje obdržali kakovostno raven. Celo več, slovenska 1. liga bo z »zveznimi« ligaši izredno atraktivna in zanimiva. Kakovostno je na najvišji ravni mariborski Paloma Branik, mariborske odbojkarice pa bodo del zadoščenja najbrž iskale v nastopih za evropske pokale. Odbojkarjem je zanesljivo v prid, da ta športna zvrst pridobiva vse več gledalcev in tudi tistih, ki se želijo tekmovalno ukvarjati z odbojko. Razen Palome Branik, bodo tako vsi nastopali v kakovostni ligi in izenačeni konkurenci.

Otroške bolezni bomo morali pač preboleti. Nasploh tudi največji optimisti niso mogli napovedati relativno ugodnega razvoja posameznih zvrsti. Strokovne zveze so zaenkrat znale najti rešitve; nekatere bolj, nekatere manj uspešne. V glavnem smo lahko zadovoljni. Seveda jim ostaja skrb za slovenske reprezentance in za njihove nastope. V določenih športih smo že zdaj mednarodno »konkurenčni«, tam kjer nismo pa bi prav mednarodno prizorišče moralo biti velika vzpodbuda. In končno, tudi organizacija večjih in velikih tekmovanj ne sme ostati ob strani. Prepričan sem, da smo se v preteklosti marsičesa naučili in da lahko ob novostih, ki so potrebne, tudi v prihodnje spet potrdimo tudi take vloge.

BESEDE UMETNIKA

Emil Filipčič

Kozorog, črn in siv, je pošten. Kdo je hud? Mi? Nič več torej ego, temveč mi. Mi bi tudi govorili. Dosti je, božji človek. Ni mi potrebno tvoje govorjenje. Ne potrebujem tvojih besed, živim v svojih mislih in nočem tvojih. Pusti me! Nočem tvojih misli! Odidi spet v gore, obišči orle. Ne morejo te prevesti v tuj jezik, človek božji, če govoriš z eno črko v minusu. Edino v hebrejščino te je moč prevesti. Tujcem dovolim vtisniti črko, ki je ni.

Poudarimo vse to kot beg iz sive realnosti in si priznajmo, da smo na koncu vsakega triletnega kolobarjenja prišli v novo, še lepšo sivo realnost. Kaže se napredek, o tem ni dvoma.

Ljudje, odslej se lahko brezskrbno potimo, vonj po znoju odstranjuje Deo krema Lidera! Lahko se mirno potimo v vsakem položaju. Poglejte, na primer, mene. Srajca se mi lepi na telo, pa sem kaj živčen? Nasprotno! Sproščen in lahkoten stopam skozi prostor in čas. Uveljavil sem se s prosto izbiro parfuma. Deo krema Lidera – Ilirija – Vedrog.

Tone je prišel v službo ob osmih. Obesil je plašč na obešalnik, se usedel za mizo, pomakal piškote v skodelico vročega čaja in bral Delo. Prebral je skoraj cel časopis in potem, tako rekoč še isti trenutek, ko je vstal, na mah vse pozabil.

KNJIGE

Kulturni pomen Slomškovega dela

Tak je naslov najnovejše knjige akademika **Dr. Jožeta Pogačnika** z osišeke univerze, ki jo je izdala mariborska Založba obzorja in ki obsega 167 strani. O **Slomšku** obstaja že kar zajetna literatura, vendar je ta praviloma popularizatorsko oziroma hagiografsko obarvana. Dr. Pogačnik se je s pričujočim delom lotil znanstveno-esejistične obravnave ene od najpomembnejših prvin v dediščini narodno buditeljskega lavantinskega škofa iz prejšnjega stoletja. Po uvodu se avtor loti zgodovinskih določnic Slomškovega dela oziroma časa. Nadaljuje s poglavji o slovenskem narodu in njegovem jeziku, o Slomškovem slovstvenem modelu, o njegovih pobudah v šolstvu, pastorizaciji, Mohorjevi družbi, o škofovem kulturnopolitičnem delovanju, nakar sledi sklepe, viri in imensko kazalo.

Knjiga, ki jo je uredil **Andrej Brvar**, je po Pogačnikovih besedah komaj kamenček v pričakovani temeljiti monografski obdelavi življenja in dela Antona Martina Slomška.

PREMIERE

CD – Leticija in Luštrek

Marko Crnkovič, vodja kulturnega programa Cankarjevega doma in potencialni novi slovenski Stih, se je odločil umestiti v Okroglo, danes Stihovo dvorano, delo angleškega dramskega uspešneža naših dni **Petra Shafferja** z naslovom **Leticija in Luštrek**. Človek bi z napetostjo sledil zapletom in razpletom Jovanovičeve režije, ko ga kar na dveh proscenijah prav o vsem ne bi že poučili Crnkovič, **Dušan Jovanovič** in prevajalec **Zdravko Duša**. Prvi nas popelje skozi londonsko uspešnico kot kakšen nakladajoči turistični vodič (prav tako, kot v sami igri naklada turistična vodička **Leticija** alias **Milena Zupančič**). Zatem Jovanovič slovenskega gledalca prosi skoraj na kolenih, naj vendar razume (in torej ne pobegne iz dvorane) to specifično angleško humorno dvodejanko. Naposled nam Duša še do ponatankosti razloži, kaj da je pravzaprav luštrek češ da vsaj pol Ljubljane ne ve, za kakšno zelišče gre. Kar je in ni res. **Nina Zagoričnik** z Vala 202 je namreč tik pred premiero res debelo gledala, ko smo jo vprašali, če ve, kaj je to luštrek. Ko je ugotovila, da gre pravzaprav za »ta navad'n luštr'k«, ji je takojci odleglo. S samo igro je tako: tisti hip, ko Leticija sede za pisalno mizo svoje šefice **Charlotte** alias **Polone Vetrh**, se zgodi odločilen preobrat. Plebejka se namreč polasti aristokratije, nakar se začneja neskončni niz fantazijskega in tudi stvarnega (poskus sekanja glave) sadomazohističnega odnosa med zavrtima damama srednjih let. Kaj zraven išče **Iztok Valič** kot sluga in kasneje odvetnik, ni čisto jasno. Ker se na koncu še sama zaveda, da je povsem

RAZSTAVE: JOŽE TISNIKAR V ŠKOFJI LOKI

Petindvajset let kasneje

V šestdesetih letih je zablestela supernova Čipango, japonska vzhajajoča zvezda in naznanila čas utrinkov novih misli, čas pričakanj in novih stvari ter čas zvezde repatice iz Slovenj Gradca, Jožeta Tisnikarja. V petindvajsetih letih, kolikor jih je minilo od takrat, je nekaj zvezd ugasnilo, nekaj se jih je pojavilo na novo. Ostal pa je svet slik Jožeta Tisnikarja, enega največjih slovenskih slikarjev, ki svoje četrststoletno slikarsko popotovanje te dni obeležuje z razstavo na Loškem gradu v Škofji Loki.

Kljub temu, da ne moremo govoriti o Tisnikarjevi retrospektivi, saj je razstavljenih premalo del (ne več kot 20), gre za pomembno razstavo. Postavitve njegovih slik je namreč dvotirna: na prvem se predstavlja umetnik, z deli iz pred četrst stoletja in dalje. So iz zasebne izbirke avtorjevega prijatelja **Alojzija Pavla Florjanciča** in so prvič javno predstavljena. Na drugem tiru pa so najnovejše slike. Tisnikarjeva zrela dela, ki ga kažejo kot enega najbolj sugestivnih slikarjev našega časa.

Pred več kot 25 leti, je že leta 1951 slikar samouk Jože Tisnikar preživel večji del svojega časa v prosekurti in se soočal z desetstičnimi mrtvih, ubadajoč se z odpiranjem in šivanjem trupel, ponavadi v nočni osami, z udomačenim vranom kot edino družbo. Ščasoma je postal obseden z doživeti smrti, dokler ni samega sebe prisilil, da te svoje poglede prenese na

platno s pomočjo barv, ki jih je sam izdelal.

Hkrati ekspresionist in nadrealist s svojo sebi lastno morbidno motiviko prikazuje in napoveduje usodo, ki ji ni pomoči. V čvrstih, značilnih simbolih (vran) vidi samega sebe in druge ter jasno vidno, ne glede na starost portretira v blede svetlobi, ki se preliva z ozadjem v temen milje. Smrt, katere predstavnik je nedvomno Tisnikar in hkrati njen zastopnik in zaveznik, je venomer prisotna na njegovih slikah. Barvno lestvico omejuje na kar se da hladne odtenke in čiste tonske prehode ter kombinacije, medtem ko v kompoziciji ostaja skromen, primitiven, oziroma pretehtan in racionalen. Mračni in zamolčki toni, ki se na ozadju prelivajo v svojo ekstremnost postavljajo njegovo izpovedno moč na nivo prerostkega, ki jo lahko črpa iz svoje osebne bivanjske izkušnje. Risba pa še vedno ostaja značilno

Žaba, 1963, tiskarska barva, 82×62 cm.

primitivna in daje moč Tisnikarjevi prepričljivosti, pristni izpovednosti in projekciji njegovega notranjega sveta na platno. Vendar pa nikdar ne banalizira in ostaja s projekcijo svojega notranjega sveta nenasilno v dialogu z gledalcem, ki ga čaka, zavedajoč ali ne, ista usoda.

Jože Tisnikar pravi: »... Pogosto me sprašujejo, ali so ljudje na mojih slikah živi ali mrtvi. Medtem ko slikam, sam ne vem, kateri so živi in kateri so oživel po smrti. Če se mi kdaj zazdi, da moram to pokazati,

tedaj mi to pomaga izraziti barva. Samo barva in nič drugega.«

Osebnost in sugestivna moč Tisnikarja kot umetnika in človeka mora resnično biti povezana z nečim izven – življenjskim in zakoreninjenim v naši podzavesti, ki je obenem barvita in živalsko primitivna. In ravno v tem je poslanstvo umetnika, katerega izjemno enostavnost je nemogoče zaobjeti v enem zamahu.

Peter Tomaž Dobrila

LITERARNA DELAVNICA V PIRANU

Ko pišem uredniku

Sole kreativnega pisanja so ameriška pogruntavščina in čeprav jih nekateri besno odklanjajo, češ da so primerne le za zdolgočasene gospodinje, je tudi pri nas vse več tistih, ki verjamejo, da se je na ta način mogoče seznaniti s pisateljsko obrtjo.

Znana je »šola« **Lojzeta Kovačiča**, s svojo skupino vodi tudi **Branko Gradišnik** in še bi lahko naštevali nekaj primerov. Da je zanimanje študentov precejšnje, je pokazala tudi letošnja Literarna delavnica v Piranu, ki jo je finančno omogočila študentska organizacija Univerze v Ljubljani. Organizatoriki – **Darja Pavlič** in **Lela B. Njatin** – prihajata iz skupine mlajših literatov in publicistov, ki so se pred več kot letom združili, da bi izdajali kulturno revijo z imenom »Takt«.

Publicistka je bila tudi v Piranu ena od osrednjih tem. Posvečenih jih je bilo kar nekaj predavanj: **Matej Bogataj** je pripravil pregled sodobne literarne kritike in opozoril na izgubo vrednot; **Miha Zadnikar** je podprl tezo, da je tudi znanost literatura ter navedel nekaj pogojev za dobro pisanje. Popolna novost, tako v svetu kot pri nas, pa je bila uredniška delavnica pod vodstvom

Andreja Blatnika, eminentnega predstavnika t.i. mlade slovenske proze, ob tem pa tudi izkušenega urednika revije Literatura, edicije Aleph, založbe Kmečki glas... Petnajstim »varovancem« je zastavil zanimivo in duhovito domačo nalogo: napisati so morali oceno besedila, kakršno bi bili pripravljene pod lastnim imenom objaviti v Delovih Književnih listih; pismo direktorja založbe, ki je tekst prinesel uredniku s priporočilom, češ, da gre za njegovega dobrega prijatelja, zakaj tega besedila ni mogoče objaviti ali pismo direktorju založbe, ki je objavo teksta odsvetoval, češ da je avtor slabo zapisan pri politično vplivnih krogih, zakaj je tekst nujno objaviti; pismo avtorju, v katerem se njegov tekst zavrne, vendar na tak način, ki avtorja ne bo odvrnil od sodelovanja z urednikom.

Da smo Slovenci narod pesnikov, se je potrdilo tudi v Piranu, saj se je pesniške delavnice udeležilo skupaj z **Borisom A. Novakom**, pesnikom in predavateljem kreativnega pisanja z ameriško izkušnjo. Delo v tej delavnici je potekalo na osnovi prebiranja in komentiranja že napisanih pesmi, med katerimi je bilo po zagotovilu **Borisa A. Novaka** nekaj nadvse uspešnih.

odveč, preprosto izgine s prizorišča. Gledalci pa iz dvorane, ker besedilo celi dve uri ne pusti do predaha ne le visoko energetiziranim igralkama in korektnemu igralcu, marveč tudi občinstvu.

MGL – Bil je škrjanec

Izraelski humorist, satirik in dramatik **Ephraim Kishon** se je spomnil, da bi bilo zanimivo videti, kakšna bi bila **Romeo** in **Julija**, če ju ne bi vsa mlada in nedolžno zaljubljena vzela tista slavčeva (ali škrjančeva!) noč, marveč bi se srečno poročila in po mnogih letih zakona doživela, kar pač doživlja večina zakoncev vseh generacij: naveličanost in celo vzajemno sovraštvo ali vsaj odbojnost. **Romeo** in **Julija** v takšnem položaju nista nič drugačna, le da je režiser **Boris Kobal** iz vsega naredil večjo burko, kot si je nemara zamislil **Kishon** v tej svoji »veseli žalogravi« v dveh delih. Glavna igralka in igralca – **Janez Hočevar**–**Rifle** in **Maja Boh** – igrata dvojni vlogi, **Evgen Car** pa je reinkarnacija **William Shakespeara**. Ta si dovoli celo takšno neslanost, da – ves zapest v renesančno oblačilo – zleze tečnima zakoncema v posteljo. Je kar smešen, tudi **Maja Boh**. Za **Rifleta** pa tako vemo, da se mu humorja ni več treba učiti. Le s svojo nočno čepico vse preveč spominja na **Podarim-dobim**. Kaže, da tak imidž gledališkemu **Rifletu** prej škodi kot koristi, saj je tisti bradati, včasih že kar malce opičji smučarski čepičar že postal nekaj zaščitni znak zanj.

Spectator

SLG Celje – Škrlatni otok

V celjskem gledališču so odprli letošnjo sezono s satirično grotesko pisatelja **Mihaila Afanasjeviča Bulgakova** Škrlatni otok, v režiji **Katarine Pegan**. Predstava se dogaja med smehom in grozo, ko se igralci v nekem gledališču odločijo igrati sami sebe. Generala, kateri prisostvujemo, niha med resničnim in fiktivnim. Pisec se opira na lastne izkušnje v porevolucijski Moskvi.

Na eni strani nam kompleksno razgrne peripetije v teatru in razmerje do nove oblasti, ki jo na drugi fiktivni strani parabolno odsliska na otoku, kjer se zamenjajo trije družbeni redi. Ti prepričujejo rdeče domorodce (Indijance), da je oblast, ki so ji podjarmljeni, ljudska. Pred nami se odvija zgodba avtorja **Vasilija Arturoviča Dimogačkaga** (šibka igra **Bojana Umeka**) s psevdonimom **Jules Verne**, ki je odvisen od njenega uspeha in **Gennadija Panfiloviča** odlično (izvrstno ga izpelje **Janez Bermež**), ravnatelja gledališča, ki bi ga morali zapreti, če bi **Sava Lukič** (**Ludvik Bagari**), partijski komisar in cenzor, igro prepoval.

Kakorkoli že, za Bulgakovo delo lahko rečemo, da je eden od najbolj plastičnih skupinskih portretov gledališča in to je njegova glavna vrednost. Teatru je od časa do časa uspelo nasmejati gledalce, pri čemer **Ljerk Belak**, ki igra **Lidijo Ivanovno**, ravnateljovo ženo, spet dokazuje, da so ji takšne vloge pisane na kožo. Vidi pa se, da so repertoar sprejemali še pred preobratom v Rusiji, s čimer je izgubil svojo prispodobno realnost in zadobil zgodovinsko alegoričnost. Stari štos pač.

Talia

TV ŠRAUF Pomirjujoča televizija

Tri mesece po znameniti, z veličino trenutka navdahnjeni in prav zato nemara nekoliko nepremišljeni Kučanovi napovedi, da po tej vojni ne bo nič več tak (šn)o, kot je bilo – se številni analitiki, kronisti, komentatorji itn. še zmeraj in celo zmeraj bolj sprašujejo, kam vse je vrli mož neki meril s svojo prerokbo. Na federacijo, ki se je medtem kar sesula, na slovensko gospodarstvo, ki ga prav gotovo ni več mogoče prepoznati, na turizem, ki je kratko malo izdihnil ali na zdravstvo, ki mu bo očitno sledilo? A naj se spričo vseh teh sprememb zdi, da se je predsednikovo predvidevanje še tako lepo posrečilo, je treba vendarle pripomniti, da je v bistveni točki pošteno udaril mimo. Televizijska organizacija, prek katere je poslal v svet svoje sicer dialektično zgledno sporočilo, je namreč ostala pri tem neprizadeta kot ogledalo, ki vestno zrcali vsakršne spremembe, a ostaja samo povsem nespremenjeno. In televizija kajpak ni turizem, brez katerega bomo pač jedli travo (in seveda preživeli) – televizija je veliko pomembnejša, zakaj brez nje bomo prepuščeni sami sebi in potemtakem zapisani zanesljivemu propadu. Skratka, če se ni spremenila televizija, se ni spremenilo nič.

Pravzaprav je še sreča, da se predsednikova prerokba televizije ni dotaknila, zakaj slovenska televizija je v teh viharjih časih edini dejavnik stabilnosti na tem delu Balkana. Svet se spreminja, slovenska televizija pa ostaja večno enaka, tako trdna in nepremakljiva v svoji samozadostnosti, da se lahko primerja edinele sama s seboj. Zato je v nedavni anketi svoje gledalce tudi povprašala, ali je njen sedanj program boljši ali slabši od spomladanskega, ne pa, denimo, kakšen se jim zdi v primeru z nekaterimi tujimi, ki jih lahko gledajo prek satelita. Odgovori so bili seveda na moč spodbudni, saj se je izkazalo, da zdaj gledamo celo boljši program od odličnega spomladanskega. To pa pomeni, da je slovenska TV absolutni zmagovalac, kajti premagala je celo samo sebe, pa naj se zdi to še tako sanjski dosežek.

Lep primer stabilnosti in nedovzetnosti naše TV za razne negativne vplive je tudi njen odnos do dogajanj na sosednjem Hrvaškem. Medtem ko se »premirje« tam iz dneva v dan bolj stopnjuje, se je slovenska TV odločila svoje zvesto občinstvo kolikor mogoče zaščititi pred zadevnimi umazanijami, kar je, priznajmo, ena njenih tradicionalnih odlik. Ko je pred dnevi le morala nekoliko popustiti pred neznošnim pritiskom skrajnežev in malo več pozornosti posvetiti razmeram pri sosedih, pa se je tega lotila na moč angažirano, vendar obenem objektivno, denimo tako, da nas s pomočjo prispevkov beograjske televizije hkrati obvešča tudi o počutju srbskih rezervistov v BiH, o stiskah Beogražčanov spričo pomanjkanja bencina in o podobnih kritičnih zadevah s fronte.

Naposled ne bi smeli spregledati njenega izjemno konstruktivnega odnosa do slovenskih politikov, ki ga je v kratkem času od izbruha naše mlade demokracije vidno poglobila. Če si morajo, denimo, politiki v starih zahodnih demokracijah nastop na TV ekranu tako ali drugače prislužiti s svojim delovanjem in veljavo, se naši zmanj trudijo ubežati TV objektivu, ki jim nenehoma leze v rit (v resnici jim zadeva seveda nikakor ni odveč). Tudi takšne prireditve, kot je izbiranje lepotic ali pasja razstava, lahko v trenutku postanejo pomembni državni ali celo meddržavni dogodki, če se jih le udeležijo kateri od slovenskih političnih veljakov. Vsekakor še en dokaz, da se naša TV vsem spremembam navkljub ni prav nič spremenila, kar nas lahko samo pomirja in navdaja z zaupanjem v prihodnost.

Bojan Kavčič

MUZIKA JE BIZNIS

Spoštovani bralci, preberite si tole: Sanjam deželo, ki pravični mir pozná / dolga je cesta, po kateri prideš tja / ta pot je brez konca / a vodi naprej / premnoga življenja ugašajo ob njej / krste junakov zamudile so pokop / mati zaman je položila cvetje v top / žaluje še zemlja / oblita s krvjo / svinčeno je morje / železno je nebo / svobodno sonce naj sije spet na to deželo / in na ves svet / svobodna pesem za vse ljudi / topov grmenje naj preglesi / mrtvi zvonovi so bili brez zaklonišč / zadnja svetloba bo razuma be-de blišč / a človek ne more verjeti v temo / odprimo vsa okna in ozrimo se v nebo / svobodno sonce naj sije spet na to deželo in na ves svet / svobodna pesem za vse ljudi / topov grmenje naj preglesi / mrtvi zvonovi so bili brez zaklonišč / zadnja svetloba bo razuma be-de blišč / a človek ne more verjeti v temo / odprimo vsa okna in ozrimo se v nebo / svobodno sonce naj sije spet na to deželo in na ves svet / svobodna pesem za vse ljudi / topov grmenje naj preglesi.

»Svobodno sonce«, kot se pesem imenuje, bo nedvomno velik hit, izkupiček od prodaje kaset pa bo šel za pomoč žrtvam nedavne vojne. Nedvomno zelo velikodušna gesta slovenskega Band Aida. Pesem bo gotovo tako popularna, da se bo to kje našel kdo, ki bo trdil, da je besedilo dobro. Dušan Velkavrh, ki je umotvor spisal, bo morda celo dobil kakšno pohvalo za resnično domoljuben tekst. In tako smo tudi mi dobili svoj Band Aid, v katerem nam vrli D. V. in skoraj vsa slovenska pop in rock scena prepeva o krstah, ki da so zamudile pokop, o mrtvih zvonovih, ki da so bili brez zaklonišč in podobne bedastosti. Z dolžnim spoštovanjem do vseh žrtev vojne za Slovenijo se sprašujem: le kaj bi Velkavrh šele spesnil, če bi vojna ne trajala le deset dni temveč štiri leta? Bi otroci spet zborovsko prepevali o kurirskih in odraslih? Vse pohvale dobrim namenom in željam, res, toda takšno besedilo? O, bog, nikar nam ne naredi te dežele zopet tako neumne!

LESTVE

Velika Britanija (NME) – albumi

1. METALLICA – Metallica
2. LUCIANO PAVAROTTI – Essential Pavarotti II
3. CHER – Love Hurts
4. ORIGINAL CAST – Andrew Lloyd Webber's New Production Of – Joseph And The Amazing Technicolor Dreamcoat
5. REM – Out Of Time

Velika Britanija (NME) – neodvisni albumi

1. MUDHONEY – Good Boy Deserves Fudge
2. BABES IN TOYLAND – To Mother
3. THERAPY – Baby Teeth
4. THE WOLFGANG PRESS – Queer
5. RADICAL DANCE FAC-TION – Wasteland

ZDA (Billboard) – albumi

1. NATALIE COLE – Unforgettable
2. BONNIE RAITT – Luck Of The Draw
3. BOYZ II MEN – Cooleyhighharmony
4. C & C MUSIC FACTORY – Gonna Make You Sweat
5. COLOR ME BADD – CMB

Butn! Butn! Butn! James Hetfield je popeljal Metallico na vrh.

ZA VEDNO Z NAMI

Pred 5 leti
THE COMMUNARDS – Don't Leave Me This Way
Pred 10 leti
SOFT CELL – Tainted Love
Pred 15 leti
ABBA – Dancing Queen
Pred 20 leti
THE TAMS – Hey Girl Don't Bother Me
Pred 25 leti
THE SMALL FACES – All Or Nothing

KONCERTI

V Klubu K4 bo v sredo, 2. 10. nastopil trio Franolič–Gorše–Ugrinovič. Gre za novo skupino, ki je v Sloveniji že nastopala in ki je s svojim svežim pristopom do new age glasbe že osvojila svoj krog poslušalcev.

Tisti, ki pa imajo kakšen dinarček v žepu in bi si radi pogledali kakšen pravi koncert pa si lahko privoščijo izlet v München, kjer bodo 12. 10. nastopili Bowievi Tin Machine in dan kasneje Simple Minds.

VIDENO

Ta nori »jazz«

New York. Nekje po Brooklynu se sprehaja sloka, nihajoča se, v elegantno obleko odeta postava. V rokah nosi skrivnostno torbo, v kateri ima

koncerti so prava paša za ušesa in zabava za vso publiko, da jih ne kaže zamuditi. Vsi se jih se spomnimo, ko so bili pri nas v ljubljanskih Križankah in jih dvignili na noge v vsesplošno fešto.

Tokrat pa z novo postavo, saj je treba reči, da jo John Lurie za vsako turnejo zamenja, sestavljeno iz čelistke, tolkalca in bobnarja, basista, dveh kitaristov ter trobilca in dveh pihalcev. Mogoče za njih malo sramežljiv začetek, izkoristčen za uigravanje in prečiščevanje zvoka, se je po Lurijevu: »Oprostite za zamudo. Bile so krave na avtocesti.« spre-vrgel v pravi zvočni pekel. Eden najsimpatičnejših bendov, ki obvlada svoje instrumente kot za šalo in jih prenaša v vso paleto glasbenih stilov New Yorka, katere potem skozi svojo centrifugo izpljune v »fake jazz« (lažni jazz), kakor sami imenujejo svojo glasbo. Najbolj se zabavajo sami in si na vsakem nastopu napravijo prvovrstni žur, ki se nalezne na poslušalce. Niti po slabih treh urah poigravanja s kompleksnimi ritmi in zapletenimi, včasih disharmoničnimi kilotonskimi pasażami, izpeljanimi iz tihih melodij, še ne smejo z odra.

Ni še dovolj in na vprašanje: »Kam gremo po koncertu.« od-prašijo »striptease blues« do zadnje kaplje krvi. Normalno, v bar.

Consolidated v Ljubljani

Pa smo doživeli tudi prenovljeni ljubljanski klub K4, ki ni vreden niti pol počenega groša več kot prejšnji. Spremembe v klubu so prav smešne in neopazne, da jih lahko preštejemo na prste ene roke. Razen delnih olupšav stropov in stranišča, imamo še vedno občutek mrtvašnice, ko vstopimo v popolnoma črn in zatemnjen prostor. No ja, boljše vran v roki kot galeb na strehi, bi rekel dotični Josip Broz in se odpeljal na Sri Lanko na konferenco neuvrčenih.

Poskušajmo odmisli vse te predsodke in preidimo k bistvu, to je h koncertu kalifornijskih hard-minded rapperjev Consolidated. Trio, ki prihaja iz San Francisca, so najavljali kot koncert sezone v omenje-

Guy Kaiser za devetdeseta.

sploh ni pretirano, kar piše v njihovem materialu, da gre za angažirane rapperje, ki jih kličejo kar »beli Public Enemy«. Da pa ne boste grizli nohtov in si delali staro-punkerskih gub, ko boste žolčni do koncerta Si-uixie and the Banshees, 7. 10. v Ljubljani, vam obljubimo še intervju s Consolidated, ki smo ga napravili po koncertu v Ljubljani, kjer so pokazali ogromno energije in glasbene-ga znanja ter zavzetost za aktualne dogodke; od mirovniških klicev za prenehanje vojne na Hrvaškem, do kritike rasne in spolne diskriminacije ter vegetarijanstva, kar je tudi njihov način življenja. Skratka, v svoji kategoriji odlično in iskreno.

Tanka bela vrh

Depresija, alkohol, osamljenost so le eni od klicev introvertiranih kojetov, ki so, kljub že svojim šestim ploščam pri nas dokaj neznani. To je potrdil tudi graški koncert, na katerem je to pot mrgolelo Avstrij-ec, medtem ko smo slovenski predstavniki bili šibki. Seveda, saj se jih nikjer ne vrti, čeprav bi si to več kot zaslužili.

Thin White Rope so kvartet iz združenih držav, ki ga vodi kitarist **Guy Kaiser in Roger**. Njihovo glasbo, ki je zmes roka, ritma in bluesa folka pa celo countryja bi mogoče lahko najbolj primerjali z dejavnostjo kakšnih Gun Club ali Violent Femmes. Na duetih dveh kitar, podloženih s črsto ritem sekcijo pa gradijo svoj osnovni zvok, ki jih na novjših skladbah od-pelje celo nekam tja, kjer se sprehajajo Sonic Youth ali Pi-xies in ga nadgrajujejo z značilnimi vokali. Njihove opesije, ki se odražajo na vseh ploščah, rastejo iz utesenosti posameznika v ameriški družbi, ki poskrbi za vse drugo, le za osnovne medčloveške odnose ne.

Odličen koncert, na katerem so promovirali svoj zadnji izde-lek, LP Thbe Ruby Sea, pa je prepričljivo dokazal, da gre za po krivici prezrt bend, ki ned-vomno spada med prvih deset ameriških skupin iz osemde-se-tih let, ki še znajo kaj povedati v devetdesetih. Mislim, da imajo dovolj značilnosti in odličnih glasbenih rešitev ter dobrih tekstov, da se mi je vsa nova produkcija, ki prihaja iz Nove-ga sveta in se udejanja v novem hard-heavy funku, na katerega prisegajo Living Color ali Red Hot Chilli Peppers, zazdela popolnoma brez jaje in bolj kot opravičilo glasbeni neinventivnosti.

TV

»OUT«
Oddaja »Zdravo«
»IN«
»Proces« na TVS I v petek 4.10. ob 22. uri.

TREND

Zastonj se kopati v pivu.

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propa-gande in trgovine. CELJE, Ul. XIV divizije 6

REKLAMA

Slovensko Ljudsko Gledališče Celje

Četrtek, 3. oktober ob 9.30: Mihail A. Bulgakov: ŠKR-LATNI OTOK, režiserka Katarina Pegan, abonma ČETREK in IZVEN

Petek, 4. oktober ob 9.30: G. A. Bürger: LAŽNIVI KLJUKEC, režiserka Eka Vogelnik, zaključena za OŠ Bistrica ob Sotli

Sobota, 5. oktober ob 17.00: Mihail A. Bulgakov: ŠKR-LATNI OTOK, režiserka Katarina Pegan, abonma SOBOTA POPOLDAN in IZVEN

Ponedeljek, 7. oktober ob 9.00 in 11.00: G. A. Bürger: LAŽNIVI KLJUKEC, Režiserka Eka Vogelnik, zaključena za OŠ Laško

Torek, 8. oktober ob 16.00: G. A. Bürger: LAŽNIVI KLJUKEC, režiserka Eka Vogelnik, uradna PREMIERA IZVEN

NAPOVEDUJEMO: Gottfried August Bürger: LAŽNIVI KLJUKEC ALI ČUDOVITE PRIGODE BARONA MÜNCHAUSNA. Premiera torek, 8. oktobra ob 16.00 v SLG

Pokrovitelj SLG Celje sta: EURODAS CELJE in BIO DOM CELJE

NAJBOLJ PRILJUBLJENI NESIMPATIČNI IGRALEC

Tajni agent Prašič

Naša televizijska hiša je dokaj ponesrečeno izbrala in skoraj istočasno predvajala tri filmske komedije z istim igralcem, vendar vedno v drugi vlogi. Tako smo bili gledalci priča

Najbolj neumna kombinacija bratov Rodneya in Del Boya z ostarelim stricem.

še večji zmešnjavi kot jo je na televizijskem ekranu povzročal angleški igralec Nicholas Lindhurst. Pa vendar smo si ga verjetno najbolj zapomnili kot tajnega agenta Prašiča, ki je bil tako taven, da še žena zanj ni vedela.

Nezanimiva pojava, dolgočasen obraz, opletajoče roke, neumen nasmeh in zmožnost zaplesti najbolj običajne stvari, vse to so odlike Lindhursta, trenutno najbolj priljubljenega komika angleškega otoka. In prav gotovo je ta njegova nedorastlost in neodločnost glavni atribut velikega uspeha. Njegova slava je rastla tako hitro, da naše televizijske hiše niso zmogle naraščajočih cen. V skladu z njegovo popularnostjo, zato smo si od treh različnih nadaljevanj ogledali samo začetne epizode.

Medtem, ko je Lindhurst na ekranih velik komik, je privat-

no pravi pesimist. Slava ga še ni okužila, zato še vedno stanuje v majhnem stanovanju v Londonu in hodi na počitnice v rodni Sussex.

Še oče in mati nista mogla verjeti, da bi lahko njun tako dolgočasen sin postal filmski igralec, kaj šele komik. Vendar se je Nicholas kljub temu odpravil študirati filmsko umetnost. Starša sta hotela kaznovati njegovo trdoglavost s tem, da sta mu močno zmanjšala denarno pomoč v času študija. Zato si je bil Nicholas prisiljen drugače pomagati. Medtem, ko so njegovi sošolci popivali in filozofsko razglabljali o teorijah filmske umetnosti, si je on poiskal zaslužek pri snemanju televizijskih reklam. In ravno tam ga je doletela sreča. Tako nebogljn in deviški obraz kot je njegov je bil ravno tisti, kate-

Kaj neki je na tem neumnem deviškem izrazu zanimivega, se sprašujejo ob rastoči filmski slavi Nicholasa Lindhursta.

Danes se razni filmski teoretiki ukvarjajo z nepričakovano priljubljenostjo tega nekoč neperspektivnega igralca. Postal je predmet študij: kako uspeti brez kakršnihkoli zvezdnških lastnosti, brez šarma, brez seksualne privlačnosti in nasilja.

Magnum

Le katera televizijska gledalca ali celo gledalec se ne spomni simpatičnega, duhovitega in na sploh očarljivega detektiva »Magnuma«? Pomagal je vsakomur kdor je bil potreben pomoči. On in njegovi porscheji so bili za marsikoga kar prekratkas na televizijskih ekranih.

Danes pa, Tom Seleck, kot mu je prav ime, nič več ne nastopa pred kamero, kajti odločil se je, da lahko več naredi — za kamero. Svojo filmsko slavo je zamenjal za režiserski stolček. Toda v tem položaju ni nič več tako priljubljen. Svoje igralce nadzoruje na vsakem koraku. Skrajšuje jim čas kosila, odmori so vedno krajši, težko pristaja na nadurno delo. Kajti sedaj ve, da je čas denar.

»Obnašati se moram tako, pa če je to igralcem všeč ali ne, kajti drugače ne bo filmov,« pravi on sam, ki je najbolje občutil muhaste zahteve slavnih zvezd.

Tom Seleck ni več Magnum.

Lepotice slavnega očeta

Tudi Tony Curtis je popolnoma opustil filmsko kariero. Danes se ukvarja s slikarstvom.

Allegra Curtis ima drugačne čare kot njen oče.

Toda s filmom je okužil svoji hčeri.

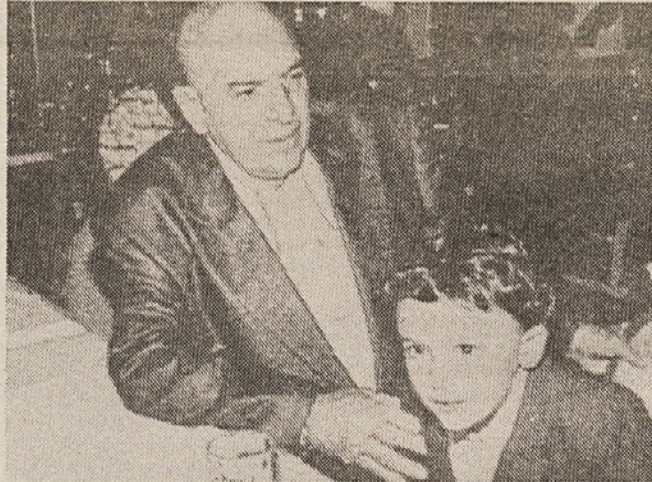
Tako je Jamie Lee Curtis, hči iz zakona z Janet Leigh že priznana filmska zvezda. Po isti poti filmske slave sedaj še stopica hči Allegra Curtis (24) rojena v zakonu s Cristino Kaufmann. Rjavolasa lepota magnetno plavih oči bo debitirala v filmu »Modri ubijalec« v katerem bo njen partner Frank Stallone, brat slavnega Ramba.

Natakar Kodžak

Slavni Telly Savalas bolj poznan kot nepremagljivi Kodžak je pred dvema letoma prestal težko operacijo srca. Danes se je 77-letni vrnil v Los Angeles. Tam je odprl svoj bar imenovan »Tell's«. Tukaj je končno našel tudi čas za svojega najmlajšega sina, šestletnega Cristiana. Tako je ta najmlajši gost lokala najrednejši obiskovalec bara. Vsi, gostje in strežno osebje se morajo do njega obnašati kot do odrasle osebe.

Če je Kodžak najel tudi kakšne mišičnjake, ki bi skrbeli za red in disciplino, se ne ve. Verjetno pa je že sama pojava lastnika lokala dovolj jasno opozorilo vsakomur, ki bi se neprijetno vedel.

Kodžak ima pri sedeminsedemdesetih letih šestletnega sina.

Vsaka beseda Arnolda Schwarzeneggerja pomeni zlato

Kako se služi denar že dolgo najbolje ve Arnold Schwarzenegger. Zahvaljujoč svoji uspešni filmski karieri je štirinštiridesetletnik postal pravi milijonar in to konvertibilni. V najnovjšem filmu »Terminator II« je za sedemsto izgovorjenih besed zaslužil nič več in nič manj kot trideset milijonov mark. Tako je za vsako izgovorjeno besedo v filmu bil poplačan z 42 tisoč markami.

Koliko bi film šele stal, če bi Terminator imel monolog? Morda pa je Arnoldček vso energijo porabil za razvoj mišic in mu ni nič ostalo za sive možganske celice v predelu pomenjenja.

Arnold — dobro, da ne jeclja, kajti potem bi zaslužil več.

Ne povej očku

Peter Fonda, mlajši brat kraljice aerobike Jane Fonda, bolj poznan kot igralec, pisatelj, producent in docent filmske umetnosti na univerzi v Montani je poln presenečenj in novih načrtov.

Napisal je knjigo, ki bo kmalu objavljena, z naslovom »Ne povej očetu« o dinastiji Fonda. Poimenoval jo je po največkrat izrečenih besedah sestre Jane v otroških letih.

»Imel sem mamo in očeta za katere pa ne morem reči, da sta bila tudi starša«, izjavlja Peter Fonda.

Kmalu po izdaji knjige bo »Okameneli gozd«, pri kateri bo režiser in igralec.

Peter Fonda, zakompleksirani član dinastije Fonda

Salman Rushdie še vedno piše

Salman Rushdie, britanski pisatelj indijskega rodu, zaradi svoje knjige Satanski stih obsojen na smrt s strani iranskega duhovnega voditelja Homeinija, se je pred kratkim zopet prikazal v javnosti. Prišel je med povabljene goste ob koncu slovesnosti, na kateri so ga nagradili za knjigo otroških zgodb Harun in morje zgodb. Člani pisateljskega združenja, ki mu je nagrado podelilo, so ga sprejeli z burnim aplavzom.

Rushdie, ki je prišel v spremstvu posebnih enot britanske policije, je dejal: »Rad bi se vam opravičil, ker sem na tako nenavaden način prišel sem. Želim si, da bi lahko prišel tako kot vsi drugi in z vami preživel ves večer, vendar pa v tej svobodni deželi nisem svoboden človek.«

Pisatelj je potrdil, da je dobil zaupna sporočila, da ga plačani morilci še vedno iščejo.

Prizadeto je spregovoril o japonskem prevajalcu Satanskih stihov, ki je bil ubit julija letos in o napadu na italijanskega prevajalca. Za svojo zadnjo knjigo Harun in morje zgodb pa je dejal, da jo je napisal zato, da bi sebi in vsem drugim povedal, da ga ne bodo mogli utišati in da bo še naprej pisal.

BIOLOŠKO DINAMIČNI NAČIN PRIDELOVANJA HRANE

Kmetujte z nami

IZREZUJTE Z NAMI (2)

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Posamezni impulzi trajajo od dveh do štirih dni. Te osnovne zakonitosti se lahko tudi spreminjajo. Opozicija planetov, ko si dva planeta stojita nasproti in je Zemlja med njima, lahko drugače obarva impulz. Tudi trigoni, ko sta planeta pod kotom 120 stopinj, lahko aktivirajo drugačen impulz, kot ga tistega dne posreduje Luna. Dnevi, ko Luna seka ekliptiko (navidezno pot Sonca okoli Zemlje), ob dvigajočih se ali padajočih lokih (dvižni in padni voz), prinašajo v glavnem negativne vplive. Ti se še okrepijo, če se srečata dva ali več planetov na navideznem sečišču svojih poti, ki ga imenujemo voz. Takrat planet, ki je bližje Zemlji zakrije bolj oddaljenega in s tem prekine ali spremeni delovanje tega planeta.

Rad bi vam povedal, da gospa Maria Thun dela svoj Setveni Koledar na podlagi lastnih opazovanj in čuti vso odgovornost za pravilnost podatkov v njem. Ne more pa odgovarjati za podatke, ki so v raznoraznih bio-koledarčkih, ki so delani po njenem. Zato vam priporočam, da si nabavite (v kolikor si že niste) Setveni Koledar, katerega avtorica je gospa Thun in ga pri nas že nekaj let izdaja društvo Kortina iz Ljubljane, Gotska 18.

Rastline gojimo v glavnem zaradi njihovih korenin, listov, cvetov ali plodov. Podzemne plodove nam dajejo redkvice, redkev, sladkorna in krmna pesa, zelena, korenje, črni koren in podobne. Tudi krompir in čebula sodita v to skupino. Če boste sadili oziroma sejali te rastline ob dnevih za korenino, jih negovali in škropili, pa tudi pobirali ob dnevih za korenino, boste imeli dober pridelek, ki se bo dolgo obdržal v skladišču.

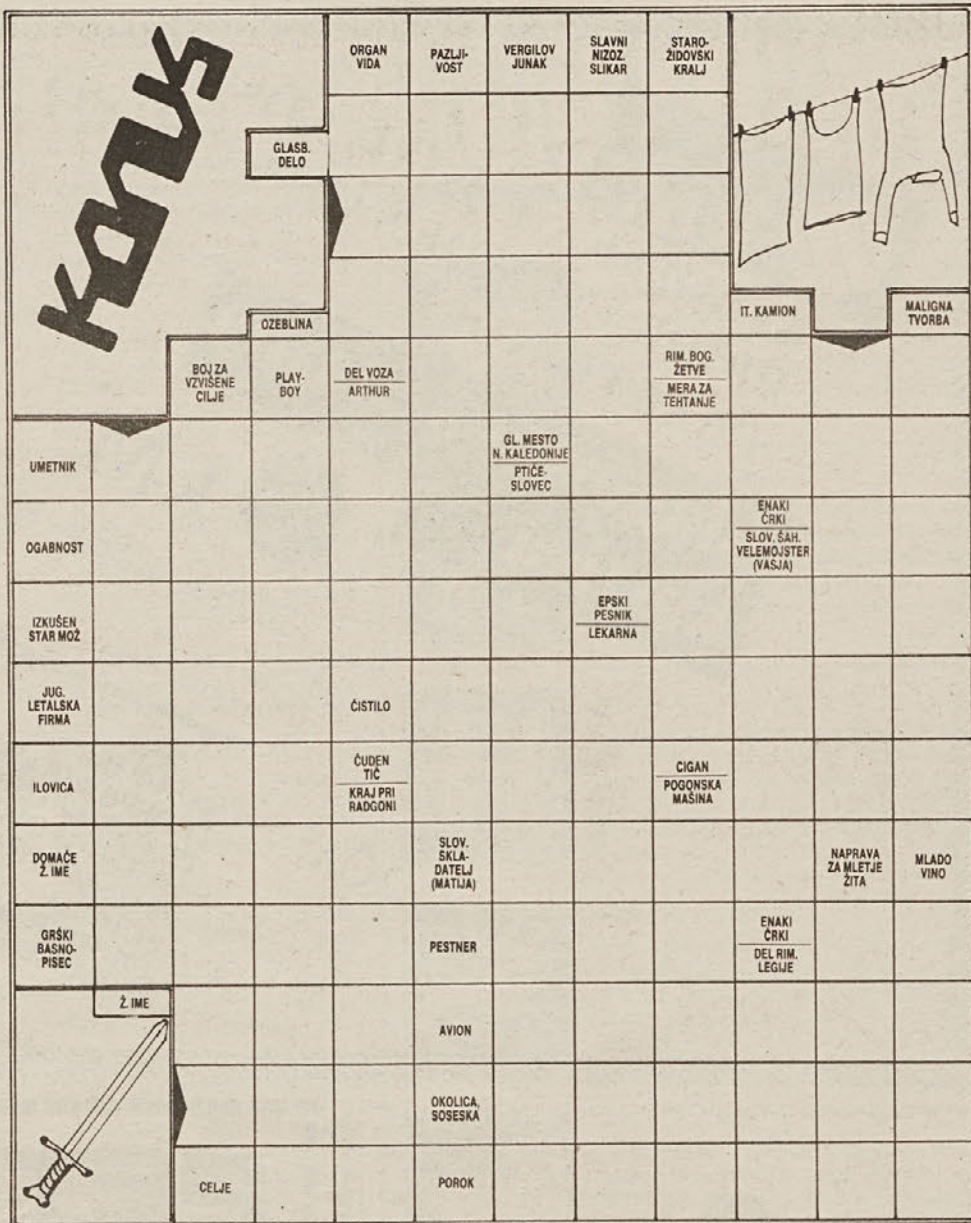
Listnate rastline, kot so vse vrste zelja, solate, špinata, motovilce, endivija, peteršilj, zdravilna in začimbna zelišča in krmne rastline, je treba sejati in negovati ob dnevih za list. Pobiranje teh rastlin pa je najboljšo ob dnevih za cvet in plod. Dnevi za cvet so ugodni za setev

in nego vseh cvetlic, pa tudi za okopavanje in škropljenje s kremenčevim preparatom pri oljnicah kot so lan, oljna repica, sončnice... Če v dneh za cvet režete cvetje za šopke, ostane dolgo sveže in ima močan vonj. Obrezana rastlina bo pogrnala številne nove stranske poganjke. Tudi suhe rože, nabirane ob teh dnevih, bodo dolgo obdržale svežo barvo, nabirane ob drugih dnevih pa bodo kmalu obledele.

Med plodovke uvrščamo vse rastline, ki tvorijo plod v področju semen. To so fižol, grah, leča, soja, koruza, paradižnik, buče, bučke, kumare in podobno, pa tudi žito za jesensko ali pomladansko setev. Za pridelovanje semen so posebno ugodni dnevi, ko je Luna pred ozvezdjem Leva. Ti dnevi so v Setvenem Koledarju označeni kot plod/seme. Plodovke je najbolje pobirati ob dnevih za plod, ker je sposobnost plodov zaskladiščenje takrat največja, prav takšna pa je tudi sposobnost rastlin za obnavljanje. Za spravilo je treba dodatno izbrati čas, ko se Lunini loki dvigajo.

Kadar se Lunini loki dvigujejo (kadar potuje Luna od najnižje točke na horizontu proti najvišji), takrat silijo rastlinski sokovi navzgor, v rastlino. V tem času je treba žeti pšenico, pobirati sadje, fižol, paradižnik... Ko pa pride Luna v svojem 27-dnevnem kroženju pred ozvezdje Dvojčkov, začno njeni loki padati. To je najboljši čas za sejanje, sajenje, potikanje, presajanje in je v Setvenem Koledarju označen kot čas za sajenje. V tem času je dobro pobirati podzemne pridelke, ki se dolgo skladiščijo, na primer krompir ali čebula. Gospa Thun je v številnih poskusih s čebulo ugotovila, da je kvaliteta plodov ob setvi in sajenju ob dnevih za korenino najboljša. Čebula iz dni za list daje približno enake pridelke, vendar začne gniti že pred zimo. Tista, ki je bila izpostavljena impulzom za cvet ali plod, začneja poganjati še pred božičem. Čebula, ki pa je obdelovana ob dnevih za korenino, ostane kvalitetna do avgusta naslednjega leta.

Se nadaljuje

Nagradna križanka Konus Slovenske Konjice

1. nagrada: deska za rezanje in kladivo za tolčenje mesa
2. nagrada: komplet krp TIPI-TOP
3. nagrada: zaščitna maska in delovne rokavice

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih boste po pošti ali osebno dostavili v naše uredništvo do ponedeljka 8. oktobra do 9. ure dopoldan.

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke

1. nagrada: enodnevna smučarska karta in kosilo za 2 osebi – Brdnik Franc, Smlednik 34, 61215 Smlednik
2. nagrada: enodnevna karta za dve osebi – Kramar Darja, Skorno 41/a, 63325 Šoštanj
3. nagrada: panoramska vožnja s teptalnim strojem – Bevk Marija, Partizanska 9, 65280 Idrija

Rešitev križanke iz prejšnje številke

RAST, GOLTE, OLTAR, SLANA, MUMPS, AMIN, OMELO, NIČ, ZIDAK, DR, IRAN, ANK, RINITIS, OR, STANISLAVA, KE, ARTEMIS, AVE, ARDENI, ROŽA, BEL, AMAN, ACO

Pogumna princesa

V Angleški javnosti je princesa Diana znana po svoji humanitarni dejavnosti. Letos je prekinila dopust, da bi obiskala smrtno bolnega prijatelja. Ravnatelj Kraljevskega baleta Adrian Ward-Jackson je zbolel za AIDS-om in umrl pretekli teden. Princesa Diana je preživela ob njegovi postelji osem ur.

Ward Jackson je bil znana osebnost v umetniškem svetu, zadnjih pet let pa je opravljal

dolžnosti ravnatelja Kraljevega gledališča. Princesa je bila že prej znana po svojem pogumu, saj se ne boji vzeti v roke otrok, ki so zboleli za AIDS-om.

Margaret Jay, direktorica

britanske AIDS Trust organizacije, je o princesi Diani izjavila sledeče: »Princesa Diana nam ogromno pomaga v borbi proti AIDS-u. S svojim zgledom spreminja odnos javnosti do te bolezni.«

Crknjena kura novinarju

Na naslov štirinšestletnega Adama Michnika, založnika varšavskega dnevnika Gazeta Wyborcza, je prišla čudna pošiljka. Dobil je paket, v katerem je bila razpadajoča kokoš.

Paket mu je poslal nihče

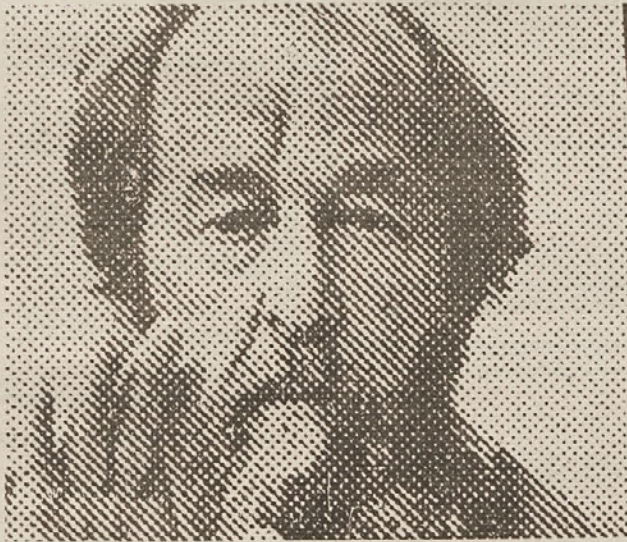
drug kot nekdanji kandidat za poljskega predsednika Stanisław Timinski, ki se je iz Kanade vrnil na Poljsko. Michniku je sporočil, da mu je sicer hotel najprej poslati razpadajočo konjsko glavo ali krapa, vendar je oboje težko dobiti.

Dejal je tudi, da je mrhovina najboljši odgovor na mrhovinarski članek, ki ga je založnik napisal o njem. Michnik je Timinskega hudo kritiziral, saj je le ta javno pokazal razumevanje za moskovske pučiste.

Solženicinova vrnitev

»Sedaj ko so se razmere temeljito spremenile in, če bodo oblasti prej preklicale obtožbo, da sem izdal domovino, sem se pripravljen vrniti v domovino. Tukaj ne bom ostal za vedno. Prav gotovo se bom vrnil domov v Rusijo.« je slavni sovjetski pisatelj, tridesetletni Aleksander Solženicin povedal novinarjem.

Zaradi svojih del (Otočje Gulag, En dan Ivana Denisoviča) v katerih je opisal delovna taborišča stalinističnega obdobja in zverinsko ravnanje z ujetniki v njih so mu odvzeli državljanstvo ter ga obsodili da je izdal domovino in izgnali v tujino. Sedaj živi v ZDA v zvezni državi Vermont.

Forum TERMA
PODJETJE ZA TURIZEM,
GOSTINSTVO IN TRGOVINO
TOPLICE 2 RIMSKE TOPLICE
TEL. 063-736-014

BAZEN RIMSKE TOPLICE NUDI
POPUST PRI VSTOPNINI;

- 1. - 15. oktobra 25%

Kupon prinesite s seboj!

KUPON

zidarstvo -
fasaderstvo

Kapetan Mirsad

NA NAŠI PARCELI VAM ZGRADIMO
VRSTNO HIŠO DO III. FAZE,
PLAČILO NA OBROKE.

Informacije na telefon: 063/27-277,
63000 Celje, Stanetova 16/a

kM
 - EVROPSKA POSLOVNOST
 - PRIHRANEK DENARJA IN ČASA
 - PRAKTIČNOST
blagovno-denarna
kartica

OMOGOČA:

- NAKUP BLAGA
- TUDI PREHRAMBENEGA,
- PLAČILO STORITEV
- DVIG GOTOVINE
- 15 DNEVNI ZAMIK
- PLAČILA
- UGODNE OBRETI
- KORISČENJE LIMITA

POKLIČITE TELEFON:
(065) 21-601

NE ČAKAJTE, DA
PRIDE DAN
MRTVIH,
NAROČITE

RISANJE JEDKANJE

**PORTRETE
PODOBE
VRTNICE**

NAROČILA SPREJEMAMO NA
TEL. (063) 33-756

MIERX

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o. CELJE

AVTOTEHNIKA

Belgrijska ul. 13
63000 CELJE

LASTNIKI AVTOMOBILOV GOLF POZOR!

VSI REZERVNI DELI ZA VAŠE GOLFE V PRODAJALNI
AVTOOPREMA V MIKLOŠIČEVI 5 V CELJU.

IN ŠE KORAK BLIŽE KUPCEM, V SALONU AVTOOPREME
V MIKLOŠIČEVI 5 V CELJU TUDI VSE INFORMACIJE
O NAKUPIH NOVIH OSEBNIH VOZIL.

POKLIČITE NAS PO TELEFONU (063) 25-405,
FAX: (063) 38-725

VAŠA ZVESTOKA AVTOTEHNIKI SE OBREŠTUJE

PETROL

z vami na poti

ZA VSAKOGAR
...ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE!

PRIROČNIK, KI GA POTREBUJETE, ČE STE ZAPOSLENI,
PA TUDI, ČE ZAPOSLENI SELE IŠČETE...

Več avtorjev

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Vsebina:

- Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
- Prenehanje potreb po delu delavcev
- Pravice (obveznosti in odgovornosti) delavcev
- Posebno varstvo žensk, mater, invalidov in starejših delavcev
- Varstvo pravic delavcev
- Sodno varstvo pravic delavcev
- Varstvo pri delu
- Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
- Pravice za primer brezposelnosti
- Zdravstveno varstvo
- Socialno varstvo
- Mesta sindikalno-pravne pomoči

Brošuro so napisali izvedenci za posamezna področja.
Cena 145,00 dinarjev.

Naročite jo lahko pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4,
lahko pa tudi po telefonu na št.: 321-255, 110-033.

Terme Topolšica
TERME TOPOLŠICA

STORITE NEKAJ ZASE IN ZA SVOJE ZDRAVJE.
VABI VAS MIR GOZDOV, ODETIH V BARVITOST JESEN.

V OKTOBRU VAM NUDIMO IZJEMNO UGODNE POČIT-
NICE: 7 DNI 10 DNI 14 DNI
4.050 din 5.420 din 7.110 din

POSEBNA UGODNOST ZA UPOKOJENCE IN INVALIDE:
7 DNI 10 DNI 14 DNI
3.570 din 4.790 din 6.280 din

V CENO PAKETOV JE VKLJUČENO:

- 7, 10 ALI 14 POLNIH PENZIONOV V 1/2 SOBI V HOTELU VESNA
- NEOMEJENA UPORABA TERMALNEGA BAZENA IN SAVNE
- VSAK DAN (RAZEN NEDELJ) TELOVADBA V BAZENU IN TELOVADNICI
- ZABAVNE PRIREDITVE, REKREACIJA POD STROKOVNIM VODSTVOM
- PLESNI VEČERI, KULTURNE PRIREDITVE, KRAJEVNI IZLETI

POPUSTI:

- OTROCI DO 5 LET IMAJO BREZPLAČNO BIVANJE
- OTROCI OD 5 DO 12 LET PA 40% POPUSTA (če spijo s starši ali na dodatnem ležišču)

POLEG POČITNIŠKIH PAKETOV VAM NUDIMO ŠE:

- AKTIVNI ODDIH
- ANTISTRES PROGRAM
- KLIMATSKI PROGRAM
- WEEKEND PAKET
- LEPOTILNI PROGRAM

MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA

INFORMACIJE IN REZERVACIJE: TERME TOPOLŠICA
TEL.: 065 891 120/115, 114
TLX.: 36606
FAX.: 065 891 157

Razpis
Dobre, pogumne
in drzne novinarje
 redno ali pogodbeno zaposlimo.
 Uredništvo Nove dobe,
 Aškerčeva 15, Celje

ŠPEDICIJA
TRANSPORT
SKLADIŠČA
TRGOVINA

SKLADIŠČNO TRANSPORTNI CENTER CELJE

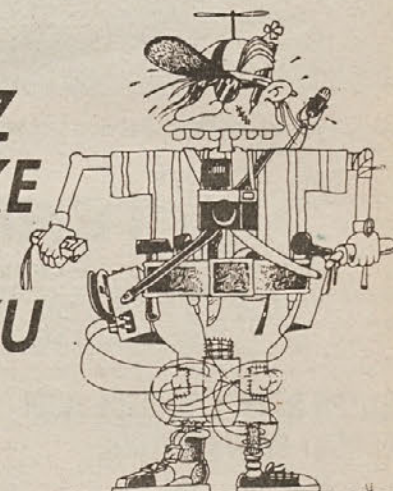
Kidričeva 36, 63000 CELJE

LASTNIKI PRIKOLIC, AVTODOMOV, ČOLNOV...

Po ugodnih cenah sprejemamo vaše vozilo v zaprt ali odprt skladiščni prostor.
Istočasno vas obveščamo, da po UGODNIH cenah in količinah ponujamo bogato izbiro izdelkov GORENJA, STEKLARNE HRASTNIK, SIJAJA HRASTNIK in drugih renomiranih proizvajalcev.

Vse dodatne informacije dobite na telefon: 063/37-511 int. 28

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95,9MHz

MALI OGLASI

AVTOMOBILI

FLORIDA bele barve, letnik 1990, še v garanciji, prevoženih 10.000 km, servisiran, garažiran, prodam. Tel.: (063) 856-535

OPEL KADET, letnik 1970, registriran do 9/92, ugodno prodam. Tel.: (063) 844-101 od 8. do 9. ure, ogled dopoldan

KADET 1.3, letnik 1986, prevoženih 58.000 km prodam. Tel.: (0601) 24-723

KADET 1.4 S, letnik 1990, prodam, v račun vzamem avto do 5.000 DEM. Tel.: (063) 770-105

MERCEDES 200 D, uvožen, letnik 1983, bele barve, prodam ali menjam za manjši avto (Jugo Florida, Fiat Uno, Renault 5), do vrednosti 5.500,00 DEM. Tel.: (063) 855-984

VW HROŠČ, letnik 1968, vozen, neregistriran, prodam, cena 600 DEM. Tel.: (064) 802-583

ZASTAVA 101, letnik 1977, neregistrirano, v voznem stanju, prodam. Višnjiar Vili, Stranice 70, 63206 Stranice

BMW 316, letnik 1986, prodam, cena 16.500 DEM, v račun vzamem vikend parcelo z dokumentacijo. Tel.: (063) 712-590

Z 750, letnik 1983, modre barve, prebarvan, prodam, cena 1.450 DEM. Tel.: (063) 712-590

RENAULT 18, letnik 1983, prevoženih 59.000 km, nove pnevmatike, prodam. Tel.: (061) 573-049

ZASTAVA 101, letnik 1976, ugodno prodam. Vok Rado, Trnovlje 53, Celje

OPEL ASCONO 1.6, prevoženih 62.000 km, letnik 1988, prodam, v račun vzamem manjši avto. Tel.: (061) 311-498 ob delavnikih od 8. - 11. ure

VW KOMBI disel 8-1 ali 1000 KG, ugodno prodam. Tel.: (063) 37-538

R 19 1.4 GTS, rdeče barve, nov, cena 24.000 DEM v dinarski protivrednosti. Volvo 244, letnik 1978, cena 4.000 DEM, prodam. Tel.: (063) 745-214

ZASTAVO Lado 1200, prevoženih 80.000 km letnik 1977, ugodno prodam. Božič Anton, Poženelova 7, 63270 Laško

ZASTAVO 101, letnik 1987, registrirano do 5/92, prodam. Tel.: (063) 34-509 po 19. uri

GOLF JX, 1300 ccm³, bencin, letnik 1989, modre barve, prevoženih 25.000 km, prodam, cena 16.300 DEM. Tel.: (063) 855-043

R-5 GL, francoski, letnik 1986, registriran do 6/92, prodam ali menjam za ohranjen avto do 2000 DEM z doplačilom. Tel.: (063) 32-449

JUGO KORAL 45, letnik 1988, registriran do 5/92, prodam, cena 4.400 DEM. Tel.: (063) 741-769

SKODA 105 S, letnik 1982, registrirano do konca leta, bele barve, prevoženih 75.000 km, ohranjena, prvi lastnik, prodam. Tel.: (063) 36-091

AVTOVID

Globoče 14, VOJNIK, tel.: (063) 772-483

NOVI IN RABLJENI REZERVNI DELI IN AVTOOPREMA. MOŽNOST NAKUPA NA 2 ČEKA.

BMV - 318, letnik 1979, registriran do 4/92, z rezervnimi deli, prodam, cena 5.000 DEM. Tel.: (063) 893-397 popoldan

CHEVROLET CLERMONT, prodam, registriran do 10/92, servo volan in zavore, avtomat, metalic bordo barve. Tel.: (063) 701-636

JUGO 45, letnik 1989, z dodatno opremo ter R4 GTL, letnik 1988, ugodno prodam. Tel.: (063) 754-601

OSTALO

PLINSKO PEČ za ogrevanje, novo, Iskra, ugodno prodam. Tel.: (063) 33-192 Lerka

ZAMENJAM nov pianino Belorus za synthesizer tip: Roland E30 in E20, Jamaha 4500 ali Tehniks KN 800 ali AX 7. Tel.: (063) 857-190 po 16. uri

KUPIM VIKEND z zemljo v okolici Celja ali Šmarja oziroma

ma Šentjurja do 50 arov, v račun nudim Renault Espace 1000 GTS z 6+1 sedeži in dodatno opremo, letnik 1988, prevoženih 46.000 km, ugodno prodam Blaupunkt avtoradio Friburg SQ 39 s kodo, digitalni 4x15W avto revers ter novo video kamero Camcorder Philips VKR 6820 VHS ali menjam za Jugo 45 ali 55 ali R4 GTL star do dve leti z doplačilom. Tel.: (063) 850-679

PROSTOR 50 m² v Laškem, primeren za obrt ali skladišče, ugodno prodam ali menjam za golf diesel. Tel.: (063) 731-668 (četrtak in petek ves dan)

TOPLLOTNI ŠTEVEČ Shnizel, prodam. Tel.: (063) 856-318

GROZDJE in bika simentalca, prodam. Tel.: (063) 21-481, Lipuš Adolf, Zvodno 63, Celje

DRVA, suha, mešana, nasekana, ugodno prodam. Tel.: (063) 856-902 po 19. uri

PARCELO 500 m² na lepi sončni legi, prodam, cena 8 DEM za 1 m². Primožič Marjan, Mali vrh 51, Šmartno ob Paki

NERJAVEČE dvojno korito z odcejalnikom, drevo življenja ter moško kolo Rog maraton na deset prestav, prodam. Tel.: (061) 325-002

RISALNO MIZO Libela/AO, malo rabljeno, prodam. Tel.: (061) 325-002 po 20. uri

INSTRUIRAM matematiko, fiziko, kemijo, fizikalno kemijo. Tel.: (063) 33-907

DELOVNO KOBILO, pasme Norik, brejo 6 mesecev, z vso prsno opremo, prodam ter dva lepo vzgojena mirna jahalna žrebeca pasme Pinto v starosti 8 mesecev in 3 leta, z žrebci je naprodaj komplet jahalna oprema. Alojz Račnik, Jančec 20, 62390 Ravne na Koroškem

MOTOR TORI in avtomatik, ugodno prodam. Tel.: (063) 29-417 (Dragica - dopoldan)

ZLOŽLJIVO POSTELJO, prodam, cena 5.000,00. Tel.: (063) 27-283

POROČNO OBLEKO, roza barve, št. 38, kupljena v butikku Dana Zalec, enkrat nošeno, prodam za polovično ceno. Tel.: (063) 27-111 int. 306

HIŠO - polovico dvojčka, v Celju, ugodno prodam. Tel.: (063) 852-142 od 21. ure dalje, razen sobote in nedelje

KASETE s knjigami, angleščina 2000 S, programirani tečaj, prva stopnja, prodam, cena 1.500,00 din. Tel.: (063) 33-952

INSTRUIRAM matematiko, fiziko, angleščino za vse stopnje ter prevajam angleško literaturo. Tel.: (063) 37-315

OTROŠKI KOMBINIRAN VOZIČEK, svetlo modre barve, skoraj nov, prodam. Tel.: (063) 742-284 od 9. - 11. ure

SEDEŽNO GARNITURO (raztegljiv kavč in dva fotelja), dobro ohranjeno, prodam. Tel.: (063) 21-584

DVA OJAČEVALCA in kasetofona, radio, CD player, zvočnike in stolp, prodam. Tel.: (063) 24-502 med 14. in 17. uro ter po 20. uri

OTROŠKO SOBO, staro 1 leto (omara, postelja z jogijem in pisalno mizo) ter 24 m² parketa (mozaik-hrast), prodam. Tel.: (063) 882-134 po 15. uri

ZIBKO, bele barve ter rjavo otroško posteljo (oboje z jogijem) in kombiniran otroški voziček Roky, ugodno prodam. Tel.: (063) 770-132

KOMFORTNI ZIDANI VIKEND 6 km iz Celja, z garažo, kletjo, teraso, balkonom, vodo, elektriko, na lepi sončni legi, z manjšim vinogradom in vrtom, ugodno prodam. Tel.: (063) 39-413

KRZNEN PLAŠČ, črnorjava mačka, nov, št. 40, prodam za 25.000,00 din, otroško sobo (omara, postelja z vložkom in pisalna miza) cena 5.000,00 din, fotokopirni stroj za 12.000,00, peč Emocentral 15, cena 1.200,00 din in kopalno kad za 500,00 din. Tel.: (063) 701-545 popoldne

GARAŽO v Novi vasi (Pohorska) ali v Vojkovi ulici, prodam. Tel.: (063) 32-702 med 19. in 21. uro

KERAMIČNE PLOŠČICE, bele, klasne 22x15 cm, ter smrekov opaž, ugodno prodam. Tel.: (063) 21-002

SINTESIZER Cassio CT-670, prodam za 1000 DEM in bencinsko tlačilko za golfa, nova, cena 100 DEM. Gosteničnik Srečo, Ul. Šnadrave brigade 10, 63330 Mozirje

HIŠO IZ BRUN, 1 ha zemlje, od tega nekaj gozda, prodam (Dol pri Šmarju), cena 240.000,00. Tel.: (063) 33-358

STARO HIŠO za rušenje, ugodno prodam. Gobec Štefan, Laška vas 19, 63220 Štore

GROZDJE samorodnice, zlahtno trto in domače vino, prodam. Tel.: (063) 781-043

PLETILNI STROJ PFAFF - Duomatic 80 z dodatkom za kartice in stojalom, prodam, cena 2.400 DEM. Tel.: (063) 776-723

ZAŽIDLJIVO PARCELO, 2000 m², z vinogradom in sadovnjakom, v Šmartnem ob Paki. Tel.: (063) 832-689

ZARADI SELITVE ugodno prodam termoakumulacijsko peč 3 KW in zlatnik svetovnega slovenskega kongresa. Tel.: (063) 37-538

V NAJEM vzamem garažo, zaželena relacija Lava-Otok-Plava laguna. Tel.: (063) 39-349

RAZPRODAJAM KNJIZNICO s 3500 knjigami, morda so med njimi tudi take, ki jih že dolgo iščete. Ogled ob sobotah dopoldne na podstrešju gledališča na Jesenicah, Čufarjev trg 4. Tel.: (064) 84-058

PEČ EMO Central 1500 KKE, malo rabljeno in kožo, dobro mlekarico, prodam. Pangerl-Cerovec 31, Šentjur. Tel.: (063) 742-316

ŠTEDILNIK, 4 plin in 2 elektrika, prodam, cena po dogovoru. Tel.: (063) 31-250

MENJAM STANOVANJE 33 m² v centru mesta, za večje, stanarina zelo nizka, primerno za starejše ljudi. Tel.: (063) 25-721, int. 174, dopoldan.

OTROŠKO STAJICO Chicco, prodam. Tel.: (063) 31-731, popoldan od 15. ure

ELEKTRIČNI HARMONIJI v kovčku, prodam, cena 500 DEM. Tel.: (063) 28-184.

HOROSKOP

od 3. 9
do 9. 10

Oven 21. 3. - 20. 4.

Prihodnji dnevi bodo zelo dinamični, saj lahko pričakujete celo vrsto zapletov. Zberite se in se z nobeno potezo ne prenaaglite. Nazadnje se bo vse izteklo vam v dobro. Ne pozabite, da niste čisto sami. Srečne številke 3, 15, 33, 36.

Bik 21. 4. - 20. 5.

Ponuja se vam lepa priložnost, da bi služili, vendar je ne sprejmite kar na vrat na nos. Ne pozabite na neke obveznosti, ki še niso pozabljene, do partnerja pa bodite strpniji. Previdnost v prometu. Srečne številke 14, 21, 28, 37.

Dvojčka 21. 5. - 21. 6.

Poklicno se boste morali odločiti o pomembni zadevi. Čeprav boste v neugodnem položaju, se opirajte samo na lastne sile. Varujte se krajev, kjer je veliko ljudi, ker vam grozi neprijetna infekcija. Srečne številke 12, 19, 29, 36.

Rak 22. 6. - 22. 7.

V prihodnjih dneh si boste na jasnem o stvari, ki vas že dolgo bega. Ni izključeno, da boste morali spremeniti marsikak načrt. Sprejmite povabilo, a ostanite trezni. Vsekakor ne razmetavajte z denarjem. Srečne številke 7, 14, 29, 41.

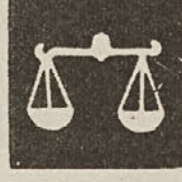
Lev 23. 7. - 23. 8.

Motite se, če mislite, da ste na delovnem mestu nepogrešljivi, zato pamet v roke in ne z glavo skozi zid. Nekdo bo skušal zlorabiti vašo stisko za svoje cilje. Ob koncu tedna se posvetite raje družini. Srečne številke 8, 19, 29, 35.

Devica 24. 8. - 23. 9.

Včasih se preveč ukvarjate sami s seboj in vam gre na živce vse, kar ni po vaši volji. Pretiravate, to pa ni dobro. Ne pozabite, da so okrog vas tudi drugi. Pazite na prehrano in zdravstveno počutje. Srečne številke 6, 13, 23, 45.

Tehtnica 24. 9. - 23. 10.

Delate si finančne skrbi, ne vidite pa možnosti, da bi se jih hitro znebili. Ne iščite strahov, kjer jih ni, zaupajte partnerju in prijateljem. Ob koncu tedna se boste zabavali, kot se že dolgo niste. Srečne številke 9, 17, 24, 38.

Škorpion 24. 10. - 22. 11.

Nič vam ne bo šlo prida od rok, ampak za to ste krivi v glavnem sami. Na silo ne boste dosegli veliko, poskusite pa vseeno lahko. Razmislite, ali so vaše zahteve upravičene. Privoščite si nekaj počitka. Srečne številke 17, 21, 30, 45.

Strelec 23. 11. - 21. 12.

V družini bo marsikaj narobe, potrebno bo veliko strpnosti in razplet bo neverjeten. Srečanje ob koncu tedna vas bo postavilo na realna tla. Zdravstvene težave vzemite resno in brž ko bo treba, k zdravniku. Srečne številke 14, 22, 39, 45.

Kozorog 22. 12. - 20. 1.

V prihodnjih dneh ne dajte preveč na svoj optimizem, ker vas utegne prevarati. Ostanite na tleh, četudi se bo zdelo marsikaj dosegljivo z levo roko. Grozi vam denarni izdelek z dolgoročnimi posledicami. Srečne številke 16, 28, 32, 37.

Vodnar 21. 1. - 19. 2.

Vseh načrtov vam sicer ne bo uspelo uresničiti, a se ne sekirajte, saj boste tudi počasi prišli daleč. Imeli boste priložnost, da se uveljavite in si denarno opomorete. Ljubzenska izpoved bo lažna. Srečne številke 11, 15, 20, 38.

Ribi 20. 2. - 20. 3.

V prihodnjih dneh boste imeli veliko energije, ki je ne zapravite za nič. V poklicu bo šlo marsikaj narobe, v družini je na vidiku vesel dogodek. Previdno in premišljeno z denarjem. Pazite na prehrano. Srečne številke 17, 18, 25, 39.

MALI OGLAS
ZASTONJ

KUPON 27

MOJ NASLOV:

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NAROČILNICA NOVA DOBA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Nova doba na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov. (številco)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

Slomšek

zavarovalnica triglav

NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

Mesto Maribor in Slovenija sta poravnala več kot 125 let star kulturni dolg, ko se je v nedeljo 29. septembra posrečil tretji poskus odkritja spomenika Antonu Martinu Slomšku, slovenskemu škofu in narodnemu vzgojitelju, ki je prenesel sedež lavantinske škofije iz Svetega Andraža na Koroškem v Maribor. Spomenik, katerega avtor je kipar Marjan Drev, je odkril predsednik Republike Slovenije Milan Kučan, blagoslovil pa šesti Slomškov naslednik, škof dr. Franc Kramberger. Svečanosti, katere del je bila tudi maša, se je udeležila nekaj tisočglava množica. Iz nagovorov so vrele še danes aktualne misli in resnice velikega Slovenca, pesnika, prosvetitelja, rodoljuba in duhovnika Antona Martina Slomška.